

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 2(937) SAUSIO - JANUARY 11

• 1968 LIETUVOS LAISVĖS KOVOS METAI • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY • 941 DUNDAS ST. WEST, TORONTO 3, ONT. CANADA •

TEL. 368-6813

Vėzdai spaudoje

Tautos mėgsta sportą — vienos vienoki, kitos kitoki. Sakysime, ispanai ypač mėgsta bulių rungtynes, kanadiečiai — ledo ritulį, amerikiečiai — beisbolą ir krepšinį, šiauriečiai — slidžių sportą ir t.t. Ką gi labiausiai mėgsta lietuviai? Krepšinį? Taip, tai gana populiarus sportas šaka, bet nevisiems prieinama. Yra dar viena "sporto" šaka, žymiai senesnė už krepšinį Lietuvoje, tai — rungtynės spaudoje. Jau nuo seno lietuviškoji periodinė spauda yra tapusi idėjų, politinių, religinių varžybų arena. Dar daugiau, toji spauda panaudojama net asmeninėm sąskaitom suvesti. Jei valdančiam plunksnų kas nepatiko, pykš korespondenciją laikraščiu! Paliečiantis atsikerta dar aštriau ir pakyla triukšmas, kurio pasiklausyti suleikia laikraščio skaitytojai. Panašiai vyksta su vadinamomis "diskusijomis". Retai kada jos pasiekia akademinį lygį. Išibėgę diskutininkai skaitytojų akivaizdoje taip įkaista, lyg būtų rungtynių arenoje. Diskusijos tampa aršia kova, o žodžiai — vėzdais. Sekančiam lietuviškąją spaudą koku darosi radus tokius "perlus", kaip "avinas", "būožgalvis", "demagogas", "komunaras" ir pan. Kai girdi tokius terminus išgėrusių būrelyje, tai dar gali išsiaiškinti, bet kai tskaitai laikračioje spaudoje, nebėra kuo pateisinti.

Ko gi tad trūksta? Išsilavinimo? Neatrodo. Iš rašančiųjų matyti, kad išsilavinimo yra, žinojimo nestinga, bet trūksta vidinės kultūros, tam tikro dšentelmeniško. Sakoma, kad mūsų rašantieji išėjo iš kaimo, bet kaimas iš jų neišėjo. Galimas daiktas, kad tas kaimas mūsųose giliai įaugęs ir laikosi atkakliai. Kaikurie netgi bando kurti teoriją, kad lietuvių misija vakarietiškoje kultūroje yra inesti tam tikro berniško, kaimietiško. Deja, tokia teorija mažiausiai galime imponuoti. Jeigu amerikiečiai ar kanadiečiai imtų skaityti lietuviškus laikraščius, neabejotinai nusistebėtų jų praktikuojamu "sportu". Juo nesidomi ir jaunoji lietuvių karta, įpratusi prie kitokio pobūdžio spaudos, kurioje nėra vėzdų. Galimas dalykas, kad vyresniajai karta dar ir dabar patinka vėzdų kalba bei stilius. Jeigu jo niekas nemėgtų, savaime išnyktų. Atrodo, yra asmenų, kurie sąmoningai tą vėzdinį stilių palaiko. Tai matyti pvz. kad ir humoristiniuose leidiniuose ar bandymuose. Norima vadinti humoru, bet tikrovėje tai švaistymasis vėzdais. Galbūt dėlto humoristiniai bandymai ligi šiol ir baigėsi nesėkmingai. Išskyrus Ant. Gustaitį, iš dalies dr. Alūną, humoras neligai tesirikiš, nes nebuvo humoras. Tai mato ne tik senimas, bet ir dar skaitantis jaunimas. Vyresniosios kartos rungtynės laikraščių puslapiuose jaunimui darosi svetimos ir net keistos.

Kol vyresnioji karta šėdi laikraščių redakcijose, neatrodo, kad mūsų spaudos etinis lygis pagerės. Į redaktorių, leidėjų, bendradarbių atsakingumą buvo apeliuota jau ne kartą. Dar visai neseniai veikusių konferencija Vašingtone ir kultūros kongresas Čikagoje savo nutarimuose kreipėsi į spaudą, pageidaudami didesnio atsakingumo. Deja, pagerėjimo nematyti. "Tautinis sportas" — kova spaudoje praktikuojama su nemažesniu uolumu. Vienintelė priemonė jam sumažinti — skaitančios visuomenės reakcija. Kai leidėjai pajus, kad visuomenė reikalauja augštesnio lygio spaudos, bus priversti pasitempti. Dar daug kas remia lietuviškąją spaudą iš tautinės pareigos, norėdami palaikyti savą spausdintą žodį, bet kai pamatys, kad tas žodis smukdinamas, nustos jį rėmė. Be to, visa laisvųjų lietuvių spauda laikosi daugelio žmonių didelėm pastangom. Dar daug kas skiria jai visas savo jėgas, kad lietuviškasis žodis išvengtų neužgesto. Bet ar visų tų pastangų tikslas sudaryti sąlygas vėzdams spaudos puslapiuose? Ar tai mūsų spaudos misija išvengti? Anaipol! Lietuviškoji spauda yra kasdieninė tautinės ir krikščioniškos mūsų žmonių gyvybės gaivintoja. Ir tai ypač dabartinio metu, kai išvija pasiekę gana kritišką savo gyvenimo tarpsnį, kai reikalingas tvirtas tautinis solidarumas ir sąmoningumas. Dar daug kas ieško savojo spaudoje dvasinės atsiminimo. Jeigu jos čia nebus, spauda negalės atlikti savo uždavinio. Dėlto spauda negali paskesti smulkiuose ginčuose, asmeniniuose apsisvaitydymuose. Jos misija — būti svyturiu laisvo gyvenimo kryžkelėje. Pr. G.

KANADOS IVYKIAI

AMERIKOS DOLERIO ŠEŠĖLIS

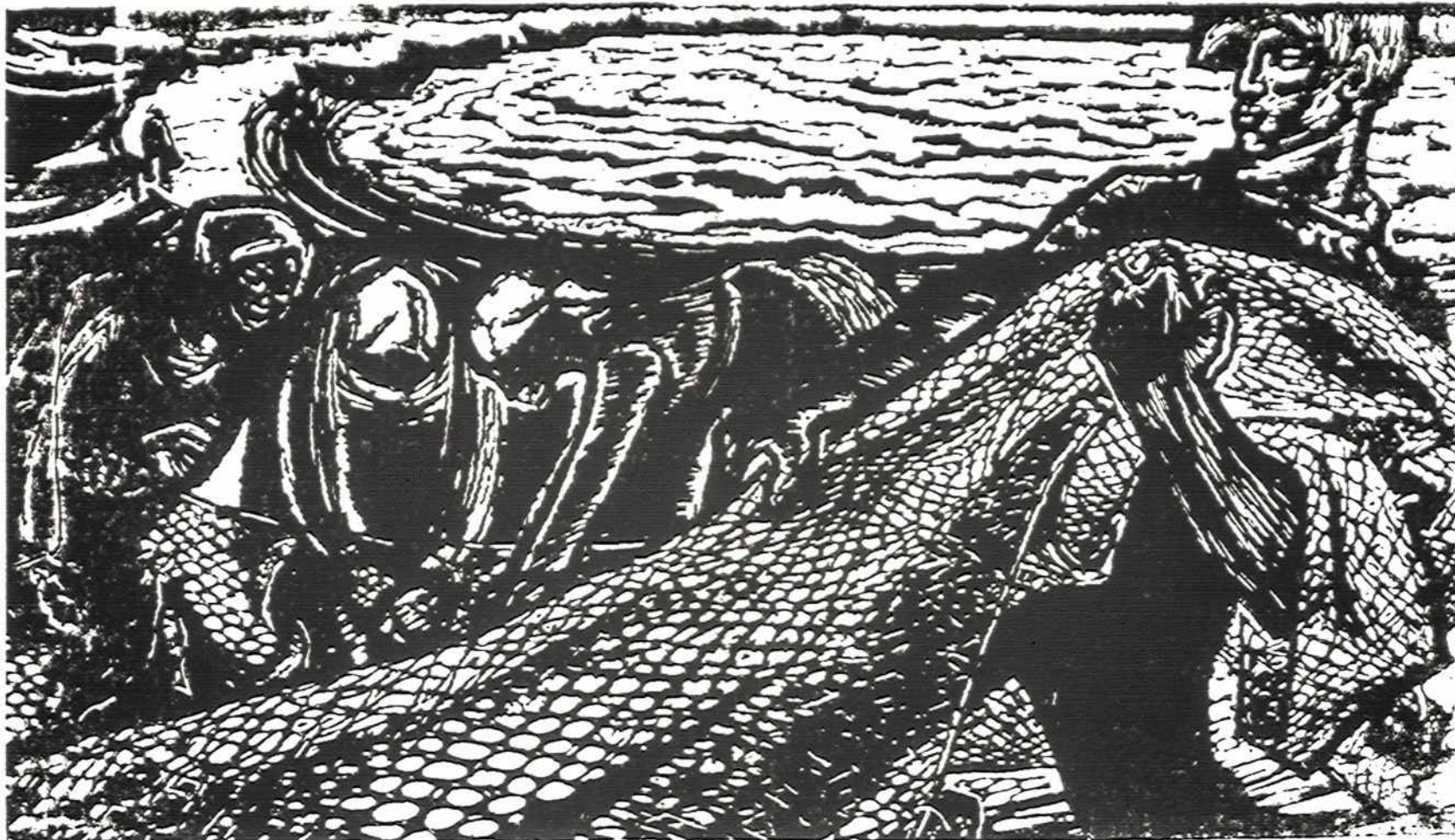
Rūpesį Kanadai gali atnešti JAV prez. L. B. Johnsono planas sumažinti savo krašto išlaidas užsienyje ir tuo būdu sutvirtinti amerikietišką dolerį. Kanadai Amerika parodė išskirtinį dėmesį, iš anksto painformuodama Floridoje atostogaujanti premjerą L. B. Pearsoną ir finansų min. M. Sharp Otavoję. Pastarojo nuomone, didelių sumažėjimų amerikiečių investicijose Kanadoje netenka laukti. Pernai investuotojų suma siekė apie bilijoną dolerių ir buvo trečdaliu mažesnė už 1966 m. investicijas. Kadangi sumažinimams bus taikomas 1965-66 m. vidurkis, šiemetinės amerikiečių kapitalas greičiausiai taip pat bus bilijonas dolerių. Naujų pajamų Kanadai gali atnešti gausios turistai iš JAV. Suvaržymai daugiausia bus taikomi tiems kraštams, su kuriais JAV turi nuostolingą prekybinį balansą ar dėl kitų išsipaigojimų juose nalieka didelės dolerių sumos. Amerikos-Kanados prekyu apyvaitoje dolerių perteklių gauna Vašingtonas.

Kanados federacinė vyriausybė surengė valstybines laido tuves buvusiame generaliniam gubernatoriui Vincentui Massey, viešnašės metu mirusiam Londone Britanijoje. Velionis buvo pirmasis Kanados atstovas Vašingtone 1926-30 m., kai Otava pradėjo meezti savarankiškus diplomatinis ryšius su užsienio kraštų sostinėmis. 1936-46 m. V. Massey ėio Kanados komisarą pareigas Londone bet jį labiausiai išgarsino paskvrimas 10 tūnų generaliniu gubernatorium 1952 m., nes jis buvo

pirmasis Kanadoje gimęs karalienės vietininkas. Šias pareigas 1952-59 m. velionis panaudojo kanadiečių vienybei sutvirtinti, lankydamas tolimiausius Kanados užkampius ir padarydamas net 180 000 mylių. Sakoma, jis buvo pirmasis Kanados gubernatorių, perskridęs šiaurės ašigali. Nors V. Massey mėgino kurstyti tautinio pasitikėjimo bei prestižo ugnį kanadiečių širdyse, jis pats buvo konservatyviu pažiūrų politikas. Tai liudija kad ir ši jo kalbos ištrauka: "Pagrindinė k a n a d i e č i ų jungtis yra karūna, simbolizuojanti visą, kas geriausia ir gražiausia. Jos dėka kiekvienas kanadietis yra lygiateisi tarpusavy santykiuose." Tais laikais i tokius nareiškimus dar neregavo Kvebeko prancūzai, nekreipė dėmesio ir gen. De Gaulle Prancūzijoje. Velionis V. Massey laidotuviu aneišose Otavojė dalyvavo vruiausybės atstovai, užsienio diplomatai, kariuomenės daliniai. Jo palaikys specialus traukinys amžinam poilsiui nuvažė į Port Hone miestelį Ontarijo ežero pakrantėje.

Nauja nenakantys banga sukelė prez. De Gaulle, naujameitinė kalboje pasveikinęs "prancūzių tautą Kanadoje". Šio išsireiškimo smarkokai kritiškavo Parvčiaus šnauda ižiūrėdama naują paskatą Kvebeko separatistams atsiskirti nuo Kanados.

Šimtmečio metai oficialiai buvo užbaigti prie federacinio parlamento rūmų Otavojė N. Metų įvairakarė, iškilmė dalyvavo gubernatorių R. Michener, valstybės sekr. J. LaMarsh, šimtme-

Dailininkė A. Skirutyte

Baltijos jūros žvejai

Knygos - kaip bombos

VAKARUS SLAPTAI PASIEKĖ RANKRAŠTIS, ATSKLEIDŽIĄS SOVIETINIŲ RAŠYTOJŲ KOVĄ

Po rašytojų Siniavskio ir Danielio raštų, slaptait pėrgabentų ir Vakarus ir čia paskelbtų, pasirodė jau ir kitų panašių leidinių. Naujaisiu sensacija — ukrainiečio Vijačeslovo Čornovilio rankraštis, slaptait pasiekęs Paryžių ir Torontą. Jį patikrino slavistai — prof. B. R. Bociurkiv Albertoje ir prof. Z. Brzezinski Niujorke. Placiu informacija apie jį paskelbė buvęs Maskvoje torontiško dienraščio korespondentas P. Worthingtonas "The Telegram" dienraštje.

Rankraščio autorius
V. Čornovilis, 29 m. amžiaus, sėdi darbo stovykloje, bet jo raštai jau rengiami spaudai laisvajame pasaulyje. Autorius, gimęs prieš II D. karą, subrendo po Stalino mirties ir "asmens kulto" laikotarpio kaip reikiant nepatyrė. Kaip jaunosios kartos žmogus, prisidėjo prie rašytojų, kovojančių už žodžio laisvę. 1965 m. Ukrainoje buvo suimta 20 rašytojų ir šiaip intelektualų. V. Čornovilis dalyvavo teisme, kuris įvyko Lvove, kaip Kievo televizijos reporteris. Ryšium su byla jis parašė eilę protesto laiškų sovietinėm įstaigom. Mat, buvo ne tik intelektualas, bet ir kompartijos veikėjas — vietinio Komsomolo sekretorius. Jis turėjo drąsos ne tik raštams rašyti, bet ir teisme pasipriešinti, kai buvo suklamias liudyti prieš suimtuosius. Jis tai padarė remdamasis tvirtinimu, kad uždaras teismas yra nelegalus, kad tuo būdu pažeidžiamas "so-

cialistinis teisėtumas". Tada V. Čornovilis pats buvo apkaltintas pagal baudžiamojo kodekso 172 paragrafą už atsisakymą liudyti teisme. Bet ir šiuo atveju V. Č. atsikirtu, sakydamas, esą neteisėta kaltinti ką nors už atsisakymą dalyvauti neteisėtoje byloje. Už tai jis 1967 m. lapkričio 15 d. Lvovo teisme gavo 3 metus darbo stovyklos. Dar prieš baumės vykdymą jis su skubo parašyti knygą "Dvidešimt nusikaltėlių portretų".

Laužoma konstitucija
V. Čornovilis savo knygoje pabrėžia, kad tai, ką sovietinė konstitucija laiduoja, įstatymai draudžia. Pvz. konstitucija laiduoja žodžio, spaudos, susirinkimų, procesijų bei demonstracijų laisvę, o kriminalinio kodekso 62 paragrafas praktiškai visa tai paneigia. Anų dvidešimt nuteistų intelektualų jokia valstybė negalėtų apkaltinti, išskyrus Kiniją ir Albaniją. Vieni nuteistųjų buvo sugauti skaitant užsienio knygas, kiti buvo parašę straipsnių apie "sovietinį teisėtumą", tretie skaitė veikalus, išleistus dar prieš revoliuciją, ketvirtieji savo straipsniuose citavo popiežių Paulių VI, prez. Eisenhowerį arba ukrainiečių klasiškus. Po 6-8 mėnesių tardymo visi prisipažino "kaltais" ir buvo nuteisti iki 6 metų darbo stovyklos.

Baumės už anekdotus
Savo knygoje V. Čornovilis rašo: "Kaltinimai už anekdotus pasakojimą... padės radikaliai išspresti butų krizę didmiesčiuose. Uolus kriminalinio kodekso 62 paragrafo taikymas įgalins atsakinguosius pakelti kacėtų gventojų skaičių iki Stalino laikų lygio ar net jį pralenkti." Dabartinių sovietinių valdovų laikyseną esą galima taip nuskaidyti: "Visos opozicinės tendencijos ir visi veiksmai mūsų šalyje yra laikomi buržuazinės propagandos ir žvalgybos agentų įtakos padarais. Jeigu netikėtai slaptosios magijos dėka buržuazinis pasaulis staiga išnyktų, išvispatautų gerovę. Bepasi kaimiečių (pasas reikalingas kelioms krašto viduje. Red.), pasmerktu visam gyvenimui dirbti kolchozuose, likimas staiga taptų amžina laime."

"Buržuaziniai nacionalistai"
Toliau V. Čornovilis rašo: "Ištisus penkerius metus ištikimai studijavau marksizmą-leninizmą universitete ir ką tik išlaikiau magistro egzaminus iš marksizmo-lenininės filosofijos. Pripuolamai pateko į mano rankas ukrainietiška knyga, išleista užsienyje, ir už tai esu kaltinamas kaip buržuazinis nacionalistas... Arba, jeigu paskaitau brošiūrą iš Pekingo, tampa Mao tsetungo pasekėju... Jeigu paklausau per radiją popiežiaus kalbos, pasidarau jėzuitu..."

"Neabejotinai marksizmo-leninizmo ideologija yra tvirtesnė už buržuazinę. Ir vis dėlto mūsų šalyje skaitymas knygos, išleistas Vakaruose, laikomas teisminiu nusikaltimu. Mūsų knygos ir laikraščiai, kritikuoją kapitalizmą, buržuazinį nacionalizmą ir dabartinę kapitalistinę poli-

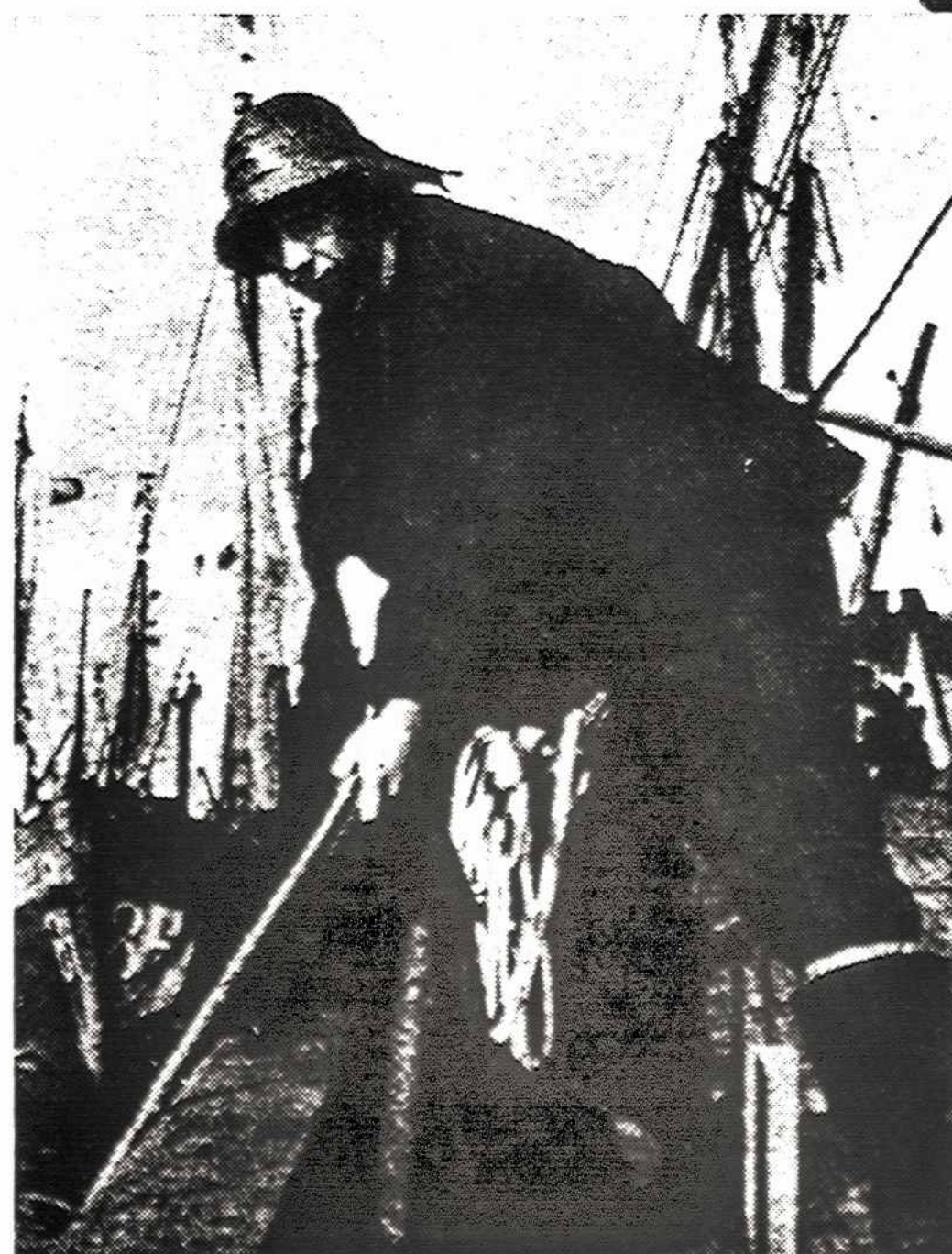
tiką, lengvai gaunami paštu JAV, Kanados ir kt. kraštuose. Ten galima netgi skaityti laikraščius iš Ukrainos ("Visti z Ukrainy"), spausdinamus Kieve ir specialiai skirtus ukrainiečiams išėjimams, nes ten skelbiamos atrinktos žinios — specialiai eksportui... Argi galimas dalykas, kad nemarkistai, geriau suprato marksizmo-leninizmą tiesias kaip mūsų vadai...? Argi uždraudimas skleist i dejas nereikiška jų stiprumo ir kėlimo jų patrauklumo?"

Skelbiamoji laisvė
Pasak V. Čornovilio, rašytojai laikomi "liaudies priešais", o žmogudžiai, vagys, apgavikai, kaip ir Stalino laikais, "visuomeninėm apraiškom". Knygos iš užsienio Sov. Sąjungoje laikomos bombomis. Skaitymas uždraustas knygos, kuri Vakaruose laisvai gaunama, "mūsųose baudžiamas kaip už žmogudystę".

"Ir didžiausia medžiaginių turtų gausa bei laisvos minties bei valios nesudaro komunizmo. Greičiau tai reikiška kalėjimą, kur padidinamas davinys..."

Esą skelbiama, kad Sov. Sąjungoje komunizmas tampa tikrove. "...galbūt mūsų karta gyvens skelbiamame komunizmo sistemoje, panašiai, kaip dabar gyvename skelbiamoje suverinėje respublikoje, turime skelbiamas laisves ir skelbiamą socialistinę teisę. Bet istorija jau nekarta paneigė principą, kad tikslas pateisina priemones. Teisinga visuomenė negali būti sukurta terorų, sunaikinimu civilinių polinkių žmonėse... Netinkami metodai iškreipia ir patį tikslą..."

Tai žodžiai drąsaus autoriaus, kuris juos patvirtino savo asmeninės laisvės netekimu.

Klaipėdos žvejys ruošiasi žūklei

Pasaulio įvykiai

JAV PREZ. L. B. JOHNSONAS PASKELBĖ FINANSINIUS SUVARŽYMUS krašto išlaidoms užsienyje sumažinti. Amerikiečių firmoms Australijoje, Japonijoje, Kanadoje ir Europos kraštuose išakty sumažinti metines investicijas iki 65% 1965-66 m. išleistos sumos. Jos taipgi turės grąžinti JAV didesnę pelno dalį. Sie varžtai nėra taikomi ekonominių atžvilgiu atsilikusiems kraštams, kurių gerovė priklauso nuo amerikiečių investuojamo kapitalo. Valstybės departamentas turės įieškoti būdų amerikiečių kariuomenės išlaidoms užsienyje apkarpyti. Turistai raginami atsisakyti nereikalingų ir nebūtinų kelionių į Europą. Šių priemonių prez. L. B. Johnsoną privertė griežti kasdien didėjantis spaudimas doleriui ir numatomas atsiskaitymo su užsienio kraštais keturių bilijonų dolerių deficitas 1968 m.

Tikimasi, kad diržo susiverzimas Amerikai sutalpys apie tris bilijonus dolerių, sustabdydys spekuliaciją auksu ir grąžins įprastinį pasitikėjimą doleriu. Amerikiečių kapitalo sumažėjimą pirmiausia turėtų pajusti V. Europos valstybės, ypač Prancūzija, kurioje turistai išleisdavo didžiules dolerių sumas.

Naujų vilčių taikai Vietname atstatyti teikia S. Vietnamo vicepremjero Nguyen Duy Trinh per Hanojaus radiją pasakyta kalba, kurioje jis prasiarė, jog jo vyriausybė pradėtų derybas, jeigu amerikiečiai sustabdytų bombardavimus ir kitus karinius veiksmus. Panašią mintį kartoją iš pasaulio sostinių į Vašingtoną siunčiamos diplomatinės telegramos. Atrodo, jose esama tiesos, nes komunistinės Kinijos spauda jau pradėjo šaukti apie JAV ir Sovietų Sąjungos suokalbį. Vašingtonas tuo tarpu venkia betkokių skubių išpareigojimų, norėdamas patikrinti S. Vietnamo komunistų nuosirduumą.

Princas N. Sihanoukas paskelbė, kad amerikiečių kariuomenės daliniams bus leista vyti iš P. Vietnamo ir Kambodiją besitraukiančius komunistų partizanų ir S. Vietnamo karių. Anksčiau jis grąsino, kad tokiu atveju Kambodija šauktųsi komunistinės Kinijos savanorių. Vašingtonas ir Kambodija siunčia JAV ambasadorių Indijoje Chester Bowles naujiems planams aptarti.

Sovietų Sąjunga įteikė notą JAV-bėms, protestuojančią prieš "Pereslav-Zalesky" laivo apgadinimą bombomis Haifongo uoste. Laivo įgulos nariai nenukenėję. Vašingtonas šio incidento negalėjo nei patvirtinti, nei atmesti, nes tą dieną Haifongas buvo bombarduotas. Atsakyme Maskvai pabrėžiama, jog lakūnams jau seniai yra duotas įsakymas nebombarduoti užsienio valstybių laivų Šiaurės Vietnamo uostuose. Iš kitos pusės, primenama, jog dalis rizikos tenka tų laivų kapitonoms, plaukiantiems į bombarduojamus uostus.

Cekoslovakų kompartija atleido iš sekretoriaus pareigų Stalino garbintoją A. Novotny ir naujuoju savo vadu pasirinko Maskvoje mokslus ėjusį slovąką Aleksandrą Dubčeką. Trintis kompartijos centriniame komi-

Dr. Ch. B. Barnardas Cape Town, P. Afrikoje, sėkmingai atliko antrą širdies perkėlimo operaciją. Kraujo išsilijimu smegenyse mirusio mulato C. Haupto širdį gavo 58 m. amžiaus dantų gydytojas P. Blaibergas. Perkeltoji širdis ši kartą darba pradėjo be elektrinio smūgio pagalbos. L. Vaškanskis su merginos širdimi išgyveno 18 parų. Skrodimo metu buvo nustatyta, jog į kapus jį nuvarė plačių uždegimas. Naujajam pacientui naudojamos švelnesnės priemonės susilpninti kūno procesui. Atmetančiam svetimą organą. — Ketvirtą pasaulyje širdies perkėlimą atliko amerikietis chirurgas dr. N. Shumway Stanford ligoninėje Kalifornijoje. Jo pacientas — Mike Kasperak, 55 m. darbininkas.

Diktatoriaus F. Castro Kuba tradiciniu paradu atžymėjo revoliucijos devintąsias metines. Savo ilgjoje kalboje F. Castro buvo priverstas pripažinti sąla užgriuvusius ekonominius sunkumus. Didžiausia problema sudaro naftos trūkumas. Nors kas dvi dienos Kubon atplaukia sovietų tanklaivis su nafta, jos nepakanka elektrinėms ir kasdieninio gyvenimo poreikiams. Kuba jau buvo priversta pajudinti karo reikalams skirtas naftos atsargas. F. Castro paskelbė, jog bus įvestos naftos normos civiliams automobilių savininkams ir netgi valdžios pareigūnams.

Prancūzijos prez. De Gaulle gegužės mėn. lankysis Rumunijoje. Šis jo vizitas gali atnešti naujų problemų Kremlui. Maskvos ir Bukarešto santykiai iau ir taip yra gerokai įtemti. Šią itampą prez. De Gaulle gali dar labiau padidinti, mesdamas laisvos Rumunijos šūkį ir itaigodamas didesnį savarankiškumą. (Nukelta į 9-tą psl.)

RELIGINIAME GYVENIME

* Katalikų ir anglikonų teologų pasitarimai vyksta Maltos saloje Valetos mieste. Dalyvauja iš abiejų pusių 30 teologų. Jie paskirti popiežiaus Pauliaus VI ir anglikonų arkivyskupo M. Ramsey. Du ankstyvesnieji pasitarimai įvyko Gazdadoje, Italijoje, ir Taplow, Britanijoje. Paskiausiai, kad ligišioliniai pasitarimai vienybės linkme buvo sėkmingi. Ruošiamas bendras pranešimas popiežiui ir anglikonų arkivyskupui apie pasitarimų rezultatus ir abiejų bendrijų vienybės atstatymo galimybes.

* Apaštalo Petro ir Pauliaus kaukolės, kurios lig šiol buvo gerbiamos kaip relikvijos, Romos archeologės Margaritos Guardacci nuomone, nesantios tikros. Per kasinėjimus 1950 m. po Sv. Petro baziliką buvusi rasta tikroji Sv. Petro kaukolė - fragmentai.

* Jugoslavijoje katalikų laikraštis "Glas Conila", įsteigtas 1962 m., pralėkė komunistų laikraštį "Borba". Pirmasis turi 200,000 tiražą, gi "Borba" - 190,000.

* Indijos premjerė Indira Gandhi pranešė parlamentui, kad nebus daugiau įsileidžiami misijonieriai iš užsienio. Indijos misijonieriai patys gali atlikti tą patį darbą.

* Notre Dame universitetas Indianoje, JAV, 1967 m. iškilmingai paminėjo 125 metų įsteigimo sukaktį. Pamaldas laikė apaštališkasis delegatas arkiv. L. Raimondis.

* Olimpiniai žaidynių, kurios įvyks 1968 m. spalio 12-17 d. Meksikoje, kapelionu paskirtas kun. J. Nagle, amerikietis.

* Ekvadoro dvasininkija, laikydama Vatikano santarpybos ekumeninės dvasios, nutarė išdalinti 49,000 hektarų žemės ūkininkams. Šiuo duosnumu pasinaudos apie 1000 ūkių.

* Madride buvo susirinkę visi Ispanijos vienuolių viršinkai svarstyti vienuoliško gyvenimo modernizavimą pasaulyje.

* Dijakonas šiais laikais neturi būti nei vicekunigas, nei zakristininkas - pareiškė prancūzas dijakonas R. Scaller, turintis žmoną ir dvi dukreles. Vienoje televizijos programoje jis nušvietė dijakono vaidmenį, primindamas, kad kunigai nesiekė puiybės, nežūrė ir dijakonus kaip į žemesnį luomą, kaip į papildomus tarnus, bet kaip į pilnateisius bendradarbius, veikiančius vyskupo žinioje.

* "Taikos vilkstinė", susidedanti iš šešių automobilių, išvyko iš Romos skleistis taikos tarp tautų. Numatyta padaryti 20,000 mylių, pasiekiant Kinijos sostinę Pekingą.

* "Karas visada nežmoniškas" - pareiškė katalikai, protestantai ir stačiatikiai Prancūzijoje; dėlto jis turi būti panaikintas.

* Vietoj kalėdinių dovanų V. Vokietijos katalikai, kardinalo Frings raginami, surinko 200.000 DM (\$50,000) paremti Indijos katalikams. Delhi mieste bus pastatyta nauja bažnyčia.

* Berlyno siena, kuri buvo pastatyta 1961 m., perbėgo iš komunistų valdomos R. Vokietijos į laisvę 25,000 žmonių; 63 nušauti.

Tiktai viena valanda!

RUSŲ RASYTOJO JULIAUS DANIELIO ŽMONA LANKO VYRĄ KACETĖ

Vokiečių dienraščiai "Die Zeit" ir "Hamburger" pavyko atskleisti dvi paslaptis, dengiančias vergų stovyklą, kurioje kėnė rusų rasytojas Julius Danielis, 1966 m. vasario mėnesį nuiteistas penkeriems metams už pasiuntimą į Vakarų ir ten išspausdinimą. Nikolai Arhah slaptyvė, savo raštų, kitas rusų rasytojas Andriejus Siniavskis, už tą patį "nusikaltimą" buvo nuteistas 7 metams. Ši rusų rasytojų byla savo laiku sukretė visą pasaulį.

Danielio žmona, paskutinį kartą aplankiusi savo vyrą, sergantį ir uždarytą vienuotės tamsumoje, parašė straipsnį, kuriame nežinomu būdu persiuntė į užsienį ir kurį "Die Zeit" atspaudė. Jį čia sutrumpintai atpasakojame.

Ilgą kelią, J. išsiuršė ir savo paskutinę kelionę pas vyrą į kacetą už 225 mylių nuo Maskvos, Moravos srityje. Valstybės saugumo pulk. Bardinis leido jai su sūnum aplankyti kalinį. Jos draugai paskolino pinigų, visą dieną begėjo iš krautuvės ir krautuvę pirkdami geriausią ir kaloringiausią maistą. Jie nupirko bilietus, viską sudėjo į dvi kuprines, vieną maišą prikovė knygų, įdėjo kelis indus su buljonu, kuris perrūgo ilgoje kelionėje. Maisto ji turėjo tiek, kad jeigu būtų buvę leista kalinį lankyti tris dienas, trise nebūtų jo suvalgę.

Daug vargo turėjo pakelti abu keleiviai ligi pasiekę stovyklą, nes nuo paskutinės geležinkelio stoties dar kelios dešimtys mylių ligi kacetų, kurį tegalima pasiekti tik pripuolamai kursuojančiais sunkvežimiais, ir kuriuos šoferiai nenori priimti kalinius lankančių keleivių, nes jiems už tai gresia įvairios bausmės. Kai įkalinė bėkops sunkvežimis sustingęs greičiu, tokie keleiviai sumeta į jį savo maišus ir lipa, nepaisydami keiksmų ir grasinimų, nes nėra kitos išeities. Tokios kelionės su pertraukom trunks po kelias dienas. Kartais pakelėje reikia visą parą laukti sunkvežimio, juoba, kai bails šoferis ar piktis sargybinių po kelis kartus tokius keleivius išmeta.

Tame rajone yra 4 stovyklos. Viena moterų, pro kurią praėjo Danielienė su sūnumi. Moterų stovykloje švelnesnė drausmė ir sargybiniams be šunų. Kalinės atrodė baisiai. Danielienė praėjo pro jas nuileista galva. Jos nešiojo bjaurus ūkininkų batus, kurie sunkius kaip akmenys. Visos vilki juodai pilkas uniformos. Jų veidai tamsūs ir duldi.

* Dvidešimt žymių profesjonalių įsventinta kunigais Ispanijoje. Tarpe jų yra gydytojų, advokatų, inžinierių, profesorių, karininkų ir įvairių pasaulio kraštų - Venecuelos, JAV, Kolumbijos, Italijos, Peru, Ispanijos, Čilės, Airijos, Kanados ir Meksikos. Dr. C. Sarabia, meksikietis, buvęs kariuomenės gydytojas 15 metų, įsijungė į "Opus Dei" organizacijos veiklą, atvyko į Romą ir Laterano universitete baigė teologijos mokslus. J. Flander - amerikietis, chemijos profesorius Harvard universitete. David Sands - kanadietis, matematikos profesorius, filosofijos daktaras. Inž. F. Lazo - ispanas, filmų gamintojas. Inž. U. Piccini, italas, mineralų specialistas. Jie visi baigė teologijos mokslą ir tapo katalikų kunigais.

* Montrealio arkivyskupijos kunigai per savo draugiją išreiškė pagėdavimą, kad vieton atstataidinusio arkivyskupo kardinalo P. E. Leger naujų arkivyskupų būtų parinktas atsklausus kunigų nuomonę. Atitinkami raštai pasiūti apaštališkajam delegatui Otavojai. Kai kurie jų paskelbti vietinėje prancūzų spaudoje. Iš jų matyti, kad kunigai nori tokio arkivyskupo: pakankamai jauno, sugebancio įkvėpti visą arkivyskupiją, turinčio glaudų ryšį su žmonėmis, realisto ir ateiti pramatančio, suprantančio dabarties problemas, galinčio pasirinkti kompetentingus bendradarbius, inteligentiškos, visiems atviro ir sutinkančio eiti vyskupo pareigas bent 10 metų.

* Hong Kongo katalikai jaučia komunistų grėsmę. Didžioji gyventojų dalis yra katalikai. Iki šiol vadovavo europiečių kunigai. Dabar konsekrutuoti vyskupu kinietis kunigas Pranciškus Chen-ping Hsu.

* Mes su pulkininku buvome susitarę taip. Jis iš ryto į tarnybą atvyktas anksčiau už mane, bet popietinėmis valandomis jis kartais iš savo įstaigos išvykavo anksčiau. Aš likdavau įstaigoje iki 4 val.

Viena diena į tarnybą atvykau 15 minučių po 8 val. ir išgirdau naujieną. Aštuntą valandą apskrities viršininko įstaigoje lankėsi Gebietskomisario vertėjas Behrent ir patikrino įstaigos tarnautojų punktualumą. Viršininko sekretorius A. Saude apie tai paskambino pulkininkui, kuris į įstaigą atvyko 5 minutes po 8 val. Po keleto dienų gavome iš Vidaus Reikalų Tarėjo minėtojo Behrento pranešimo nuorašą. Jame, tarp kitko, buvo pažymėta: "... man išėinant iš apskrities viršininko įstaigos, apskrities viršininko padėjėjas dar nebuvo atvykęs..." Pulkininkas tą raštą parodė man ir nusi juokė.

Behrent, matyt, nežinojo, kad apskrities viršininkas ar jo padėjėjas nėra vien kabinetiniai pareigūnai. Juk viršininkas ar jo padėjėjas kartais išvykavo į vieną ar kitą apskrities valsčių ir namo grįždavo gerokai po tarnybos valandų. Kai vokiečiai Lietuvoje vykdė lietuvių mobilizaciją, man teko šėis mėnesius trankytis po apskritį. Tuo laikotarpiu į savo įstaigą užsukau tik kokiai valandai ar dviem per savaitę.

1944 m., kai bolševikai vėl puolė Lietuvą, plk. Gaušas su šeima pasitraukė į Austriją, ir Grazo mieste, o 1945 m. pradžioje persikėlė į pietinę Vokietiją, į Kempteno miestą.

1949 m. jis su šeima atvyko į JAV ir apsigyveno Čikagoje. Mirė 1964 m. kovo 15 d. Palaidotas Sv. Kazimiero kapinėse.

Gebietskomisaras - nacionalistai Gebietskomisariat (apygarda) buvo įkurtas kiek vėliau už kitus komisariatus: Vilniaus, Kauno, Šiaulių. Gal ir dėl tos priežasties toje apygardoje buvo išduoti visi žydai, kurie nesukubo pabėgti, pasislėpti. Kituose komisariatuose dalis žydų buvo palikta darbams. Vokiečiai žydus žudė pagal savo numatytą planą, nesiškai tydami su vietos gyventojų nuotakomis.

Panevėžio Gebietskomisariat (apygarda) buvo įkurtas kiek vėliau už kitus komisariatus: Vilniaus, Kauno, Šiaulių. Gal ir dėl tos priežasties toje apygardoje buvo išduoti visi žydai, kurie nesukubo pabėgti, pasislėpti. Kituose komisariatuose dalis žydų buvo palikta darbams. Vokiečiai žydus žudė pagal savo numatytą planą, nesiškai tydami su vietos gyventojų nuotakomis.

Danielis įsiterpia: "Neprašyk, visvien neleis". Žmona negali susivaldyti, nes vis tiki, kad gal, nepaisant visko, jis yra žmogus ir nieko jam neatsitiks, jeigu leis: "Tik vieną dežutę cigarečių!" Sargas paima dežutę nuo stalo ir ją išpaudžia į jos rankas: "Ne, tai draudžiama".

Pasimatymas pasibaigė. Bet jie vis dar negali suvokti, kad vėl tegalės pasimatyti tik už 4 mėnesius. Motina su sūnum negali išvykti, nes joks sunkvežimis nevažiuoja naktį. Jiedu naktį praleido lankytojų kambaryje. Ten nėra šviestos, nei vandenys.

Giminių atsilankymas pas kalinius laikomas pedagogine priemone, kaip ir naudojimas krautuve ar dovanų gavimas. Kaliniai gali viso to netekti už darbo normų neįspildymą, už netinkamą elgesį administracijos atžvilgiu.

Du prašymai Danielienė, nepaisydama to, kas buvo įvykę, sekandį dieną iškėlė du prašymus: kad leistų jai vienai pasimatyti su vyru ir kad leistų jos dovanas jam iškelti. Stovyklos komendantas jai pranešė, kad Danielis neteko privilegijos pasimatyti vienas. Ji prašo raštiško atsakymo, tačiau taisyklės iš jo to nereikalauja - užtenka žodinio pareiškimo. "Tamsta turėjai vienos valandos pasimatymą, o dabar turi išvykti". Jokio paaiškinimo, nieko. Ji ryžosi sugaišti išta diena, kad gautų oficialų raštišką atsakymą į savo prašymus - atsisakė išvykti ligi jį gaus.

— Gera, ar pašaukti policiją? — Saukite. Aš nejudu ligi negausiu atsakymo.

"Pilietė Danielienė! Jūsų prašymas buvo svarstytas. Asmeninis pasimatymas su jūsų vyru neleidžiamas, nes buvo prasižengta lankymosi taisykle. Perdavimas dovanų jam taisyklių nenumatomas. Stovyklos komendantas Annenkovas."

Tuo po to kacetą pareigūnai pasodinę juos į sunkvežimį, kuriame ji su sūnum buvo vieninteliai keleiviai. Už kelių minučių dingę už horizonto stovyklos barakai ir bokštai. Ten Danielis turi lengvą darbą: siuva pirštines. Tai jau trečias jo išmoktas amatas. Iš pradžių jis buvo prekų krovelis, paskui kasyklų darbininku, o dabar jis privalo per dieną pasiūti 57 pirštines. Laisvėje dirbtuvės tose patiose sąlygose nustatyta norma - 27 pirštines. Tuo būdu atėmimas privilegijų yra pateisinamas dar nepadaręs "nusikaltimo" - normos neįspildymo. Stovyklos administracija gali naudotis (Nukelta į 5-tą psl.)

— Ne, tai draudžiama. — Bet gal galima apelsinus? — Neleidžiama!

kaip ir visos, buvo nusavinta komunistų-bolševikų.

Komisariui civilius drabužius siūdavo geriausios Panevėžio siuvėjos Petruskas. Kartą atvykau pas tą siuvėją, nes norėjau, kad jis man pasiūtų eilutę, nors ir iš paprastos medžiagos. Jis sakėsi esąs perkrautas komisarų darbais - jam siuvas 17-ą eilutę, nors dar nebuvo praėję 6 mėnesių nuo komisaro atvykimo į Panevėžį. Jam komisaras už eilutės pasiuvimą sumokės oficialią kainą ir per komisariato apriūpinimo skyrių išrašs leidimą pirkti degtinę, kuri buvo 4.5 kartus vertingesnė už oficialią eilutės pasiuvimo kainą.

Viena batų dirbtuvė-artelė, kuri buvo sudaryta prie bolševikų, komisariui siuvo prabangius medžioklės batus. Tos dirbtuvės vedėjas sakė, kad komisaras pas juos užsakė jau 14-tą batų porą. Kasmet iš Panevėžio cukraus fabriko komisaras užsakydavo maišą cukraus - 100 kg, o iš "Maisto" fabriko - mėsos gaminių.

Vokiečiai nebadavo

Nežūrint, kad vokiečiai turėjo savas maisto ir drabužių korteles, kurios buvo daug vertingesnės už vietos gyventojų korteles, turėjo ir savas krautuves, prie kurių būdavo užrašas - "Nur fuer Deutsche" - tik vokiečiams. Tose krautuvėse vokiečiai visko gaudavo, kai lietuviams skirtose krautuvėse buvo sunku gauti norimą prekę. Vienas pažįstamas pasakojo, kad Panevėžio karstų dirbtuvės vedėjas Mikšys savo dirbtuvės langą taip pat padėjo parašą - "Nur fuer Deutsche" - tik vokiečiams. Pastarieji betgi jam įsakė tą parašą nuimti.

Komisariato žandarmerijos skyrius buvo tuose pačiuose rūmuose, bet žandarai gyveno prabangiuose Chodakausko rūmuose Vasario 16 gatvėje. Kartą nuejau į tuos rūmus, įsiskodau

Jie sako...

GAMAL ABDEL NASSER, Egipto karingasis prezidentas: "Aš nesu toks minkštas, kaip britų Anthony Eden."

HERB GARDNER, amerikietis dramaturgas, paklaustas, kodėl jis komedijas rašo ankstyvą rytmetį: "Kadangi tuo laiku dar tebėgia Tennessee Williams ir tebesnaudžia Arthur Miller, aš tada neturiu jokių varžovų. Ši mintis ramina, kad aš esu mano nervus."

CHARLES DE GAULLE, Prancūzijos prezidentas: "Pasaulį užkariauja ne rusiška vodka, bet angliška degtinė."

JEVENIUS JEVTUSENKO, sovietų kontraversinis poetas: "Poezija yra kaip paukštis - ji nepripažįsta patalpinių sienų."

HUSSEIN, Jordanijos karalius: "Nepaslapstis, kad mūsų klaidos yra vienintelė paslaptis, kurią mes sugebame išsaugoti ilgesnį laiką."

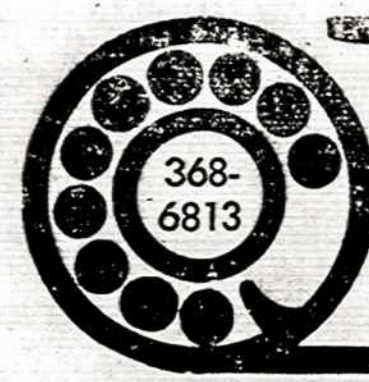
RENE BARRIENTOS ORTUNA, Bolivijos prezidentas: "Man atrodo, maloniausia yra būti Britanijos prezidentu."

ALEKSANDRAS KERENSKIS, demokratinės revoliucijos vadovas, nuverstas sovietinės spalio revoliucijos: "Žmonės ten dabar yra labai drąsūs, bet jiems vis dar nepakanka drąsos pareikalauti, kad kompartija Leningradei grąžintų senąjį Petrapilio vardą."

Y. B. CHAVAN, Indijos ministeris: "Jeigu kas iki 30 metų netampa marksistu, tenka manyti, kažkas netvarko yra su jo protavimu, bet jeigu jis ir 30 metų amžiaus sulaukęs nori pasilikti marksistu, netvarkos reikėtų įsikišti galvoti."

PETER USTINOV, britų rasytojas ir aktorius: "Rasytojai yra privilegijuoti žmonės. Johnsonas, McNamara ir netgi miššis Wilsonas negali atskleisti savo tikrųjų jausmų, o mes galime."

DEAN RUSK, JAV valstybės sekretorius: "Amerikos karinė jėga yra tokia galinga ir didelė, kad jos galutinio efektingumo žmogui neįmanoma apvėpti. Mes netgi nedrįstame supykti, kad tik netektų jos pilnai panaudoti."

KLAUSKITE-PATARSIM-PADESIM

Patarimų tarnyba "Tėviškės Ziburis" skaitytojams, bendradarbiaujanti su dienraščio "The Telegram" Action Line skyrusiu tarnyba. Skaitytojai kviečiami kreiptis raštu į "TZ" redakciją įvairiais klausimais, kuriuos atsakymai bus paripinti Action Line arba "TZ". Skyrų redaguoja teisininkas V. Mastis.

Neseniai atvykau į Kanadą kaip imigrantas. Nemoku gerai angliai ir neturiu pakankamai pinigų. Norėčiau pirma pasimokyti anglų kalbos, kad galėčiau gauti geresnį darbą. Girdėjau, kad galima gauti šio atveju pagalbą. Prašau nurodyti, kur tuo reikalu kreiptis.

Siuo reikalu pagalbą galima gauti iš Kanados darbo įstaigų. Toronte yra devynios įstaigos (Manpower Centres). Paskambinus telefonu 363-5931 galite sužinoti, kur įstaiga yra artimiausi Jūsų gyvenamos vietos. Šios įstaigos turi prityrusius darbo patarėjus, kurie gali patarti, kokias amato, verslo ar profesijos pamokas pasirinkti.

Gauti piniginei paramai reikia būti išdirbusiam bent trejus metus Kanadoje arba savo buvusioje tėvyneje. Kartais darbo patarėjai gali parūpinti darbą ir tiems asmenims, kurie angliai labai mažai kalba. Tokiu atveju galima dirbti ir vakarais mokytis anglų kalbos kursuose, kuriuos rengia švietimo vadyba (Board of Education).

Asmenims, kurie prieš gaunant darbą turi baigti kokius nors kalbos, amato, verslo ar profesijos kursus, yra duodama pinigine parama. Kam duoti, nusprendžia darbo įstaiga. Paramos minimumas yra \$35 į savaitę. Asmenims su šeimos niais mokama iki \$75 į savaitę. Be to, gali būti mokamas priedas \$15 į savaitę tiems, kurie mokosi ne savo gyvenamojoje vietovėje.

Kursų ilgumas yra įvairus ir priklauso nuo mokinio pažangumo. Kursų tikslas yra patobulinti turimo užsiėmimo žinias arba išmokyti naujo.

Didžiosios maisto krautuvės pirkėjų patogumui turi vežimėlius prekiams sudėti. Tie vežimėliai mėtosi aplinkinėse gatvėse, kur jie yra vaikų laukimo, rūdija ir nyksta. Aišku, tai vyksta dėl krautuvijų vadovybės apslėpimo. Nuostoliai pridedami prie prekių kainos ir mes, pirkėjai, turime už tai mokėti. Kas nors turėtų būti daroma šiuo atveju! A. P., Toronto

Krautuvijų savininkai yra taip pat tuo susirūpinę, kadangi nuostoliai yra labai dideli. Jis teisingai pastebite, kad nuostoliai padengia pirkėjai, tačiau patys pirkėjai tuos vežimėlius ir išveža. Kai kurios krautuvės Amerikoje samdo žmones tiems vežimėliams surinkti ir moka po 25 ct. už kiekvieną grąžintą vežimėlį.

Toronto policija šiuo metu ruošia potvarkį, pagal kurį bus baudžiami asmenys, išgabenę tuos vežimėlius už krautuvijų ribų.

Prieš kelis metus mūsų rajone buvo dvi kepyklos-parduotuvės. Jos abi išsikėlė ir dabar artimiausia kepykla yra už trijų ketvirčių mylių. Prašome mus padėti, kad šiame rajone vėl įsikurtų kepykla-parduotuvė. A. P., Toronto

Krautuvijų atidarymas yra pagrįstas pelno motyvu ir privačia iniciatyva. Jūs turėtumėte pakalbėti su artimiausia maisto krautuve, kurios savininkas mielai užsakytų Jūsų norimos kepyklos gaminius, jei daugiau pirkėjų atsirastų.

Į Kanadą atvykau 1926 metais ir po penkerių metų gavau pilietybę. Dabar esu ligotas, neturiu jokio turto, gaunu senatvės pensiją. Kiekvieną mėnesį turiu išleisti vaistams apie \$23. Vasario mėnesį šalpos įstaiga (Welfare Dept.) nustojo mokėjusi už mano vaistus, kurie man būtinai reikalingi. Ar galite man pagelbėti? P. V., Toronto

Jūs nepranešėte šalpos įstaigai iki balandžio mėnesio apie savo padėtį. Kai jie apie tai sužinojo, tuojau Jums davė \$3.10 sumokėti už vaistus, kuriuos Jūs tuo metu turėjote. Kai Jūs senatvės pensiją buvo padidinta, mokėjimas už vaistus sustabdytas. Dabar Jūsų kambario nuoma ir maisto kaina pakilo, todėl šalpos įstaiga sutinka Jums pagelbėti - sumokėti už vaistus. Jums bus pasiūstas pareiškimas, kurį turėsite užpildyti ir grąžinti šalpos įstaigai. Po to Jūsų vaistai bus apmokėti.

mas man reikalingo žandarmerijos pareigūno. Pirmame augšte buvo žandarmerijos valgykla. Nors buvo tik pusryčių metas, bet ilgas valgyklos stalas buvo ankrutas įvairiais ir gerais valgiais. Vėliau paklausiau lietuvių, kurie dirbo žandarmerijoje vertėju, kaip žandarai karo metu gali taip prabangiai valgyti, nes ir jie, manau, maitinasi pagal maisto korteles. Jis atsakė, kad ir žandarų valgykloje maistas gaunamas pagal vokiškas maisto korteles, bet jie tą maistą paolioda afimtu iš lietuvių maistu. Panevėžio geležinkelio stotyje ar prie kelių žandarai iš lietuvių atimdavo maistą, vežamą į miestą savo artimiesiems ar net vaikams, kurie Panevėžyje lankė mokyklas.

(Bus daugiau)

Carmen Balašienė

mas man reikalingo žandarmerijos pareigūno. Pirmame augšte buvo žandarmerijos valgykla. Nors buvo tik pusryčių metas, bet ilgas valgyklos stalas buvo ankrutas įvairiais ir gerais valgiais. Vėliau paklausiau lietuvių, kurie dirbo žandarmerijoje vertėju, kaip žandarai karo metu gali taip prabangiai valgyti, nes ir jie, manau, maitinasi pagal maisto korteles. Jis atsakė, kad ir žandarų valgykloje maistas gaunamas pagal vokiškas maisto korteles, bet jie tą maistą paolioda afimtu iš lietuvių maistu. Panevėžio geležinkelio stotyje ar prie kelių žandarai iš lietuvių atimdavo maistą, vežamą į miestą savo artimiesiems ar net vaikams, kurie Panevėžyje lankė mokyklas.

mas man reikalingo žandarmerijos pareigūno. Pirmame augšte buvo žandarmerijos valgykla. Nors buvo tik pusryčių metas, bet ilgas valgyklos stalas buvo ankrutas įvairiais ir gerais valgiais. Vėliau paklausiau lietuvių, kurie dirbo žandarmerijoje vertėju, kaip žandarai karo metu gali taip prabangiai valgyti, nes ir jie, manau, maitinasi pagal maisto korteles. Jis atsakė, kad ir žandarų valgykloje maistas gaunamas pagal vokiškas maisto korteles, bet jie tą maistą paolioda afimtu iš lietuvių maistu. Panevėžio geležinkelio stotyje ar prie kelių žandarai iš lietuvių atimdavo maistą, vežamą į miestą savo artimiesiems ar net vaikams, kurie Panevėžyje lankė mokyklas.

mas man reikalingo žandarmerijos pareigūno. Pirmame augšte buvo žandarmerijos valgykla. Nors buvo tik pusryčių metas, bet ilgas valgyklos stalas buvo ankrutas įvairiais ir gerais valgiais. Vėliau paklausiau lietuvių, kurie dirbo žandarmerijoje vertėju, kaip žandarai karo metu gali taip prabangiai valgyti, nes ir jie, manau, maitinasi pagal maisto korteles. Jis atsakė, kad ir žandarų valgykloje maistas gaunamas pagal vokiškas maisto korteles, bet jie tą maistą paolioda afimtu iš lietuvių maistu. Panevėžio geležinkelio stotyje ar prie kelių žandarai iš lietuvių atimdavo maistą, vežamą į miestą savo artimiesiems ar net vaikams, kurie Panevėžyje lankė mokyklas.

mas man reikalingo žandarmerijos pareigūno. Pirmame augšte buvo žandarmerijos valgykla. Nors buvo tik pusryčių metas, bet ilgas valgyklos stalas buvo ankrutas įvairiais ir gerais valgiais. Vėliau paklausiau lietuvių, kurie dirbo žandarmerijoje vertėju, kaip žandarai karo metu gali taip prabangiai valgyti, nes ir jie, manau, maitinasi pagal maisto korteles. Jis atsakė, kad ir žandarų valgykloje maistas gaunamas pagal vokiškas maisto korteles, bet jie tą maistą paolioda afimtu iš lietuvių maistu. Panevėžio geležinkelio stotyje ar prie kelių žandarai iš lietuvių atimdavo maistą, vežamą į miestą savo artimiesiems ar net vaikams, kurie Panevėžyje lankė mokyklas.

mas man reikalingo žandarmerijos pareigūno. Pirmame augšte buvo žandarmerijos valgykla. Nors buvo tik pusryčių metas, bet ilgas valgyklos stalas buvo ankrutas įvairiais ir gerais valgiais. Vėliau paklausiau lietuvių, kurie dirbo žandarmerijoje vertėju, kaip žandarai karo metu gali taip prabangiai valgyti, nes ir jie, manau, maitinasi pagal maisto korteles. Jis atsakė, kad ir žandarų valgykloje maistas gaunamas pagal vokiškas maisto korteles, bet jie tą maistą paolioda afimtu iš lietuvių maistu. Panevėžio geležinkelio stotyje ar prie kelių žandarai iš lietuvių atimdavo maistą, vežamą į miestą savo artimiesiems ar net vaikams, kurie Panevėžyje lankė mokyklas.

mas man reikalingo žandarmerijos pareigūno. Pirmame augšte buvo žandarmerijos valgykla. Nors buvo tik pusryčių metas, bet ilgas valgyklos stalas buvo ankrutas įvairiais ir gerais valgiais. Vėliau paklausiau lietuvių, kurie dirbo žandarmerijoje vertėju, kaip žandarai karo metu gali taip prabangiai valgyti, nes ir jie, manau, maitinasi pagal maisto korteles. Jis atsakė, kad ir žandarų valgykloje maistas gaunamas pagal vokiškas maisto korteles, bet jie tą maistą paolioda afimtu iš lietuvių maistu. Panevėžio geležinkelio stotyje ar prie kelių žandarai iš lietuvių atimdavo maistą, vežamą į miestą savo artimiesiems ar net vaikams, kurie Panevėžyje lankė mokyklas.

mas man reikalingo žandarmerijos pareigūno. Pirmame augšte buvo žandarmerijos valgykla. Nors buvo tik pusryčių metas, bet ilgas valgyklos stalas buvo ankrutas įvairiais ir gerais valgiais. Vėliau paklausiau lietuvių, kurie dirbo žandarmerijoje vertėju, kaip žandarai karo metu gali taip prabangiai valgyti, nes ir jie, manau, maitinasi pagal maisto korteles. Jis atsakė, kad ir žandarų valgykloje maistas gaunamas pagal vokiškas maisto korteles, bet jie tą maistą paolioda afimtu iš lietuvių maistu. Panevėžio geležinkelio stotyje ar prie kelių žandarai iš lietuvių atimdavo maistą, vežamą į miestą savo artimiesiems ar net vaikams, kurie Panevėžyje lankė mokyklas.

mas man reikalingo žandarmerijos pareigūno. Pirmame augšte buvo žandarmerijos valgykla. Nors buvo tik pusryčių metas, bet ilgas valgyklos stalas buvo ankrutas įvairiais ir gerais valgiais. Vėliau paklausiau lietuvių, kurie dirbo žandarmerijoje vertėju, kaip žandarai karo metu gali taip prabangiai valgyti, nes ir jie, manau, maitinasi pagal maisto korteles. Jis atsakė, kad ir žandarų valgykloje maistas gaunamas pagal vokiškas maisto korteles, bet jie tą maistą paolioda afimtu iš lietuvių maistu. Panevėžio geležinkelio stotyje ar prie kelių žandarai iš lietuvių atimdavo maistą, vežamą į miestą savo artimiesiems ar net vaikams, kurie Panevėžyje lankė mokyklas.

mas man reikalingo žandarmerijos pareigūno. Pirmame augšte buvo žandarmerijos valgykla. Nors buvo tik pusryčių metas, bet ilgas valgyklos stalas buvo ankrutas įvairiais ir gerais valgiais. Vėliau pak

Montrealio arkivyskupas kardinolas P. E. Leger, 1967 m. gruodžio mėnesį išvykęs Afrikon dirbti raupsuotyji kolonijoje. Nuotraukoje — kardinolas Montrealio Aušros Vartų bažnyčioje šventinimo iškilmėse 1955 m. Prie kardinolo — kun. St. Kulbis, SJ.

Irene Photo Studio

ZODŽIŲ IR SĄVOKŲ PAINIAVA

AL. GIMANTAS

Akylesni lietuviškosios spaudos skaitytojai bus pastebėję, kaip mūsų laikraščiuose, jų vedamuosiuose straipsniuose tarp kitų teigimų ir tokių, kaip „mūsų prezidentas“, „mūsų vyriausybė“ ir pan. Neretai skaitytojai kviečiami rašyti „savo atstovams Kongrese“ ir pareikšti vienokią ar kitokią pageidavimą. Čia pat, tame pačiame puslapyje ar jau sekančiame, nauji teigimai apie „mūsų veiksmus“, „mūsų kariuomenės šventę“ ir t.t.

Minėti sugretinimai rodo mūsų dvilypį gyvenimą, dvilypius nusiteikimus ir dvilypes pareigas — kraštui, kuriame gyvename, ir savajai tautai, kurios nariais jaučiamės. Toks dvilypis gyvenimas nėra lengvas. Nenuostabu, kad neretai, bandydami kiek galint geriau vykdyti tas dvigubas pareigas, pasimeta. Vienas, žiūrėk, net ir perdidelį stengiasi likti tik geru vietiniu gyventoju ir prisiminta tik tokias piliečio pareigas, kurios yra būtinės, o kitą visą kūrą numoja ranka. Kitas gi, nors ir būdamas gyvenamojo krašto pilietis, neįsivaizduoja, kaip kraštui pareigos, galvodamas, kad pilnai užtenka įsipareigojimų savojoje tautinėje aplinkoje.

Sioje žodžių ir gyvenimo faktų painiojimo dažniausiai pasimeta nemaža dalis mūsų jaunimo. Nekartą teko diskutuoti su eile mūsų jaunųjų šia tema. Nesunku buvo suprasti, kad neretai jų savąją pareigą gyvenamajam kraštui aiškiai statė augščiausių pareigų savajai tautai. Tokiam buvo labai lengva suprasti žodžius apie „mūsų prezidentą“, „mūsų vyriausybę“ ir jau kur kas sunkiau buvo suprasti tokias sąvokas, kaip „mūsų veiksmus“ ar „mūsų kariuomenės šventę“. Jei pirmosios sąvokos jam buvo visiškai aiškios, tai antrosios — žymiai sunkiau suprantamos. Tai, žinoma, negali būti taikoma visam mūsų jaunimui. Yra nuostabių gražių susipratusių ir mokančių labai gražiai jungti abiejų gyvenimų gerąsias, teigiamas puses ir jomis visiškai pilnai naudotis. Gaila tik, kad to negalima būtų teigti apie didesniąją mūsų jaunimo dalį.

Pranešimas testamentu reikalui

JAV-se ir Kanadoje atsiranda vis daugiau sunkumų su mirusių lietuvių palikimais, ypač tais atvejais, kai į juos pretenzijas reikią okupacinė Lietuvos valdžia. Taipgi susidaro nemažai keblumų ir tada, kai miršta lietuvių, nepalikę testamentų. Tada palikuonims tenka bylinėtis teismuose, kur nevėsada pavyksta laimėti. Dažnai įsikiša „Trust Company“, ir, jeigu nėra artimų giminių, visas palikimas atitenka valdžiai. Dėlto mirusių tautiečių santuokomis negali pasinaudoti lietuvių institucijos. Šiuo metu svarbu atkreipti dėmesį į sovietų kėslus. Tuo reikalu generalinis Lietuvos konsulas Niujorke paskelbė šį pranešimą:

„Jei anksčiau vien tik senosios kartos emigrantų palikimai sudarė problemą Lietuvos konsulams Amerikoje, tai dabar vis daugiau atsiranda palikimų ir tu, kurie dėl okupacijos yra atsidūrę laisvojo pasaulio šalyse. Pati didžiausia priežastis, kuri okupantams sudaro geras sąlygas tiesiogiai lietuvių palikimus, atsiranda tais atvejais, kai mirėties nepaliekia testa-

mento arba palieka blogai surašytą testamentą. Dėl okupacijos susidariusiose sąlygose dažnai net ir advokatas nesiorientuoja kaip testamentas turėtų būti surašytas, kad mirusiojo didžiąją turto dalimi pasinaudotų okupuotoje Lietuvoje likę artimieji, bet ne okupantai.

Begiant Lietuvos gyventojų interesus, pastaruoju metu Lietuvos generaliniam konsuliui Niujorke Anicetui Simučui teko dalyvauti keliose palikimų bylose. Lapkričio 29 d. jis turėjo skubiai vykti į Hartford, Conn., kur visą dieną praleido teisme, o jau sekantį dieną turėjo skristi net į Floridą. Visur ta pati istorija — Lietuvos okupantai, apsirūpinę iš įpėdinių išgautais įgaliojimais, bando palikimus paimti, kartu siekdami įteisinėti ir Lietuvos okupaciją.

Okupantų atstovaujančių advokatų kišimosi į lietuvių palikimus būtų galima išvengti, jei tuo būtų pasirūpinta iš anksto. Daugelis teismų žino, kad palikimų negalima perduoti okupantų interesams atstovaujančioms advokatams, nes įpėdinkai (Nukelta į 6-tą psl.)

Lietuvos ministerį Balutį palydint

Sulaukęs pirmo ankstyvo ryto po savo 88-ojo gimtadienio, nepriklausomas Lietuvos vyriausybės prieš 33 metus akredituotas Didžiąjai Britanijai Nepaprastas Pasiuntinys ir Igalios Ministeris Bronius Kazys Balutis baigė 1967 m. gruodžio 30 d. savo žemiškąją kelią.

Lietuviškoje veikloje

B. K. Balutis gimė 1879 m. gruodžio 29 d. Seirijuose, Seinų apskr. Dėdė kun. J. Zdanavičius paruošė Bronių ir mokytojų seminariją, kurią jis baigė su pagyrimu 1898 m., o 1904 — Pskovo — matininkų mokyklą. Pabėgęs nuo caro kariuomenės, jis 1905 m. vasaryje atvyko Amerikon, kur baigė Čikagos Kento kolegijoj teisių mokslą magistro laipsniu ir įsijungė į lietuvišką veiklą.

Pirmą kartą joje pasireiškė kaip Amsterdamo parapijos delegatas Amerikos lietuvių 1906. II. 22 seime Filadelfijoje, iš kurio grįžęs darė pranešimus, surinko nemažą auką ir į ją pasiuntė dr. J. Basanavičių į Vilnių spausdinti vadovėliams Lietuvos mokykloms. 1906 m. Balutis studijavo anglų kalbą Valparaiso u-n-te. Ten veikė lietuvių literatūros draugija, kuriai jis pirmininkavo. Be to, jis buvo ten įsikūrusių lietuvių kalbos kursų mokytoju ir aplamai visas lietuvių studentų gyvenimas sukosi apie jį. Valparaisas pastumė Balutį į susivienijimą Lietuvių Amerikoje ir Tėvynės Mylėtojų Draugiją. Kaip Susivienijimo literatūros komisijos nariui, jam teko rūpintis antrosios Kriausio gramatikos laida ir dalyvauti atstovų keturiuose Susivienijimo seimuose — 1908, 1909, 1910 ir 1914.

Lietuvos žemėlapis

Dirbdamas 5 metus kartografo, Balutis sumanė paruošti ir išleisti su nesudarytais lietuviškais vietovardžiais Lietuvos žemėlapi. Darbas buvo labai sunkus, nes reikėjo jam pačiam vietovardžius rinkti tarp Čikagos lietuvių. Kadangi visų gerbiamos tautiečio J. Beržinskio salinės pasirodė Balučiu tinkamiausia tam tikslui vieta, ėmė jame vakarais lietuvių kvosti užsirašydami vietovardžius. Pradžioje sekėsi neblogai, bet, anot vėlonės, toks raštininkas salinė buvo nepaprastai reikšmingas ir nevisiems tada buvo aišku, kas ta „mapa“ ar žemėlapis. Kartą jis girdi sakant: „Tu, rupėd, caro agentai! Surasinėji kas nuo vaisko papėko? Vyrai, duokim jam į snukį!“ Atrodė, — pasakoją Balutis, — kad nejuokais mane apstojo tautiečiai: buvo užsimoję išbraižyti man veide visai kitoki žemėlapi... bet man su Beržinskio pavyko juos nuraminti. Tą žemėlapi ruošdamas vakarais ir šventadieniais į jį sudėję apie 5.000 darbo valandų, arba 600 darbo dienų. Deja, pagaliau įsitikinęs, jog etnografiniam Lietuvos plotui negalės surinkti visų vietovardžių, apsisprendė žemėlapi leisti dalmis: pasirinko Suvalkų penkių apskrčių guberniją. Ir po keleto metų kruopštaus bei ryžtingo darbo Balučio sumanytas, jo paties ranka nubraižytas ir jo surinktais vietovardžiais Suvalkų „rėdybos“ žemėlapis tikstančių egzempliorių buvo atspausdintas. Tai pirmas tikslus lietuvių kalba išleistas Lietuvos dalies žemėlapis.

Kudirkos raštai

Būdamas Tėvynės Mylėtojų Dr.-jos, įkurtos 1896 m. pirminku, Balutis sumanė išleisti dr. V. Kudirkos 50 m. gimimo proga jo visus raštus. Kaip sumanė, taip padarė: surinko lėšų ir už \$5.000 Tilžėje Mauderodė atspausdino 6 gražius 1770 psl. tomsus, papuoštus prancūzo Loevy ir lietuviu dail. Brako iliustracijomis. Ir kai Balutis juos ant stalo 1910 m. draugijos seime padėjo, delegatai jam ilgai audringai plojo ir norejo jį pakelti garbės nariu, bet jis atsisakė.

Gyvendamas Čikagoje Balutis dalyvavo visur: jis M. Petrausko „Birutės“ choro narys kūrėjas, vaidino (1909) operetės „Kaminkrėtis ir malūnininkas“ Sabuko rolę, bendradarbiavo juokų žurnale „Dagys“, Lietuvių Inteligentų Ratelio narys ir nuo 1912 m. redagavo „Lietuvą“, kurioje išspausdino Lietuvos himną.

Kairė ir dešinė

Balutis dalyvavo delegatu ir Amerikos lietuvių 1.100 atstovų seime 1918 m. kovo 13-14 d. Niujorke, kuris pasisakė už pilną Lietuvos nepriklausomybę. Jame Balutis pasireiškė ir euru kalbėtoju: jam išėjus kalbėti, draugai kairėje ėmė oti, o dešinėje pasigirdo švilpimų; tad Balutis ir tarė: „Jūs, mano draugai kairėje, prašau neploti, nes susirinkom Lietuvos laisvinti,

Taip atrodė B. K. Balutis 1909 m.

o plojimais laisvės neįsplosimė; jūs gi, mano prieteliai dešinėje, prašau nešvilpti, nes švilpdami galime tą laisvę tik prašvilpti!“ Tie žodžiai taip visus atstovus pagavo už širdies, kad visa salė sužibėjo plojimais ir tatau pakreipė seimo darbų eigą gerojone puse.

Taikos konferencijoj

Lietuvos delegaciją Paryžiuje, kurios neįleido į taikos konferenciją, sudarė iš Lietuvos A. Voldemaras, M. Yčas, Norus, dr. P. Bielskus, K. Semaška ir Rozembaumas; iš Amerikos — B. K. Balutis ir kun. Žilijus. Ona Sekienė, liet. delegacijos steno-grafė, šitaip Balučio vaidmenį vertina: „Per šis mėnesius delegacijos darbe įvykdavo nuomonių skirtumai. Balutis buvo didžiausias nesutarimų nuraminėtojas, suderintojas... Jam pavesta darbas į visados atlikdavo dideliu kruopštumu. Balutis pats gerai dirbo, bet ir kitus ragino taip dirbti“. Ilgiausiai Paryžiuje pasiliko bei veikė Balutis, Bielskus ir Norus, pasisūdamas į Lietuvą kelis laivus su ginklais, maistu, vaistais, garvežiais ir kitkuo.

Užsienio reikalų ministerijoj

1919 gruodžio 22 d. Balutis, pasiėmęs su savim 20 dežių delegacijos bylų, išvyko iš Paryžiaus Lietuvon kartu su sekretore O. Sekiene. Kauno stotyje Balutį sutiko Petras Klimas su krašto apsaugos ministerijos automobiliu. Tada Kaune buvo iš viso tik 6 automobiliai: 5 priklausė kr. aps. ministerijai, o 6-tas prezidentui. Kitą dieną Balutis pradėjo, užs. r. min. Voldemaro paskirtas, eiti ypatingai svarbiems reikalams valdininko pareigas, atseit, savo rangų buvo po Voldemaro ir Klimo pirmasis. Aštuonerių metų laikotarpį Balutis, būdamas politinio d-to direktorium, viceministeriu ar gen. sekretorium, turėjo vadovauti tik savo nuovoka bei sugebėjimu, nes tada nebuvo šiai tarnybai inst. rukių, taisyklių ar pramintų takų. Ir nuostabu, kad pirmomis Lietuvos valstybės atkūrimo ir mūsų diplomatijos užuomazgos dienomis Balutis, eidamas beveik sunkiausius ir sličiausias valstybininko karjerai pareigas, pasirodė nepamainomas: ministeriai keitėsi — Voldemaras (1918. XI. 7. — 1920. VI. 19), Purickis, Klimas, Jurgutis, Galvanaukas, Carneckis, Reinsys, Bistras, Slezėvičius, Voldemaras, o Balutis pasilikdavo. Ir jam teko susidurti su svarbiausiais Lietuvos klausimais: jis veda derybas su lenkais dėl pasikeitimo belaisviais, derasi su latviais dėl sienų, dalyvauja Suvalkų derybose. Vėlonės nuopelnus Suvalkų sutarties sudaryme M. Biržiška, J. J. Bačiūno išleistame ir čia mūsų naudojamame „Balutyje“, šitaip apibūdina: „Likimas man

lėmė Suvalkų derybose sėdėti greta Balučio. Mažutės Lietuvos atstovas Balutis taip reikalus pravedė, kad nustebo Vakarų Europos stebėtojas, o tariai „Europą nuo puslankinės Maskvos išgelbėjusios“ Lenkijos diplomatomas amžiams užkūrė ant kelių tokių sunkių grynų akmenų, kad jis visados slėgė... Istoriškai (ir lietuvių tauta) turėtų žinoti, kad Suvalkų derybos tikrenybėje buvo Balučio-Lukoševičiaus derybos. Ką Lietuva čia laimėjo, tai laimėjo Balučio sumanumu ir jo džiūkišku užsispyrimu bei talentu.“

Kiti apie Balutį

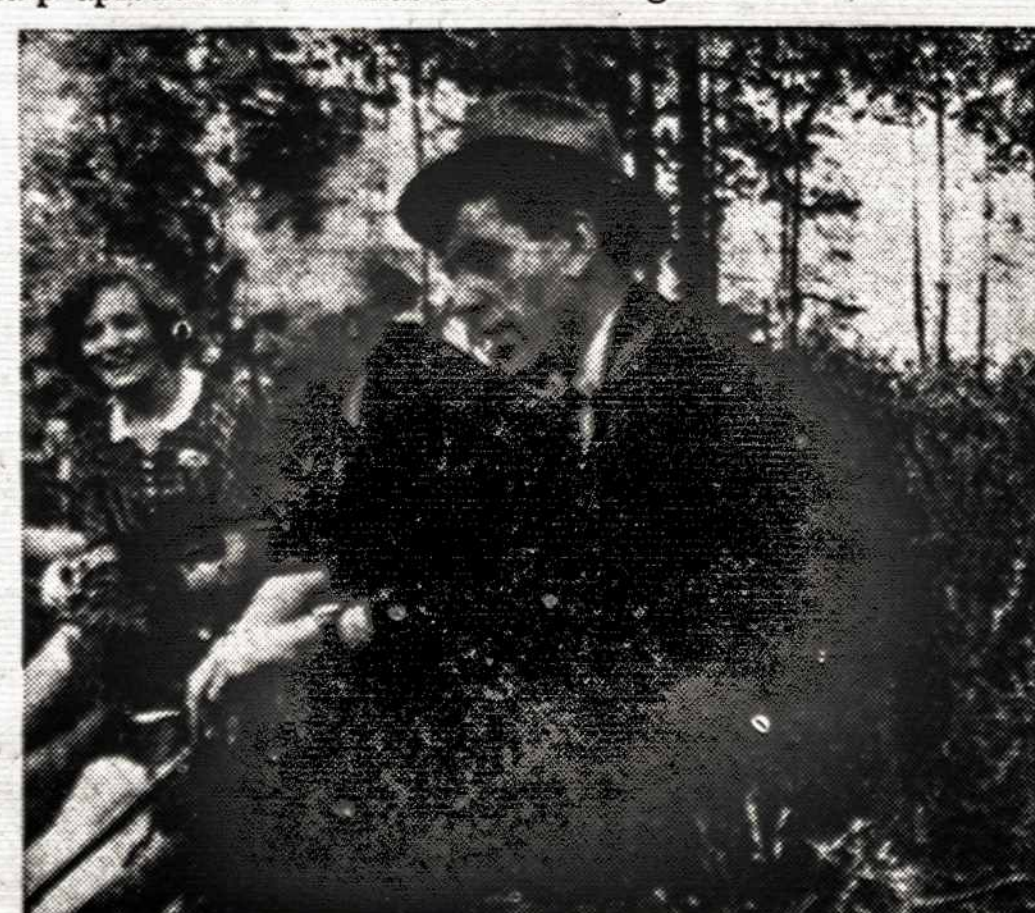
Štai keletas tame leidiny pasisakymų apie B. K. Balutį. — Prel. M. Krupavičius: „Žinau, ką, Broniau, — nekartą jį paerzindavau, — tu pergeras žmogus masonu mirti. Bent prieš mirtį atvirsk į krikščionis demokratų!“ Balutis, būdavo, nuo kėdės tik pašoks... rankom skėstels, visa burna nusijuoks ir pirštu sau į... krūtinę baksnodamas atrežia: „Po velnių, Mykolėli, aš esu ir krikščionis, ir demokratas, bet ne krikščionis demokratas!“ Min. P. Zadeikis: „Nuo 1928 iki 1933 metų Balutis, kaip ministeris Vašingtone, buvo mano viršininkas. Jis mokių viršininkauti neviršininkaudamas... Jis brangus visai tautai kaip sumanūs ir nepaliantis sargas Lietuvos garbės ir laisvės“. Min. dr. K. Graužinis: „Žymiausias bėgi Lietuvių brožas yra jo tvirtas lietuviškumas. Kiekvieną žingsnį jis matuoja Lietuvos, ne partijų ar asmens, interesu. Kiekvieną reikala jį sprendžia taip, kad būtų nauda Lietuvai ir lietuviams“. Kompozitorė Čerėnė: „Nedaug veikė jo paliko įspūdiu Amerikos lietuvių jaunimui. Man džiugu, kad mano jaunų dienų lietuviška sąmonė augo M. Petrausko, Stasio Simkaus ir B. K. Balučio įtakoj. Pirmieji žadino jaunimą lietuviška daina, o Balutis skatinimu siekti augstojo mokslo ir būti dorais lietuviams“. Atstovas J. Kajeckas: „...Balutis vašingas. Jis būtinai reprezentacijai (Londone) skirtųjų lėšų pritrūkdavo, jis panaudodavo savo pinigų. Nenuostabu, jei jokių turto nesukuro... Didžiausias džiaugsmas Balučiu būtu savo ilgametę tarnybą apvainikuoti sulaukimu išlaisvintos Lietuvos“. Slapto archyvo tvarkytoja B. Liudžinskė: „Bijojau Balučio kaip ugnies, bet gerbėme kaip tėvą. Žinojome, jis vertino ne pagal mūsų titulus, bet pagal asmens vertę, sąžiningumą, darbštumą ir gabumus“. Ir šį straipsnį parašiusi: „Tautiškių yra Balučio gili savybė. Tai visų jo darbų, pasivėntimo ir gyvenimo prasmė. Tautininku būdamas, jis niekada neprisirašė jokiai partijai. Todėl pasilikio laisvas tautiškas asmuo. Gal todėl jis tiek valstybiniais, tiek visuomeniniais reikalais yra toks savarankiškas, drąsus, griežtas, net kandus. Jis nebijojo net augščiausiai patikilusių žmonių. Jis nemėgo pigaus lankstymosi.“

Atliko savo pareigą

Kaip matom, Balutis, tas didysis tautinės atsparos dūžkas, Amerikoje ėmėsi nepriklausomybės prieausryje visu savo darbingu veržlumu reikalingiausios tautai veiklos ir, Lietuvai laisvę atgavus, dalyvavo savo 48 metų diplomatinės tarnybos laikotarpyje sunkiausiose valstybės atkūrimo darbuose, jos likiminių klausimų sprendimuose, per visus sovietinės okupacijos metus sumaniai gynė nepriklausomos Lietuvos valstybės teisinę egzistenciją ir su negestancia vilimi kovojo dėl jos suvereniteto atstatymo.

B. K. Balutis, kaip didelė, šakota, totališkai lietuviška asmenybė ilgai gyvens mūsų šviesių patriotų galerijoje.

Suglaudus visa, galime drąsiai sakyti, jog Balutis savo gyvenime pasiekė gražiausią bei didžiausią tikslą: atliko savo prievolę Tėvynei ir ją atliko labai gerai. J. Z.

Ministeris B. K. Balutis su savo artimaisiais bičiuliais

Spaudos idomybės

Stalino dukra ir anūkai

Vokiečių žurnalas „Stern“ buvo pasiuntęs korespondentą Jochem Stenmayr į Maskvą pas Svetlanos Stalinitės vaikus Juozą ir Kotryną, taipgi pas Vokietijoje sušaudyto brolio Jokūbo dukrą Guliją. Pastaroji yra gavusi Londone rusų kalbą išleistą Svetlanos Stalinitės knygą „Dvidešimt laisčių draugui“. Gulija Džugašvili, 29 m. amžiaus mokytoja, pareiškė, kad jos nedomina tautos pabėgimo politiniai motyvai, bet ji negalinti būti abejinga senelio Stalino nuvertinimui. Svetlanos atsiminimu Gulija vadina tuščiais ir nereikalingais tauksalais. Stalino atsisakymas iškeisti vokiečių karo nelaisvėn patekusį jos tėvą Jokūbą ir augsto rango vokiečių karininkus jai esąs didžiausias senelio „didvyriškumas“ karo metu. Jos teigimu, Stalinas Jokūbą mylėjo nemaziau už Svetlaną ir Vasilijų. Tikrąją tautos Svetlanos pabėgimo priežastimi Gulija laiko faktą, jog po Stalino mirties Svetlanai nebuvo leista groti pirmuoju smuiku, kaip kad ji mėgdavo daryti anksčiau.

Svetlanos vaikai Kotryna ir Juozas motinos knygos nėra skaitę, bet sakosi girdęje „Amerikos Balso“ skelbtas ištraukas. Jų pastabos motinos atžvilgiu yra gerokai santūresnės už puseserės Gulijos. Juozas prisipažino, kad jam dabar esanti lengva našta būti Stalino anūku, nes jis neturįs jokio noro dalyvauti mamos surengtame pasaulinio masto spektaklyje. Pasak Juozapo, geriausia būtų, jei mama vėl grįžtų į Maskvą, kur jai nieko blogo neatsitiktų. Ji ir šiandien nėra praradusi Sovietų Sąjungos pilietybės. Sis teigimas, be abejonės, Juozui buvo įpirštas KGB pareigūnų. Abu Svetlanos vaikai gyvena motinos paliktame bute. Kambarį puošia diktatoriaus Stalino paveikslas, nes, girdi, tas jų senelis buvo pasaulinės istorijos figūra.

„Stern“ redakcija pasiūlė Juozui ir Kotrynai apmokėti visas kelionės išlaidas, jeigu jie sutiktų aplankyti Svetlaną Amerikoje ar kuriame kitame krašte. Abiejų atsakymas buvo bekompromisinis „ne“. Kompartijos įsakytį, jiedu teisinosi, kad mama juos yra užmiršusi — nieko nerašo ir netgi nepaskambina telefonu, kurio numeris tebėra nepakeistas. „Stern“ korespondentui Juozas iškėdė du lagaminus su Svetlanos mirusio vyro indiole Singh asmeniniais daiktais ir paprašė juos perduoti motinai. Šiuos lagaminus Svetlanos advokatas Greenbaum atsiėmė Niujorko muitinėje ir išsiuntė giminėms į Indiją.

Che Guevaros mirtis

Prancūzų žurnalas „Paris Match“ paskelbė žurnalistas Michele Ray rašinį apie Kubos diktatoriaus F. Castro draugo Ernesto Che Guevaros mirtį Bolivijoje. Si žurnaliste išgarsėjo Vietnamo kare, patekusi į komunistų partizanų rankas ir vėl grįžusi laisvėn su sensacingu reportažu. M. Ray viešojo šešias savaites Bolivijos sostinėje La Paz ir Sierra kalnuose, rinkdamą medžiagą apie Guevaros žuvimą. Jos duomenimis, pagrindinė drama vyko Higueros vietovės mokyklos pastate, kur į nelaisvę patekęs Guevara laikėsi labai kariningai. Jis atsisakė kalbėti apie partizanų veiklą ir spyrė į karininką Espinosa, kai pastarasis, kaip suvenyrą, jam ištraukė pypkę iš burnos. M. lūnsparniui atskridusį admiralą Hugarteche revoliucionierius Guevara pasveikino spjūviu ir veida.

Toks elgesys ir buvo Guevaros žuvimo priežastis. Surakin-

tas grandinėmis, mokykloje jis buvo išlaikytas tris paras, kol pagaliau pasibaigė viršilos M. Terano kantrybė. Kai Guevara nepaklausė įsakymo sėsti, iširdes viršila paleido du šūvius į galvą. Kambarin atėjęs leitenantas Perez mirtinai sužeistą Guevarą pribraigė pistoleto šūviu į sprandą. Jo kūnas buvo išneštas į kiemą ir čia priedo susilaukę dar kelių karių šūvių. Tokia prancūzės žurnalistas versija išaiškina mįslę kėlusią kulipką, kuri buvo pataikiusi į Guevaros širdį. Per širdį, matyt, buvo peršautas jau tik jo lavonas.

Popiežius Pijus XII ir naciai

Vatikane spaudai perduotas ketvirtasis II D. karo metų dokumentų tomas atskleidžia Hitlerio grasinimus popiežiui Pijui XII. Šiame tome yra 433 dokumentai, jų tarpe ir Vatikano valstybės sekretoriaus kardinolo Luigi Maglione asmeniniai užrašai. Juose skelbiama, jog jau 1941 m. Vatikane buvo pasiekusi žinia apie Hitlerio daromą spaudimą Mussoliniui ištremiti popiežių iš Romos arba jį visiškai izoliuoti Vatikane, sustabdant Pijaus XII betkokią įtaką pasauliui.

Apie tremtį Pijus XII nenorėjo nieko girdėti, pasiryžęs tokiu atveju pasirinkti izoliaciją Vatikane. Į neutralią Šveicariją buvo pasiūstas vienas monsinjoras su užkliautu Pijaus XII laiškui, kurį jam buvo įsakta atplėšti tik tokiu atveju, jei popiežius patektų į fašistų ar nacių rankas. Laiškas buvo įdėtas Pijaus XII atsisakymo raštas ir pažymėta laisvame krašte gyvenančio kardinolo pavardė, kuris turi perimti Katalikų Bendrijos vadovo pareigas. Šie dokumentai inėd daugiau šviešo ir anuometinės Vatikano problemos ir nutildys priekaištinius, kurie popiežių Pijų XII kaltina persivėliną laikysena Hitlerio atžvilgiu, vengimu pasmerkto žydų žudymą bei pavergtų kraštų gyventojų persekiojimą. Gyvendamas nuolatiniame tremties ar visiškios izoliacijos grėsmėje, Pijus XII turėjo skaitytis su kiekvienu žodžiu, kad Vatikanas galėtų išlaikyti nepriklausomybę.

Lėkštės ir pjautuvai

JAV-es, Kanadą ir Europą jau daug metų lanko lig šiol pilnai neišaiškintos „skraidančios lėkštės“ — šviesos skrituliai nakties užtemdytoje padangėje. Daug kas galvoja, kad „lėkštės“ yra erdvėlaiviai iš kitų planetų. Amerikiečių karo aviacijos ekspertai tas „lėkštes“ aiškina iš pelkių išsiveržusiomis dujomis, atitrukusiais meteorologijos balionais ir kitais žemiškais reiškiniais. „Time“ žurnalo pranešimu, Maskvos kompartija lig šiol „skraidančias lėkštes“ laikė kapitalistų išmone, bet dabar jau pakeitė nuomonę. Sovietų orinio susisiekimo bendrovės „Aeroflot“ ir karo aviacijos laukiniai ėmė tvirtinti, kad jiems yra tekę matyti „skraidančius pjautuvus“ sovietinio rojaus padangėje. Vieną toki „pjautuvą“ virš Ukrainos greičiausiai naikintuvų vaikėsi, bet neįstengė pagauti karo lakūnas. Pirmąjį žodį šiuo klausimu per Maskvos televiziją tarė aviacijos instituto prof. F. Zigelis, pakartodamas jau daug kartų mūsų kontinentu girdėtą tvirtinimą, kad „pjautuvai“ gali būti tarplanečiai erdvėlaiviai. Pradėjus skelbti pranešimus apie „skraidančius pjautuvus“ Lenkijoje, Čekoslovakijoje, Bulgarijoje ir Jugoslavijoje, Kremlius sudarė 18-kos mokslininkų ir aviacijos karininkų komisiją, kuri turės ištirti nusigandusius partiečius, kad iš jų valdžios neatims kitų planetų revoliucionierių. V.Kst.

UŽSISAKAU „TĖVIŠKĖS ŽIBURIUS“

1. Siunčiu \$6 ir prašau siuntinėti „TZ“ ištisus metus

Šiuo adresu:

2. Esu „TZ“ prenumeratorius; prie metinės savo prenumerato pridedu \$4 ir prašau siuntinėti „TZ“ ištisus metus kaip dovaną naujam skaitytojui šiuo adresu:

3. Esu naujas „TZ“ skaitytojas; siunčiu \$4 ir prašau

siuntinėti „TZ“ ištisus metus šiuo adresu:

SVĖIKATOS KLINIKA — Health Clinic

Medicininis ir pooperacinis gydymas

Vienintelis valdžios registruotas natūralaus gydymo lietuviška klinika. Įvairūs spinduliai, elektriniai ir fiziniai rankų masažai, spindulinės ir ir garų vonios. Gydymai judesiai ir psichologinė terapija. B. Naujalis, Ps.D.R.M.N.Pt.

460 Danforth Ave. Toronto Tel. LE 3-8008

Mylimai mamytėi **ONAI KAVALIAUSKIENEI** mirus, dukras **JUSTINĄ SRIUBISKIENEI** ir **ALDONĄ STADIENĘ** bei jų šeimas nuoširdžiai užjaučiame —

Petras ir Nina Balčiūnai Adolfas ir Teklė Sekonici

Brangiai Motinai **ONAI KAVALIAUSKIENEI** mirus, dukras — **ALDONĄ STADIENĘ**, **JUSTINĄ SRIUBISKIENEI** ir jų šeimas nuoširdžiai užjaučiame —

J. M. Astrauskai

Mylimai mamytėi **ONAI KAVALIAUSKIENEI** mirus, dukterims — **JUSTINĄ SRIUBISKIENEI**, **ALDONĄ STADIENĘ**, **STASEI SLAPELIENEI** ir jų šeimoms reikiame nuoširdžiai užjaučiant —

A. A. Ketvirčiai

Bendrovės nariui **A + A VIKTORIUI VIZGAICIUI** Čikagoje mirus, žmoną **MARIJĄ**, sūnus **ALOYŽĄ** ir **RIMTĄ** su šeimomis nuoširdžiai užjaučiame —

North Sylva Co. Ltd.

A + A

ANTANUI GENIUI mirus, mielą **VIKTORIJĄ** ir **JONĄ SMAIZIUS**, **SAULĘ**, **LIUCIJĄ** ir **JONĄ** su šeimomis nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdiame —

Joana ir Česius Kurai Windsor, Ont.

Londono L.S. Klubui "Taurus" dabar tenka daug posėdžiauti, sprendžiant jo rengiamų Kanados krepšinio pirmenybių problemas. Čia matoma dalis klubo narių. Iš kairės: M. Choinauskas, A. Šefeldas, J. Čegis jr., J. Misius jr., A. Švilpa, Daniliūnas jr., V. Jonynas, J. Butkus, S. Dragūnevičius, jo užpakaly — V. Navickas, Daniliūnas sr., E. Ramonas, užp. — E. Bliskis, L. Butkus, užp. — St. Navickas ir J. Paulionis

KANADOS LIETUVIŲ KREPŠINIO PIRMENYBĖS LONDONE

LONDON, ONT. Sporto apygardos vadovybei pavadus šiemet krepšinio pirmenybes organizuoja Londono L. S. K. "Taurus" Londone, Ont. prasidės vasario 3, šeštadienį, 9 v.r., Sir A. Beck gimnazijoje prie Dundas ir Highbury gatvių; tęsis visą šeštadienį dviejose sporto salėse ir baigsis sekmadienio vakare South gimnazijoje prie Tecumseh ir Belgrave gatvių. Gali dalyvauti visos Kanados lietuvių užsiregistravusių krepšinio komandos ir Ročesterio sportininkai. Tai pirmos tokio masto sporto pirmenybės Londono lietuvių istorijoje! Ligi šiol čia yra įvykusios vienos mažesnio masto pirmenybės, būtent, stalo teniso dešimtuko turnyras, suorganizuotas St. Navicko, J. Brazlauskio ir kt. Tikimasi sulaukti apie 150 krepšininčių iš kitų apylinkių!

Susipažinimo balius įvyks šeštadienį, 8 v.r., naujai pastatytoje Centennial banketų salėje, 550 Wellington prie Dufferin, grojant geriausia Londono vokiečių orkestrui. Pirmą sykį tokio įvykimo programa, turtingas bufetas ir visų rūšių gėrimai. Apvalūs 6-8 asmenims staliukai, baltas karalietės rinkimai bei kitos pramogos. Yra pakviesti ir pažadėjo dalyvauti lietuviai, kurių Londone gyvena apie 400 asmenų, ir estai. Tikimasi, kad į balių atsilauks 400-500 svečių, jų tarpe bent pora šimtų gražaus jaunimo. Tai yra, labai reta ir labai gera proga pasikviesti kitataučių svečių ar draugų iš kitų apylinkių. Ši yra gal ir vienintelė proga nuotaikingai pasišvęsti šimtmečio salėje lietuviškoje aplinkoje. Tose ir gretimose patalpose įvyko ir svarbiausios šimtmečio

iškilės. Visi, be tautybės ir religijos skirtumo, nuoširdžiai kviečiami tiek į šį balių, tiek ir į pačias sporto pirmenybes. Pasilgome savo bičiulių iš Šarnijos, Windsorio ir Detroito. Tikimės, kad šį kartą šiame neeiliniame baliuje, kuris bus ir pats didžiausias šiame sezone, pažintis vėl atnaujinsime. Londonui ir aplinkinėms apylinkėms šis šventė yra ir prestižo reikalas.

Šiemet Londonui teko didelė garbė būti visos Kanados lietuvių sportininkų metinės šventės šeimininkais. Tikimės, kad kiekvienas Londono, Rodney, Delhi ir kitų kaimyninių apylinkių lietuvis šią svarbią pareigą reikiamai įsisąmonins ir įneš savo vertingą įnašą į tą šventę, kurios tikslas išugdyti mūsų jaunimą su prisitaikius lietuviams ir ryžtingais kovotojais. Paprašyti malonėkite atėiti rengėjams į talką, o visi — dalyvauti šiose varžybose ir susipažinti baliuje. Sportuojantis jaunimas Jūsų palankumo tikrai neužmirš.

Mecenatai,

sutinkantieji minėtų pirmenybių proga padovanoti sportuojančiam jaunimui taures \$50 — 100 ribose, prašomi atsiųsti šiuo adresu: Daniliūnas, 15 Elmwood Ave. E., London, Ont.; tel. 438-7694. Taurės būtų pereinamosios, t.y. kiekvienais metais perduodamos naujam laimėtoju, ir pavadintos aukotojo ar jo pasirinkto vardu. Aukotojais gali būti tiek pavieniai asmenys, tiek ir organizacijos. Tai būtų graži dovana lietuviškajam jaunimui. Taip pat pagėdaujama dovana baltas karalietes. Atsiųsti: Mrs. G. Petrauskas, 394 Piccadilly St., London, Ont.; tel. 438-9883 arba aukščiau nurodytu adresu. D. E.

AMERIKOS RAKETOS NEPAKILTŲ, BET...

Maskvos "Izvestijose" pasirodė straipsnis maršalo Čiukovo, kuris vadovavo sovietų armijai Vokietijoje. Jo straipsnis nagrinėja Sovietų Sąjungos gynybos problemas eventuales karo su JAV atžvilgiu.

Pagal sovietinės propagandos rutiną, Čiukovas savo straipsnį pradeda JAV kaltinimu: tai imperialistinė valstybė, kuri šiuo metu yra įsivėlus į "nešvarų karą" Vietname, palaikanti "agresiją Artimuosiuose Rytuose" ir t.t. Čiukovas teigia, kad JAV generalinis štabas visas viltis esąs sudėjęs į atominių raketinių karą — "masinio smūgio priemonių" panaudojimą. Sovietai esą turi visas reikalingas priemones agresoriui pažaboti. Sovietinė karo doktrina remiasi prielaida, kad geriausias būdas valstybei apginti nuo atominio puolimo — tai raketinė kariuomenė, antiraketos ir lėktuvai raketoms numušti. Toli pasiekiantieji prieš svediniai bus sunaikinti dar neįsiskridę sovietų teritorijon — rašo maršalas Čiukovas, bet priduria, kad sovietų visuomenė turi būti pasirėmus likviduoti prieš atominių ginklų smūgių padarytus nuostolius. Sovietų moksliniai institutai jau turi paruošę patikimus projektus, kaip apsaugoti žmones nuo radiacijos ir josios padarų sužalojimų. Viena labiausiai sudėtingų problemų yra racionalus žmonių ir jų pakirstumas karo atveju. Kitais žodžiais tariant, maršalas Vasilij Čiukovas numato, kad amerikiečių raketos vis dėlto gali pasiekti sovietų teritoriją, nors savo straipsnio pradžioje užtikrina, kad jos būsimos sunaikintos už sovietų teritorijos ribų. J. G.

Kokį gauna kaliniai maistą? Kopūstai tokie juodi, kad jų negalima nė pažinti. Tie stipriai sušalę grumstai, kai atšileidžia, esti surūgę. Mėsa atstoja odos ir kaulai. Mėsa nepasiekia kalinių katilėlio. Cukraus duodama 15 gramų dienai, duonos — 700 gr. (sunkios ir šlapios). Maisto siuntiniai paštu ar asmeniškai leidžiami tik 3 kartus per metus. Jų didžiausias svoris — 5 kg. Kiekvienas nuteistas dešimčiai metų neturi teisės gauti siuntinių per pirmuosius 5 metus. Andrejus Siniavskis, nuteistas 7 metams, išbuvęs stovykloje pusantros metų, turi laukti dar deves metų, kad galėtų gauti pirmą siuntinį. Danielis turi laukti dar metus. Administracija gali įsakyti siuntinį sugrąžinti. Paėmęs visą tas pat: "neįvykdė normos". Yra kalinių išbuvusių stovykloje 10 metų ir nesulaukusių teisės gauti siuntinį.

Kūno sveikatai palaikyti naudotamas sportas, o dvasios — politinis švietimas. Abu savanoriškai ir nėra prievartos. Tačiau, jeigu kalinys pasilieka sėdėti barake, negali eiti į krau-

ČIKAGOS VAIZDAI IR VARGAI

EDVARDAS SULAITIS

IŽENGUS I NAUJUOSIUS METUS, bent trumpai pažūrėkime — ką Čikagos lietuviai veikė 1967-aisiais metais. Čikaga, kuri populiariai yra vadinama "pasaulio lietuvių sostine", praėjusiais metais, kaip ir paprastai, grojo pirmuoju smulku išėjimo lietuvių gyvenime.

Cia įvyko net dviejų lietuviškų operų premjeras — J. Karnavičius "Grażinos" ir D. Lapinsko "Maro". Pirmoji opera, kurią pastatė Čikagos Lietuvių Operos kolektyvas, buvo surengta didžiuliuose Čikagos Operos rūmuose. Antroji, surengta kultūros kongreso rūmuose, pasitenkino kuklesnėmis patalpomis — Marijos Angšt. Mokyklos sale. Čikagos didžioji spauda ypatingo susidomėjimo skyrė D. Lapinskiui, kuris muzikos mėgėjų 1966 m. buvo supažindinęs su savo pirmąja opera "Lokys".

Muzikinis gyvenimas metų laikotarpyje Čikagoje buvo gyvas, tačiau ryškesnių provalsių mažai pasitalko: vis tie patys solistai, tie patys muzikos kūriniai. Pasirodė visa eilė muzikinių plokštelių, daugiausia lengvosios muzikos žanro.

Čikagiečių atmintyje dar gyvas lapkričio pabaigoje vykęs III-asis JAV ir Kanados Lietuvių Kultūros Kongresas, tačiau jis savo pobūdžiu neįsiskyrė iš kaizerių eilinių lietuvių susibūrimų. Išskirti jau minėtos operos "Maro" ir kantatos "Karialiaus Mindaugo" pastatymas bei literatūros vakaras.

Įvyko stipri akcija už lietuviškų teisių atskiovojimą lietuvių išeigose. Šv. Kazimiero kapinėse, kurios buvo perduotos vyskupijos administracijai ir kuriose buvo panaikintos senosios laidojimo tradicijos. Tuo reikalu buvo išeigtas prie lietuvių Bendruomenės Čikagos apygardos specialus komitetas, kuris vėliau sudarė ir kapinių sklypų savininkų draugiją. Šis vienetas susaukė kelis masinius tautiečių susirinkimus, kuriuose paaiškinta, jog didžiausiais lietuvių reikalų priešininkais nėra vyskupijos vadovybė, bet kaikiurie lietuvių kunigai, kažkodėl norį eiti prieš savo tautiečių interesus. Taip pat būta nesuspatingų kaikiuriose lietuvių išeigose parapijose, kur lietuvių kalba darosi vis retesnis svečias.

Dailės srityje čikagiečiai irgi buvo pirmaujančios. Dangelis meno parodų liudijo, kad čikagiečiai domisi savo dailininkų darbais ir dailininkus remia. Dailininkai betgi bendros kalbos dar negalėjo rasti ir kultūros kongreso proga nebuvo galima suorganizuoti jungtinės lietuvių dailės parodos: teko pasitenkinti Čiurlonio Galerijos sandėlinose buvusiais kūriniiais. Tikimasi, jog lietuvių dailininkai daugiau vienybės dvasios pajus 1968 m. — Lietuvos Nepriklausomybės 50 m. sukakties proga vasario mėn. yra rengiama "solidarumo" paroda. Praėjusių metų laikotarpyje, kaip atrodo, aprimo gindai (gal jie buvo jau visiškai išspręsti?) dėl Čiurlonio Galerijos priklausomumo. Liūdnas įvykis — užsidarymas kelis metus gyvavusios "69" meno galerijos ir joje veikusios meno studijos. Meno parodų rengime gražiai užsirekomendavo ir Balzeko Lietuvių Kultūros Muzėjus. Politinėje srityje idomus buvo Amerikos Lietuvių Tarybos suvažiavimas, įvykęs rudenio Čikagoje. Čia Tarybos narių sudėtinė buvo įra-

šytas jos dabartinis pirmininkas inž. A. Rudis, kuris prieš kelis metus pakeltė ligmetį jos pir. L. Šimutis. Dabar bus renkamas kitas pirmininkas iš Tarybos įvairių grupių deleguotų narių, tačiau iki metų pabaigos toks dar nebuvo išrinktas. Pažymėtina ir čikagiečių suorganizuota delegacija pas JAV viceprez. H. Humphrey, kuris lietuviams buvo šiltas ir palankus. Delegaciją turėjo priimti pats JAV prez. Johnsonas, bet, kaip skelbiama, jis tą dieną buvo išsukstas svarbesniems reikalams. Delegacijos vienas pagrindinių prašymų buvo, kad JAV paštas išleistų ženklą Lietuvos nepriklausomybės 50 m. sukakties paminėti.

Įvyko šimtai kitų didesnių ar mažesnių rengimų, kurių kiekvieną savaitę galėtume nenuklydinti. Nemaža tautiečių paliko gyvųjų eiles, nemaža jų pasitraukė pensijon ne tik savo darbovietėse, bet ir lietuviškoje veikloje. Šalia kūrybinių ir malonių įvykių būta ir liūdnų aprašų, nežadantį gražios lietuviškos ateities svetingoje Amerikos žemėje.

1968-aisiais metais Čikaga ir vėl bus dėmesio centre. Vasario 17 d. Čikagos Operos rūmuose yra rengiama didelė meninė programa Lietuvos 50 metų nepriklausomybės sukakties paminėti. Vasaros metu čia įvyks JAV ir Kanados tautinių šokių šventė, na, ir visa eilė kitų stambesnių programų.

NAUJUOSIUS METUS Čikagos lietuvių sutiko su baliais, trūkšmingoje atmosferoje. Daugiau nei 10-je salių užėmė tautiečiai įvairių organizacijų ar draugijų rengtuose Naujųjų metų sutikimuose. Čia buvo pilstomai taurėje gėrimai ir linkėjimai.

Kalkam kilo mintis: jeigu visi tautiečiai, kurie pasirinko trūkšmingus balius, būtų sumėgę praleistus pinigus vienon vieton, ir jos pasukę lietuviškiems reikalams, tai už tuos dolerius būtų galima pastatyti didelius lietuvių kultūros namus. Tačiau, galia, tokių namų čikagiečiai dar nebeturi ir nežinia ar kada beturės, nors čia, kaip sakoma, gyvena apie 100-000 lietuvių kilmės žmonių.

NUO 1960 M. VEIKĖ ANGLIJOS LIETUVIŲ KLUBAS, kuris apjungė dalį tame krašte gyvenusių tautiečių. Čia jie buvo išvystę šokių, tokią socialinę veiklą — rengdavo balius, palaikė tarpusavio bendravimą. Tačiau kitiems atrodė, jog veikla yra permaža, kad nesistengtiama suburti daugiau narių ar gal dėl kitų priežasčių reikė nepasitenkinimą klubo vadovybei. Dėlto buvo suauktas kitų Anglijoje gyvenusių lietuvių susirinkimas, kurio dalyviai priėmė rezoliuciją. Jomis veikiantioje Anglijos Klubu valdybai reikiama nepasitenkinimas ir noras, kad ji atstatydytų. Taip pat jai draudžiama ateityje veikti ir kalbėti Anglijos lietuvių vardu ir buvusioji valdyba esą viską turi atiduoti naujai valdybai, kuri susirinkimo metu buvo išrinkta. Tačiau senoji valdyba, atrodė, ji tuos reikalavimus nemano kreipti dėmesio, tad veikė du to paties vardo sambūriai. Iki šiol čikagiečiai turėjo kelias paraleles draugijas — vaikų auklėjimo (jų tarpe net dvi Montessori draugijas), kelis dailininkų sambūrius ir pan., o dabar praturtės ir dviem "anglų" vienetais. Gal "daugybėje — stiprybė?"

TIKTAI VIENA VALANDĄ!

(Atkelta iš 2-ro psl.)

šiuo pasiteisinimu kada tik nori.

Maisto normos

Kaliniams maisto norma yra 2,400 kalorijų, tačiau prieš dvi savaites ta nepakankama norma buvo sumažinta iki 1,700 kalorijų. Tai reiškia badą. Dar galima gėlbėti krautuve, pirktais papildomo maisto. Už savo uždirbtus pinigais galima pirktais barščius ar uogienes. Tačiau kiek galima pirkti už 5 rublius, leidžiamus per mėnesį maistui krautuveje?

Kokį gauna kaliniai maistą? Kopūstai tokie juodi, kad jų negalima nė pažinti. Tie stipriai sušalę grumstai, kai atšileidžia, esti surūgę. Mėsa atstoja odos ir kaulai. Mėsa nepasiekia kalinių katilėlio. Cukraus duodama 15 gramų dienai, duonos — 700 gr. (sunkios ir šlapios). Maisto siuntiniai paštu ar asmeniškai leidžiami tik 3 kartus per metus. Jų didžiausias svoris — 5 kg. Kiekvienas nuteistas dešimčiai metų neturi teisės gauti siuntinių per pirmuosius 5 metus. Andrejus Siniavskis, nuteistas 7 metams, išbuvęs stovykloje pusantros metų, turi laukti dar deves metų, kad galėtų gauti pirmą siuntinį. Danielis turi laukti dar metus. Administracija gali įsakyti siuntinį sugrąžinti. Paėmęs visą tas pat: "neįvykdė normos". Yra kalinių išbuvusių stovykloje 10 metų ir nesulaukusių teisės gauti siuntinį.

Kūno sveikatai palaikyti naudotamas sportas, o dvasios — politinis švietimas. Abu savanoriškai ir nėra prievartos. Tačiau, jeigu kalinys pasilieka sėdėti barake, negali eiti į krau-

tuve ar teirautis siuntinio. Ir taip seniai ir net invalidai vargsta besigimnastikuodami.

Pasikalbėjimas Maskvoje

Sugrįžusi į Maskvą, Danielienė paskambino s a u g u m o pulk. M. I. Bardinui, jai leidusiam aplankyti vyrą. "Galbūt, galvoju aš, — rašo ji, — valdžia nežino apie perauklėjimą badu, dorinui ir žmogiškų pažeminimų, atviru nepaisymu įstatymų ir neleidimu gydytis, nes, šiaip ar taip, įstatymas sako, kad laisvės atėmimas neturi būti rimamas su fiziniiais kentėjimais ir kalinio asmens degradavimu". Tačiau Michailas Ivanovičius atsakė gerai žinąs stovyklų sąlygas, kad visa, kas ten daroma, atitinka taisykles ir kad nesą jokiu jų laužymu.

— Galbūt, — ji pritarė. — Aš nežinau tų taisyklių. Jos slapotos. Tačiau gali atsitikti, kad mano vyras sugrįš invalidas, jei-gu sugrįš...

— Tai priklausoma nuo jo. Tamsta pamėgink pakeisti jo laikyseną. Ir aš tamstai patariu su nieku nekalbėti apie tai. Jei-gu kas nors pasirodytų spaudoje apie stovyklą...

— Aš tamtai sakau, ką pati esu mačiusi. Kiekvienas ten buvęs gali patvirtinti.

— Aš manau, kad ten sąlygos persivėlinos. Jie turi perdaug laisvės. Štai kodėl tamstos vyras nepakeičia savo nusistatymo. Reikės labiau suveržti varžtus.

Pastarųjų dienų spaudos žinios iš Maskvos: Danielienė suimta ir laukia teismo kartu su kitais keturiais jaunais rusų rašytojais, prieš kelis mėnesius suimtais už nelegalų rašymą ir slaptą savo raštų spausdinimą užsienyje.

P. Gaučys

DABAR PRIEINAMA...

Grupinė medicininio patarnavimo drauda per OMSIP

Nuo 1968 metų sausio 1 dienos

Ontario Medical Insurance Plan

priima prašymus grupei draudai gauti.

Naujame patvarkyme rasite keletą pagerinimų:

MAŽOS GRUPĖS

Dabar grupinė drauda prieinama ir mažom grupėm. OMSIP siūlo grupinę draudą mažom grupėm — bent 6 asmenų. Kiti planai daugeliu atvejų reikalavo bent 20 asmenų grupei draudai gauti. Naujasis OMSIP planas praplečia medicininės draudos galimybes daugeliu mažų ir didelių grupių.

SURINKĖJO IR DARBOVIETĖS GRUPĖS

OMSIP grupinės draudos pasiūlyme nauja yra tai, kad ja gali pasinaudoti grupės, nesurištos su darbovieta. Pavyzdžiui, verslo ar profesijos draugijos gali sudaryti grupę gauti tinkamesnei medicininei draudai. Darboviečių grupės, sudarytos iš to paties darbovietėje dirbančių asmenų, taip pat turi tą pačią teisę.

ĮMOKOS

Tos pačios įmokos nustatytos grupėms ir asmenims

SUTARTIES RŪŠIS

• Pavienis asmuo \$ 5.00 į mėnesį
• 2-jų narių šeima \$10.00 į mėnesį
• 3-jų ar daugiau narių šeima \$12.50 į mėnesį

MOKATE

Draudos įsigaliojimo datos:

A. Jei prašytojas, pasibaigus turėtai medicininės grupės draudai, įteikia prašymą 30 dienų laikotarpyje, tai OMSIP drauda prasideda sekančią dieną po senosios draudos užbaigos.

B. OMSIP drauda kitų grupių nariams įsigalioja po trijų mėnesių nuo prašymo įteikimo ir patvirtinimo dienos.

OMSIP padeda apmokėti jūsų gydytojų sąskaitas.

OMSIP apmoka 90% gydytojų atlyginimo, nustatyto Ontario gydytojų draugijos.

Health Insurance Registration Board

2195 Yonge Street, Toronto 7

GOVERNMENT OF ONTARIO
Hon. JOHN P. ROBERTS, Prime Minister

Didysis Klaipėdos gaisras

Istoriniai faktai apie Klaipėdos miesto gaisrą 1854 m. ir senosios Trojos suradimą

DR. M. ANYSAS

Devyniolikame šimtmetyje, po Lietuvos ir Lenkijos aneksijos, carinė Rusija turėjo keletą uostų prie Baltijos jūros, per kuriuos ėjo eksportas ir importas. Be savo jau iš seniau gerai įrengto uosto prie Nevos upės Petrapilyje, carinė Rusija tuomet naudojo dar Revalia, Rygos ir Liepojos uostus. Be to, prekės buvo gabenamos dar per kelis Suomijos uostus. Kitiems Baltijos uostams pilnai veikiant, Klaipėda nebuvo svarbi. Jos uostu buvo naudojamos išvežti miško medžiagą iš Lietuvos ir Gudijos miškų. Per šiuos metus vokiečių valdovų rankose Klaipėdos uostas gyveno, bet labai lėtai plėtėsi.

Klaipėdos išklimas

Klaipėdos uostas carinei Rusijai staiga pasidarė reikalingas. Tai įvyko Krymo karo pradžioje 1853 m., kai Rusija grasino Turkijai, o Prancūzija ir Britanija stojo turkų pusėn. Įplaukus visų trijų valstybių laivynui į Juodąją jūrą, rusų imperijos susisiekimas su užjūriu tapo pertrūkęs; liko atviri tik Petrapilio ir Baltijos uostai, per kuriuos Rusija gabenavo savo eksportą ir importą. Per šiuos uostus buvo įvežama ypač daug karo medžiagos.

Krymo karui prasidėjus, matyt, pagal jau anksčiau sudarytą planą, į Baltijos jūrą įplaukė 39 Britanijos karo laivai su 2000 patrankų, vadovaujant Sir Charles de Napier, ir prancūzų laivynas su admiralu Perseval-Dechenes. Ši jūros pajėga sustabdė visą Rusijos prekybinį susisiekimą su užjūriu. Prie šios blokados prisidėjo ir Švedija. Tai buvo didelis smūgis carinei Rusijai, gal didesnis, negu pralaimėtas mušis. Prūsijos karalystė, kuriai tuo metu priklausė Klaipėda, neįsijungė į tą konfliktą, bet paliko neutrali ir vykdė su Rusija įprastus prekybinius mainus. Tuo būdu iškilo kaimyninės Klaipėdos ir kiek mažiau Karaliaučiaus uostų reikšmė toje padėtyje.

Pasinaudojo klaipėdiečiai

Kaip įprasta, neutralios valstybės išnaudoja tokią padėtį savo naudai. Taip darė ir Klaipėdos miesto pirkliai. Greitai buvo surastos galimybės neutraliais laivais vežti rusams prekes. Kadangi Prūsijos karalystė tuomet buvo neutrali, britų ir prancūzų blokada nelietė Prūsijos uostų. Neutralių valstybių laivais buvo galima įvežti Rusijai skirtas prekes į Klaipėdos ir Karaliaučiaus uostus. Klaipėda turėjo pirmenybę dėl savo gero susisiekimo Nemunu ligi Kau-

Visi Rusijai prekes gabena laivai buvo siunčiami pirmoje eilėje į Klaipėdos uostą. Reikia pažymėti, kad tais laikais dar plaukiojo buriniai laivai. Iš Klaipėdos buvo organizuojamas laivinis susisiekimas Nemunu, nes geležinkelio tarp Kauno ir Eitkunų tuomet dar nebuvo. Nemuno, Prieglio ir Kuršių marių laivininkai mobilizavo minėtuose vandenyse esančius baidokus, laivus ir žvejų valtis. Krovinius prikrautos valty vėju vėju plaukdavo į Kauną ir iš čia grįždavo Nemuno srove (protarpais palankiu vėju) į Klaipėdą. Grįždami baidokai bei valty gabenavo eksportui skirtas rusų prekes.

Konsulo laiškas

Klaipėdos uostas tuomet buvo perpildytas prekėmis, truko patalpų ir iškrovimo galimybių. Mieste prekybinis gyvenimas labai pagyvėjo, pakilo gerovė, kurio miesto pirkliai iki tol neturėjo. Gerą vaizdą duoda 1854 m. birželio 20 d. Klaipėdoje gyvenusio prancūzų konsulo laiškas, kuriame rašoma: "Visos maisto prekės labai pabrangė; čia yra brangiau, negu Paryžiuje. Visi namai pilni žmonių, gatvės knibžda visokių tautų žmonių. Sandėlių trūksta, prekės sukratos gatvėse po plynu dangumi... Šiuo momentu Klaipėdos uoste yra apie 300 laivų." Tų pat metų rugpjūčio 20 d. jis rašė: "Klaipėda yra keista vietovė ir jau iš pat pradžių man darė savotišką įspūdį. Tiesą pasakius, miestas atrodė kaip didelis kaimas, kuris nuo švyturio ligi malūnų (lentpjūvių) pirmesio galo tęsiasi viena mylia (prūsiska mylia 7,5 kilometro). Kaikurios vidurinio miesto dalys atrodė gana puošnias, pvz. Liepų alėja (vėliau prez. Smetonos alėja), kur aš pripuolamai apsigyvenau. Pagal vietinį lygį, tai aristokratiškas kvartalas ir Klaipėdai tai reikią kaip "Unter den Linden" Berlyne. Kran- tinės pagal upę, kaip ir kitos vidurinio miesto dalys, neatrodė blogai. Vakarinė miesto pusė yra prie marių (Haff), kurios yra gana gilios — trijų stiebų laivai (Dreimaster) gali laisvai judėti. Jų čia susirenka šimtais. Per miestą teka pakankamai gili maža upė, kuri taip pat pilna atplaukiančių ir išplaukiančių laivų".

Suprantama, kad tokia patalpusi gerovė laikotarpį pakilo ir Klaipėdos miesto gyventojų socialinis gyvenimas. Apie tai jis rašo: "Aš einu iš vienu pėtu į kitus. Nuo to iš pradžių labai pablogėjo mano sveikata, nes tokie pietūs užima

svečią mažiausiai nuo 3 val. iki vėlyvos popietės. Po to seka kava, arbata, visuomet su priverstinu šampanu ir porto vynu. Priėmimai būna pas burmeisterį Zimmermanną, labai malonų asmenį, pas patarėją Schumacherį, dosniausią vyrą pasaulyje, kuris yra tiesiog įniręs svečius apkrūti rečiausiais valgiais, vengrų ir Reino vynu. Toliau reikia paminėti prekybinį patarėją (Commerzienrat) Masoną, pas kurį būna labai linksma. Be to, nereikia užmiršti mano kolegos anglų konsulo Hertschelio".

Toks tuomet buvo gyvenimas pas pasiturinčius Klaipėdos pirklus. Reikia manyti, kad esant tokiai gyvai prekybai ir darbininkai gerai uždirbo, bet apie tai neturime jokių duomenų.

Balsusis gaisras

Kelias savaites vėliau, 1854 m. spalio 4 d., prasidėjo didysis Klaipėdos miesto gaisras. Jis prasidėjo viename sandėlyje tuo šiauriniame gale ir, didelio šiaurės vakarų vėjo varomas, išplėtė beveik per visą miestą. Niekas negalėjo gaisro sulaikyti. Per dvi dienas ir naktis, be paties uosto rajono, buvo sunaikinta: 74 gyvenami trobesiai mieste, 3 bažnyčios, 5 mokyklos, 9 vieši pastatai, 256 gyvenamieji namai, 83 sandėliai ir 182 ūkio trobesiai. Viskas buvo pavesta ir pelenus.

Klaipėdos rotušė irgi nukentėjo. Luizos, Biržos ir Liepojos gatvės pastatai liko nesudegę. Bet pietuose nuo Danugos (Dangės) upės visos rajonas ligi Vandens ir Bažnyčios gatvių su Sv. Jono, reformatų ir liuteronų bažnyčiomis buvo sunaikintos. Tam rajone išliko Biržos tiltas su pirklio De la Chaux sandėliu ir gyvenamuoju namu. Beveik visas miestas tapo pelenų ir sugriuvusių mūrų krūva. Dar šio šimtmečio pradžioje Klaipėdos krašto kaimuose buvo kalbama apie didįjį Klaipėdos miesto gaisrą.

Tai buvo didelis finansinis smūgis Klaipėdos ir užsienio pirklams. Jų nuostoliai siekė šimtus tūkstančių talerų (Taler). Kaip didelės buvo pirklų investuotos sumos, matyti iš šio fakto: vokiečių pirklis Heinrich Schliemannas prieš kelias dienas buvo atsiuntęs prekių už 150.000 talerų, kurios nesudegė, ir Schliemannas per kelis metus pasidarė milijonierium.

Kadangi Krymo karas dar nesibaigė iki 1856 m. pavasario, prekyba per Klaipėdą net patrigubėjo. Taip pat labai pakilo kainos, ir pirkliai susidarė galimybė ne tik išlyginti savo nuostolius, bet ir laikuriems

labai praturėti. Skubiai buvo atstatomi išdegę Klaipėdos miesto rajonai, kurie išliko beveik tokie patys, kokius matėme po pirmojo pasaulinio karo.

Pirklys-archeologas

Verta paminėti, kad su Klaipėdos miesto gaisru yra susijęs minėtas vokiečių kilmės pirklis, Trojos tyrinėtojas Heinrich Schliemannas. Jis buvo gimęs Neu Bukow, Mecklenburg-Schwerino hercogystėje. Jo tėvas ten turėjo dvarą. Sūnus labai noriai skaitė apaštalo Pauliaus kelionių aprašymus Graikijos pakraščiuose ir mitologiškus Trojos, Pergamo ir kitų vietovių aprašymus. Jis buvo labai gabus senosioms kalboms. Tėvas nusiuntė jį į vieną kontorą Fuerstenberge mokytis prekybos. Norėdamas skaitytas vietoves pamatyti, jis vieną dieną dingio iš kontoros ir su maža pinigų suma kisenėje nuvyko į Hamburgo uostą, kur išėjo į Venecelion plaukiantį laivą. Deja, kelionė nebuvo laiminga — audros metu laivas buvo sudaužytas prie Olandijos krantų. H. Schliemannas nebegrižo namo — Roterdame gavo mokinio vietą vienoje ekspedicijos firmoje. Ten išmoko anglų, prancūzų ir net rusų kalbas. 24 metų jaunuolis jau buvo siunčiamas į Petrapilį prekybinėmis deryboms. Po kelių metų jis pasidarė savarankišku pirkliau ir uždirbo nemažą turtą.

Krymo karo metu H. Schliemannas gabenavo prekes per Klaipėdos uostą į Rusiją. Didžiojo Klaipėdos gaisro metu jo 150.000 talerių vertės prekės liko nesunaikintos. Kainoms trigubai pakilus, jo turtas siekė artį pusės milijono talerų, o iki Krymo karo pabaigos dar gero- kai padidėjo. Tokį turtą sukrovęs, jis pasišventė tyrinėjimo darbams. Išmokęs graikų kalbą, jis 1859 m. nuvyko į Graikiją ieškoti senosios Trojos. Apke- liavo Siriją, Egiptą ir Graikiją. Leidimui kasinėti jis vedė ilgąs derybas su turkų valdžia. Kyšių ir oficialių mokesčių dėka turkų valdžia Schliemannui davė leidimą daryti kasinėjimus Trojai surasti. Tame laikotarpyje, kuris truko eilę metų, Schliemannas gyveno Paryžiuje ir gilinosi į archeologiją.

Kasinėjimai Graikijoje

1870 m. jis persikėlė į Graikiją ir savo lėšomis pradėjo daryti kasinėjimus Hissarlik kalnelyje, kur manė surasęs senąsias Trojos liekanas. Ten, prie istorinio Helesponto, jis surado ir savo gyvenimo draugę. Vieną vakarą Trojos apylinkėje, saulei leidžiantis, jis vaikščiojo pajūriu ir žiūrėjo į vakarinės saulės paausuosius vandenius. Čia jis sutiko graikų mergaitę Sofiją, grakščią, kaip Afroditę. Kai jis papasakojo jai apie savo keli-

Klaipėdos miestas, kur dabar pusę gyventojų sudaro rusai kolonistai

NAUJOSIOS VALSTYBĖS

V. Zalatorius

Siera Leone pasirinko diktatūrą

Neprigyja demokratija Afrikoje. Iš 31 valstybės, kuri ten gavo nepriklausomybę per pastutinį dešimtmetį, nė vienoje vyriausybė nepasikeitė rinkimų būdu. Siemet prieš Velykas atrodė, jog Vakarų Afrikoje tarp Gvinėjos ir Liberijos esanti Siera Leone šią taisyklę sulaužys. Visas kraštas buvo pasirušęs rinkimams, kuriuos premjero A. Margajaus vyriausybė leido. Deja, pačiu paskutiniu momentu Margajaus, kurį vietiniai vadina "laukiniu druckiu", suabejojo savo pergalę ir suspendavo opozicijos kandidatus. Rinkimai vistik įvyko, ir pirmieji rezultatai rodė, kad opozicinis "Liaudies kongresas" su Siaka-Stivensu priešakys laimi. Tada, nieko nelaukdamas, generalgubernatorius H. Laitfutas-Bostonas prisaikdino Siaka-Stivensą, kaip naują ministrą pirmininką, ir pavedė jam sudaryti vyriausybę, kurios kadencija buvo trumpiausia vyriausybės istorijoje. Nespejo pasibaigti prisaikdinimo iškilmės, kai ginkluotųjų pajėgų vadas D. Lansana, buvusio premjero Margajaus šalininkas, suėmė Siaka-Stivensą ir patį generalgubernatorių už tai, kad jie, nelaukę galutinio rinkimų rezultato, sudarė naują vyriausybę.

Karinė vyriausybė Kariuomenės vadas Lansana paskelbė karo stovį, panaikino rinkimų rezultatus ir pradėjo pats valdyti valstybę, kuri ir gyventojais, ir plotu yra maždaug Lietuvos dydžio. Bet ir Lansana neišlaikė ilgiau kaip porą dienų. Grupė karininkų suėmė jį ir sudarė "Valstybinę perversmą" iš aštuonių kariškių. Šiai tarybai vadovauja pulk. A. Džakonas-Smitas, neseniai išėjęs specialų karinį kursą Londone. Jis užtikrino, kad Siera Leone "kaip ir anksčiau, vykdys liberalią politiką užsienio prekybos ir valiutinių mainų srityje, o taip pat atvirų durų politiką užsienio kapitalo investicijų atžvilgiu."

Naujieji krašto valdytojai numėmė areštą nuo buvusių premjerų Margajaus ir Siakos-Stivens-

so bei nuo generalgubernatoriaus Laitfuto-Bostono. Pastarąjį paleido "atostogų". Viena me komunikate sakoma, kad Siera Leone bus įvestas civilinis valdymas "tik po visuotinių naujų rinkimų". Vyriausybės patareju ekonominiams reikalams buvo ir lieka Vakarų Vokietijos pilietis dr. Konradas.

"Liūto kalnų šalis" Siera Leone lietuviškai reiškia "Liūto kalnų šali". Mat, kai portugalų jėskotojas Pedro da Cintra priplaukė prie Siera Leone krantų pirmą kartą 1460 m., tai jam iš tolo kalnai atrodė kaip gulintis liūtas. Taip jis tą vietą ir pavadino, iš kurios vergų prekiautojai ilgą laiką gaudavo daug pelno.

Šiandien Siera Leone žinoma savo deimantais, geležies rūda, aliejiniais palmių gaminiais, kava ir kakava. Visos šios prekės gausiai skinda po žemės rutulį iš Fritauno uosto, kuris yra vienas didžiausių pasaulyje ir geriausių Vakarų Afrikoje. Fritaunas su 100.000 gyv. taip pat yra ir Siera Leone sostinė.

Krašto gyventojai yra Bantu genties negrai, kurių trečdalis sudaro krikščionys, trečdalis mahometonai ir likusius animistai, tiki, kad ir daiktai turi sielą. Įstaigų kalba yra anglų. Politinės tradicijos, kaip ir pačių nepriklausomybės, sieraleoniečiai paveldėjo iš anglų. Nepriklausomybė jiems buvo suteikta 1961 m. Šalis priklauso Britų Bendruomenai, pripažįsta Britanijos karalienę savo valstybės simboliu galva, o generalgubernatorių — karalienės vietininku, einančiu lyg ir prezidento pareigas.

Siera Leone paviršius būdingas Vakarų Afrikos pajūrio zonomis. Lygumų pelkės ir džiunglės pagal Atlanto vandenyną toliau nuo kranto pamažu pereina į augštesnę ir miškus. Tautiniai negrų šokiai ir muzika yra gana patraukūs. Su Siera Leone karališkuoju tautinių šokių ansambliu turėjo progos susipažinti ir šio kontinento lietuviai, kai jis 1964 m. gastrolavo Niujorko mugėje.

Siera Leonės muzikantai linksmina praeivius Niujorke pasaulinėje mugėje 1964 m. Nuotr. V. Zalatorius

Margis DrugStore

JOHN V. MARGIS, Phm.B.

408 Roncesvalles Ave. Tel. LE. 5-1944

Jeigu jums reikia vaistų pagal receptus ar kitų kasdieninio reikalingumo daiktų, paskambinkite, parašykite ar patys asmeniškai užեikite į MARGIS DRUG STORE. Jei jūs turite betkokią problemą, paskambinkite mums, mes pasiryžę jums padėti geriausiai.

MES TURIME DAUGYBĘ EUROPIETISKŲ MISINIŲ, KAIP TREJOS DEVYNERIOS, RAMUNELĖS, ZUBRAZOLĖ, "C" TERMO-METRAI IR KT.

GREITAS MOTORIZUOTAS PRISTATYMAS NEMOKAMAI VISĄ DIENĄ. NESIVARZYKITE PASKAMBINTI TEL. LE. 5-1944.

Gal nę nežinote, kad galite tapti Kanados piliečiu

Daugelis žmonių Kanadoje gali būti kvalifikuoti Kanados pilietybei gauti patys to nežinodami. Jų tarpe gali būti senesnių žmonių, kuriems sunku išmokyti anglų arba prancūzų kalbas, ir tai tokių, kurie yra susituokę su kanadiečiu-te ar yra išgyvenę Kanadoje dešimt ar daugiau metų.

Nuvykite pas jums artimiausio pilietybės teismo sekretorių ir pasiteiraukite, kaip tapti Kanados piliečiu. Gali būti daug lengviau nei manote.

Pilietybės teismų yra Halifakse, Monktonė, Montrealyje, Otavoje, Sudbury, Windsore, Toronte, Hamiltone, St. Catharines, Kičeneri, Londone, Reginoje, Saskatoone, Calgary, Edmontone, Winnipege ir Vankuveri.

Judy Hamer

SECRETARY OF STATE

Pranešimas testamentų reikulu

(Atkelta iš 3-čio psl.)

niams išmokama beveikais rubliais. Apsauginimui į pėdinių Massachusetts, Connecticut, kai kurios kitos valstijos yra išleisios specialius įstatymus, kurie leidžia palikimus perversi daiktai, t.y. siuntiniais. Įpėdinių interesų apsauginimui Niujorko valstija iš viso neleidžia perversi palikimą į kraštus, esančius anoj pusėj geležinės uždangos. Kas atsitinka su palikimu, kai jis patenka į okupantų interesams atstovaujančių advokatų rankas, matosi kad ir iš tokio pavyzdžio. Prieš porą metų vienoje palikimo byloje administratorius perdavė kelias atvejais sovietų interesams atstovaujančiam advokatui po 250 dol. perversi okupuotoj Lietuvoj gyvenantiems įpėdiniais. Iš gautų laišku matosi, kad už kiekvienus 250 dol. įpėdiniais Lietuvoje buvo išmokama tik po 149 rublius ir 30 kap.

Susitaręs su savo advokatais, Lietuvos Generalinis Konsulatas Niujorke baigia ruošti informaciją apie tai, kaip apsaugoti palikimus nuo pakliuvimo į okupantų rankas. Šių informacijų pateidaujančiai malonėkite rašyti: Consulate General of Lithuania, 41 West 82nd Street, New York, N.Y. 10024, USA."

• Iš Windsoro į Filipinus išskrido 116 mirtinomis ligomis sergančių ligonių. Jie tikisi, kad juos išgydys Maniloje gyvenas "stebukladaris" Antonio Agapao. Kaikurie jo pacientai tvirtina, kad jis jiems be peilio ir be jokių instrumentų yra padaręs sunkiausias vidurių operacijas. Ekskursiją į Manilą, iš kiekvieno ligonio pareikalavusia po \$658, suorganizavo J. Ruffner, pilno įmonės inspektorius Wyandotte miestelyje, Mich. Jo teigimu, filipinietis jam yra išgydęs sunku nugarkaulio sužeidimą. Žinia be jokių komentarų paskelbė šiaipjau rimta Canadian Press agentūra, kuri, be abejonės, tylės, kai ligoniai, nieko nepesė, bet tik praradę savo pinigų, mirti grįž į Windsorą.

Lietuvybės ugdymas ir stiprinimas yra jėgės ir tokias sekimas, mūsų lietuviškoji veikla taip sukasdienėjo, kad mes baigiamieji prarastume jauniškumą, tą pagrindinę viltį, kurios ateitimi mes gyvename. Tai matydami ir jausdami, jaunas žmogus prarado norą pasilikti taip neįdomios visuomenės eilėse. Tiesa, daug darbo įdėdama į lietuvištas mokyklas, ir kalbos ir istorijos mokymą, bet tai mūsų jaunimui tėra tik dalykas, kurio reikia išmokti. Jaunimas nemėgsta sėdėti ir klausyti. Jaunimas nori veikti, judėti, siekti naujo ir įdomaus. Kad ir kaip stengiamasi, bet mūsų jaunimo eilės retėja, iš mūsų tarpo šalinasi ir mokantieji lietuviškai, ir nemokantieji. O jaunimui bėgant, prarandamas laikas, idėtas kapitalas, mokytojų pastangos. Kitaip sakant, žūstant jaunimui, žūsta viskas.

Lituanistinės mokyklos išmoko kalbos ir uždėga jaunūlio sielą pirmąją meilės ugnį savo tėvų žemei, bet palikus mokyklą toji ugnis pamažu užgesa, jeigu naujai nekurstoma. Joks lauzas ilgai nepelės, jei nebus naujomis malkomis papildomas. Knygos, nors ir daug jų bus spausdinamos, šio uždavinio neišspręs dėl paprasčiausios priežasties — jaunimas jų nekaito, nes nemoka pakankamai lietuviškai, nebesupranta retesnių žodžių, o moksline literatūra jam visai neįdomi. Vienintelis pakeičiamas čia, negindama, yra teatras. Ko jaunūlis negali suprasti ar paimiti iš knygos, jis pasisavins teatre vaidinių ir akustinių priemonių pagalba, nekaltant jau apie darbą ir draugystę savųjų tarpe.

ANATOLIJUS KAIRYS

Ko mokykla neįstengs, nespės ar nepajėgs duoti, tą jaunoji karta įgys jaunimo teatro turinyje. Pramoninis elementas jau ne nuo šiandien tarnauja kiekvieno krašto kultūrai kaip perėjimas tiktas iš jaunystės į subrendusių kelių, iš žaismo į darbą laikotarpį. Labai klaidingai mūsų daryta, iki šiol neatsikreipiant ypatingo dėmesio jaunimo teatrui.

Visiems gerai žinoma, kad vienos mokyklos neužtenka tautinei samonei išugdyti, — reikia kažko daugiau. Taigi, reikia prastėti mokyklą už mokyklinio amžiaus ribas, kad su lituanistinių mokyklų baigimu nepasibaigtų jauniosios kartos lietuviškumo teatro ir bus toji mokykla, kuri užtikrintų lietuviškumą išlaikymą ateitims.

Teatro veikla beveik mirusi ne vien dėl nesidomėjimo juo, bet ir dėl aktorių stokos, dėl režisierių trūkumo, dėl nebuvimo pakankamai žmonių, kurie daugiau rūpintųsi ta idėja. Šiai spragai užpildyti LB Kultūros Fondas yra numatęs įsteigti Čikagoje dramos studiją, kuriai Lietuvių Fondas jau paskyrė \$500 pradžių.

Mes esame numatę kreiptis į visų organizacijų vadovybes, į jaunimo, ypač studentų, organizacijų valdybas, į tėvus ir mokytojus, ir į visą lietuviškąją visuomenę, kad ji paveiktų jų globoje ar įtakoje esantį jaunimą, kad tas jaunimas parodytų daugiau dėmesio lietuviškai scenai, paremtų ją aktyvia prisidėjimu. Nepaslapstis visiems, kad jaunimo teatras yra jaunimo svajonė. Todėl aš prašau LB tarybą, LB centro valdybą, LB apygardų ir apylinkių pirmininkus, mūsų spaudos atstovus plačiai ir palankiai komentuoti laikraščiuose jaunimo teatro svarbą bei reikalingumą. Tebūnie visų bendras šūkis: VEIDU Į SCENĄ!

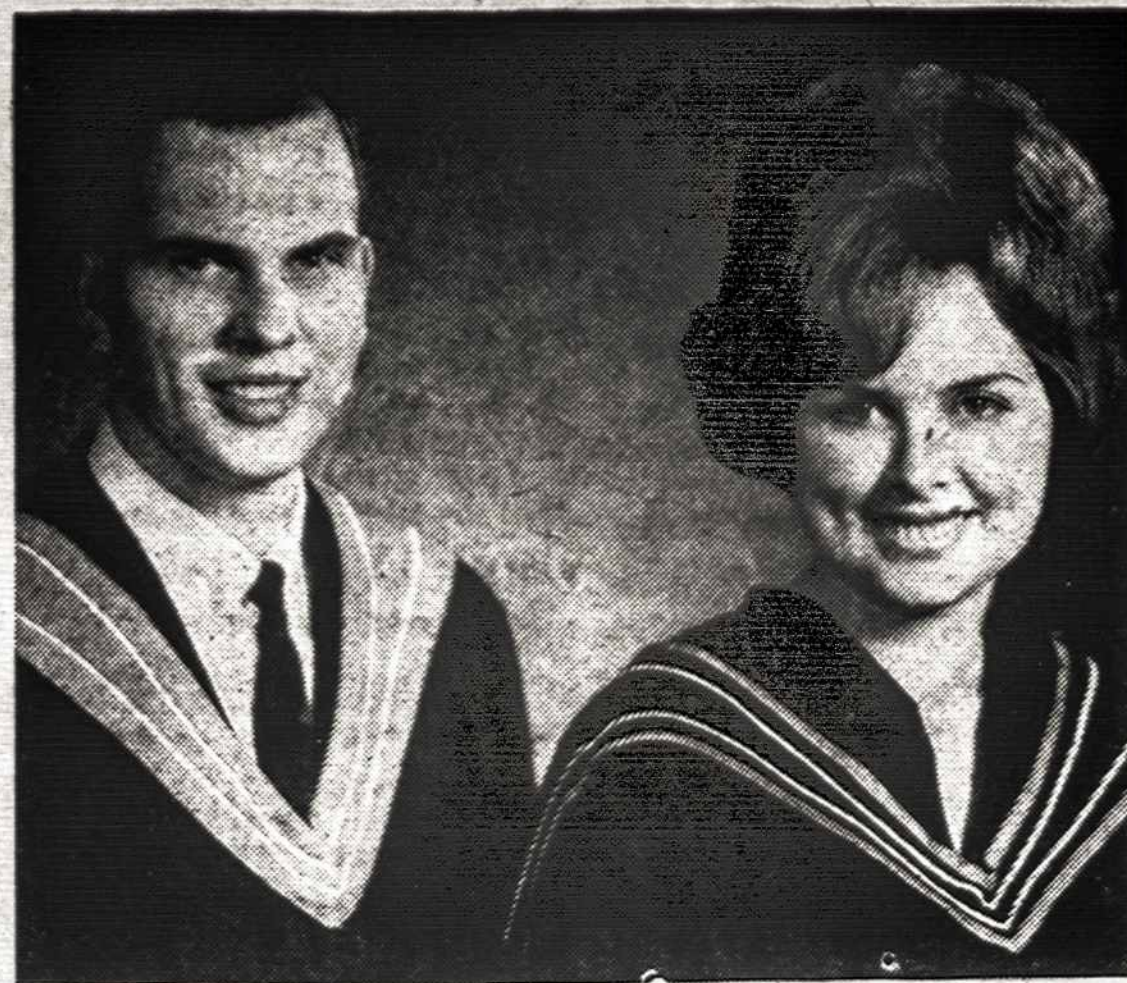
1967 m. Kanados lietuvių praturtėjo dviem intelektualais — Jonas Čiruna-Čirūnas gavo daktaro, o jo žmona Irena Čirūnienė-Kuniutytė — magistrės laipsnį. Jie du susituokė 1965 m. pabaigoje, bet nespėdę šeimyninio gyvenimo rutiną — abu siekė mokslinių laipsnių ir pasiekė. Šie akademikai yra Toronto lietuvių visuomenės veikėjai, senesnės ateivių kartos atstovai — Bronė ir Antano Čirūnų, Onos ir Adomo Kuniūčių vaikai.

Dr. J. A. Čiruna gimė 1940 m. gegužės 5 d. Torontose; baigė Sv. Pranciškaus pradžios mokyklą ir Sv. Mykolo gimnaziją. 1962 m. Toronto universitete gavo bakalauratą iš chemijos, o 1964 m. tam pačiam un-te ir iš to pat srities — magistrės laipsnį. Besiruošdamas augštesniam laipsniui, dirbo laboratorinį darbą, kaip studentams skirtų bandymų demonstratorius. Gavęs magistrės laipsnį, Jonas giliau studijavo toliau. Gavo stipendiją iš Ontario vyriausybės ir iš National Research Council, jis paruošė disertaciją tema: "Chlorosulphuric Acid As a Non-aqueous Solvent", kurią apgynė 1967 m. Toronto universitete ir gavo chemijos daktaro laipsnį.

spaudas iš LKM Akademijos Metraščių III tomo, 9 psl. Roma, 1967 m. Laiškai Lietuviams nr. 11, 1967 m. gruodis. Tėvų žemė, leidžiamas religinės ir tautinės kultūros mėnesinis žurnalas. Adresas: 2345 West 56th St., Chicago, Ill. 60638, USA. Filialistų draugijos "Lietuva" biuletenis nr. 9(117), 1967 m. gruodis. Red. E. Petrauskas, 7742 So. Troy St., Chicago, Ill. 60652, USA.

Atsiųsta paminėti

Lietuvių katalikų mokslo akademijos metraščių, III tomas, redaguotas A. Liūmos, SJ. Roma, 1967 m. Didelio formato 412 psl. minkštuose viršeliuose, tiražas 1.000 egz. Kaina nepažymėta. Užsakymus prašoma adresuoti LKM Akademijos reikalų vedėjui, Piazza della Pilota 4, 00187 Roma, Italy. Šio tomo turinys: Juozas Jakštas, Šis tas dėl atskiros žemaitės krikšto; kun. Jonas Reitelaitis, Kalvarija; Alfonsas Šešplaukis, Religinis pradai Mairomio kūrinyje; Paulius Rabikauskas, SJ, Medžiaga senojo Vilniaus universiteto istorijai; Bronius Žumėnis, Vilniaus kraštas faktų ir atsiminimų šviesoje; nekrologai; asmenvardžių ir vietovardžių rodyklė. Dr. J. Jakštas, ŠIS TAS DEL ATSKIRO ŽEMAIČIŲ KRIKŠTO. AT-

Studijas vainikavo akademinius laipsnius
DAKTARAS JONAS IR MAGISTRĖ IRENA ČIRUNAI

Pažymėtina, kad dr. J. A. Čiruna, šalia mokslo darbo, mėgsta meną — tapybą ir skulptūrą. Pz. jis yra išdėjęs labai didelio formato lentoj ir labai imponantiškai atrodo Lietuvių Vytį.

Dr. J. A. Čiruna yra sutikęs dėti chemiją Erindale kolegijoje, priklausančioje Toronto un-tui. Be to, jis tęsia laboratorinį tyrimų darbą un-te. Su kitais mokslo kolegijomis jis yra paruošęs ir paskelbęs porą straipsnių anglų kalba moksliuose žurnaluose ir kitą porą turi paruošęs spaudai.

Irena Kuniutytė-Čiruna gimė 1943 m. liepos 15 d. Torontose; baigė Raulinson Public School ir Loreto College High School 1961 m.; ketverių metų Toronto un-te studijavo "Food science" kursą ir 1965 m. gavo to srities bakalauratą. Toronto Sv. Mykolo ligoninėje atliko vienerių metų interninės srities praktiką ir gavo R. P. Dt. (Registered Professional Dietitian) teises. Vėl grįžo į Toronto un-tą ir pradėjo ruošti magistrės laipsnį. Parašiusi m o k s l i n ė darbą-temą "Development of a Spectrophotometric method of Analysis of Magnesium in Tissues" 1967 m. gavo magistrės laipsnį.

Abu Čirūnai labai gražiai kalba lietuviškai. Irena aštuonerius metus yra lankiusi šeštadienį m-klą ir baigusi 10 klasių pianino kursą konservatorijoje.

Šiuo metu magistrė Irena Kuniutytė-Čiruna, kaip lektorė, dėsto maisto chemiją (food chemistry and biochemistry) Toronto universitete.

Pr. Alšėnas

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

"DRAUGO" ROMANO KONKURSUI gauti devyni slapyvardžiai parašyti rankraščiai: A. Gajaus — "Kas Tu", Spartuolio — "Duobė", Arūno — "Is anapus", Gegužio — "Paklydusieji", Kalvio — "Mantrimo nuotykių", Sermukšės — "Vidurnakčio serenada", Rosamundžio — "Maitingas Vytury", Jeronimo Seivio — "Samoklas" ir Rimo Nerijos "Po dangaus skliautu". Vertintojų komisiją sudaro klelandiečiai: pirm. A. Augustinavičienė, sek. V. Rociūnas, nariai — P. Baltūnas, V. Mariūnas, M. Venclauskas. Premija bus įteikta kovo 17 d.

KOMPOZ. JERONIMO KACINSKO 60 m. amžiaus suakalci atžymėti koncerto programą Bostone atliko muzikos unijos nariai ir J. Corley vadovaujamas M.I.T. orkestras. Jon buvo įtraukti 1958-62 m. sukurti suakalcininko kūriniai: "Keturius miniatūras" — trio flautai, klarnetui ir violončelei; septetas klarnetui, fagotui, valtornai, smuikui, violai, violončelei ir fortepijonui; saksofonų kvartetas, pjesė fortepijonui "Atspindžiai" ir "Transcendentinės išraiškos" koncertiniam pučiamųjų orkestrui su vargonais.

KLEVLANDO "VAIDILŲ" TEATRAS Lietuvos nepriklausomybės penkiasdešimtmėči ruošiasi atžymėti Antano Rūko 5 veiksmų vaidinimu "Keturi keliauninkai", kuris skiriamas ir suaugusiems, ir jaunimui. Veikalą režisuos, dekoracijos, drabužius ir šokių kuria Petras Maželis. Spektakliai numatomi sausio 27 ir 28 d.d. Sv. Jurgio parapijos salėje.

STEPO ZOBARSKO vadovaujama Manyland Books leidykla išleido amerikiečio Gerald E. Bailey romano "The Winnowing Winds", vaizduojantį prancūzų ir arabų kovas Alžirijoje. Aplanką piešė dail. Pranas Lapė.

FELICIJOS BORTKEVICIENĖS, visuomenininkės ir spaudos darbuotojos, monografiją rašo dr. B. B. Matulionis, Wallum Lake, Rhode Island 02884, USA. Jis prašo tautiečius atsiųsti atsiminimų ir nuotraukų iš a. a. F. Bortkevičienės gyvenimo bei jos visuomeninės veiklos.

LIETUVIŲ MUZIKOLOGIJOS ARCHYVAS, perėmus Antano ir Lilijos Vanagačių muzikinį rinkinį, kuriam, be kitų dalykų, yra daugiau kaip 500 įvairių lietuviškų veikalų orkestracijų, telkia žmones užsiliukusią medžiagą, susijusią su šiuo dviejų JAV lietuvių gyvenimu bei veikla. Archyvas norėtų gauti laiškus, nuotraukas, koncertų programų bei plakatus, gaidų ir libretų rankraščių. Siuntas adresuoti Muzikologijos Archyviui, 2345 W. 56th St., Chicago, Ill. 60638, USA.

"LATVIA — COUNTRY AND PEOPLE" — tokiu pavadinimu išleistas 700 psl. veikalas, redaguotas doc. J. Rutkio Stockholm. Išleido tautinis latvių fondas, surinkęs \$14.000. Veikalas sutelktinis, apima visas Latvijos gyvenimo sritis. Studijos parašytos keleto autorių. Apytikrė kaina — \$20.

L. K. MOKSLO AKADEMIJA jau išleido trečiąjį Metraščių tomą, 410 psl., iliustruotą. Netrukus numatoma išleisti dr. I. Skrupskelio "Lietuviai XVIII a. vokiečių literatūroje" ir Suvažiavimo Darbų VI tomą.

ČIURLIONIO ANSAMBLIO monografijos komitetas praneša, kad knyga jau baigiama ruošti spaudai, bet garbės rėmėjų (\$50) ir rėmėjų (\$25) pavardės dar nevėlu įtraukti į leidinyje skelbiamą sąrašą. Šias aukas ir \$5 penumeras prašoma siųsti Čiurlionio Ansambliui, 10908 Magnolia Dr., Cleveland, Ohio 44106, USA. Monografijoje bus apžvelgti visa 25 metų veikla, pradedant ansamblio įsteigimu Vilniuje ir baigiant dabartiniais koncertais Išeivijoje.

SEKANTIS, t.y. aštuntasis L. K. Mokslo Akademijos suvažiavimas, centro valdybos numatomas Torontose už trejų metų.

POVLAS DIRKIS parašė knygą "Prof. A. Voldemaro gyvenimas ir darbai", kuri šiuo metu ruošama spaudai.

EDUARDO MIEZELAČIO poezijos vakaras buvo surengtas Vilniaus Aktorių Namuose. Jo eilėraščių iš ciklo "Septyni žingsniai", rinkinių "Žmogus" ir "Era" skaitė Vilniaus dramos teatro, Vilniaus rusų teatro, radio ir televizijos aktoriai, jų tarpe K. Kymantaitė, A. Leimontaitė ir M. Mironaitė, dailiojo žodžio veteranės.

RAIMONDO SAMULEVICIAUS, kaimiečio dramaturgo, pjesė "Jeigu pasibels..." buvo išleista Maskvoje rusų kalba. Ji sprendžia "Inteligentijos" problemas, įkūlusias fašistinės okupacijos metais. Kitą to paties autoriaus pjesę — "Sofoklas ir ji" — paskelbė Maskvoje leidžiamas M. Gorkio literatūros instituto "Jaunųjų balsai". Savo kūrinius ir rusų kalbą verčia pats R. Samulevičius.

OKUPUOTOJI LIETUVOJ

KAZYS ALMENAS, rašytojas ir Čikagos "Argon" laboratorijos mokslinis bendradarbis, ruošęs disertaciją Lenkijoje, prieš Kalėdas viešėjo Vilniuje. Viešnagės tikslas buvo susipažinti su fizikos ir matematikos instituto moksline biblioteka ir kaimuriais laboratorijomis.

SONATŲ VAKARĄ Vilniaus filharmonijoje surengė violončelistas Iminas Kučinskas ir pianistas Jurgis Bialobževskis. Pirmasis yra baigęs J. Grodzio muzikos mokyklą Kaune, o antrasis — Vilniaus konservatoriją. Abu jie tobulinosi Leningrado konservatorijoje ir priklausau jaunųjų menininkų grupei. Programą sudarė J. S. Bacho II sonata, L. Beethoveno V sonata D-dur, P. Hindemito sonata. Virs programos buvo atlikta G. Fore pjesė "Atbudimas" ir trys A. Weberio kompozicijos.

JANINA DEGUTYTĖ atidavė spaudai naują poezijos rinkinį "Pilnatis", ruošia eilėraščių rinkinį ir žada išversti dabartinės prancūzų poezijos.

ŠIAULIŲ DRAMOS TEATRE S. Kymantaitės-Čiurlionienės "Pinigėlių" spektakliu buvo pagerbta 70 m. amžiaus sulaukusi aktorė Potencija Pinkauskaitė. Ji atliko senosios Normantienės vaidmenį. Šiauliuose ji pradėjo dirbti 1931 m. ir čia yra sukurusi brandžiausius vaidmenis.

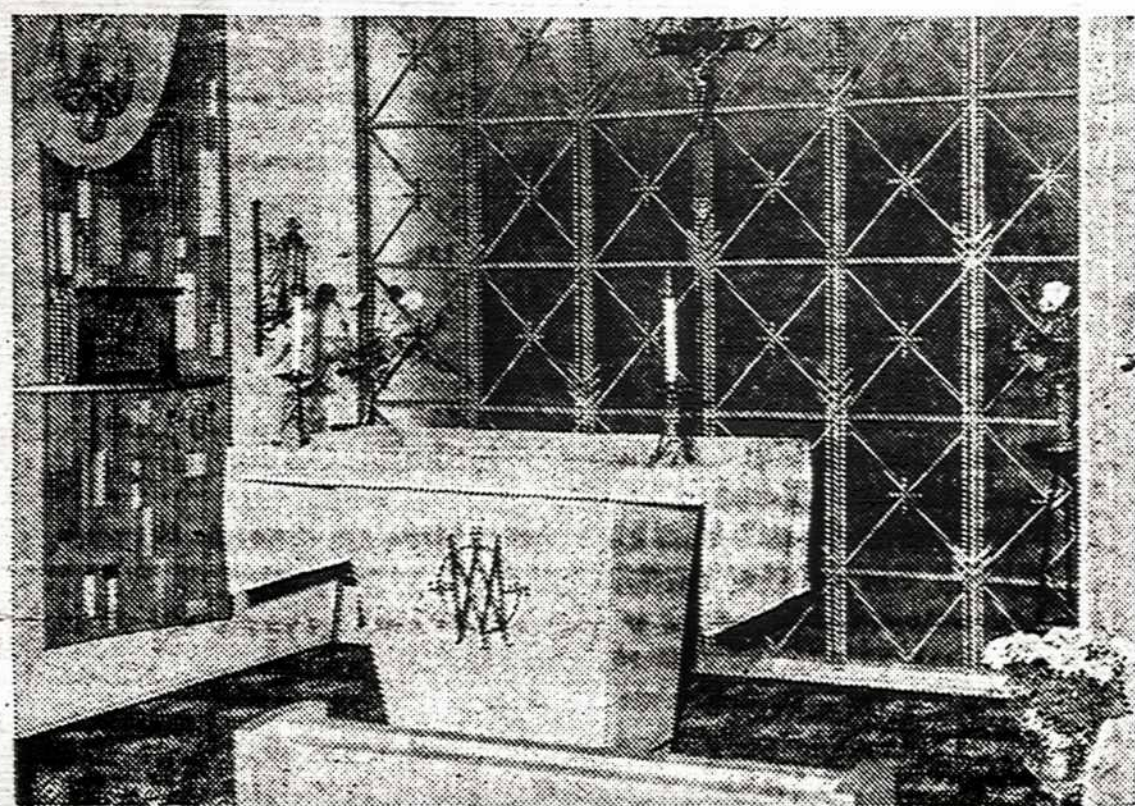
KANDIDATU SOVIETŲ SAJUNGOS valstybinei 1968 m. premijai vadinamoji Lietuvos kultūros "ministerija", liaudies meno draugijos prezidiumas ir Šiaulių rajono kolchozas "Raudonoji vėliava" pasiūlė liaudies ansamblį "Lietuva", meno vadovą Vladą Bartusevičių ir baletmeisterį Juozą Lingį. Laimėjimams apibūdinti minimi sėkmingi "Lietuvos" koncertai Lenkijoje, Čekoslovakijoje, Suomijoje, Belgijoje, Austrijoje, Jugoslavijoje, Kuboje ir Kanadoje, du pr. metais paruoštos programos — "Svečiuose" ir "Amžių vėjas".

KAMERINIS MUZIKOS KONCERTA pavyksli galerija paverstoji Vilniaus katedroje surengė Prano Tamošaičio vadovaujamas Vilniaus konservatorijos liaudies instrumentų ansamblių "Sutartinė". Kamantininkų grupė atliko G. F. Haendelio koncertą B-dur, M. K. Čiurlionio nokturną, birbynininkų kvintetas — B. Dvariono "Subatos vakarėlių" ir V. Klovos "Scherzo". Visas ansamblis pasirodė L. Povilaicio "Sutartinėje", papūpinio palyda operos solistams — M. Aleksevičiūtei ir J. Stasiūniui, programą papildžiusiems liaudies dainomis. Ansmblio vadovas P. Tamošaitis, geriausias birbynininkas Lietuvoje, atliko B. Dvariono pjesę "Rudens lapai". Koncertas buvo gražus, bet ar jo rengėjai neturi tinkamos vietos-salės? Argi negėda koncertuoti katedroje, atliekant "Kas subatos vakarėlių", sutartines ir pan.? Katedra yra religinė šventovė, o ne koncertų salė.

NADO RASTENIO į anglų kalbą išverstas K. Donelaičio "Metus" krikščioniškas "Tiesos" gruodžio 16 d. laidoje skaitytojams pristato Aleksys Churginas. Trumpai supažindinęs skaitytojus su N. Rasteniu, leidinio redaktore bei įvado autore dr. E. Valiūte-Tumienė ir paminėjęs dail. V. K. Jonyno iliustracijas, jis išsklaidė pagrindinį priekaištą: "H. B. Kotleris (H. B. Cotterill) akivaizdžiai įrodė, kad didelio meistro rankose anglų kalba gėdijama gali būti ir grakštus, ir skambus, ir pakankamai raškus. Nuodėrdžiai apgailestauju, kad Nadas Rastenis nuėjo kitu keliu, pasirinkdamas nerimuoju šešiapėdį jėgą (deja, anaiptol ne visada su cežūra vidury!). To kiū būdu energingas Donelaičio heg-zametų srautas, kurio jėgą ir įtaigą taip sunku atspirti, nelyginant prakuduo, vaizdai prigiso, pasakojimono tonas nustojo to maloniai grubaus reljefingumo, kuris yra toks būdingas "Metams". Be to, šešiapėdis jėgas atnešė dar vieną bedą — monotoniškumą..." A. Churginas taipgi pabrėžia kairiurios vertimo netikslumus, kaip pvz. "žemos narsai", vertime tapusius "narsais" — "fangs", ir aplamai donelaitiškų įvaizdžių susilpninimą. A. Churgino teigimu, K. Donelaičio įvaizdžius žymiai geriau yra perteikę Theodore Mel-nchuk, nors pastarajį kritikuojas prof. R. Sealy. Rašinio pradžioje įdėta N. Rastenio nuotrauka.

EDUARDO MIEZELAČIO poezijos vakaras buvo surengtas Vilniaus Aktorių Namuose. Jo eilėraščių iš ciklo "Septyni žingsniai", rinkinių "Žmogus" ir "Era" skaitė Vilniaus dramos teatro, Vilniaus rusų teatro, radio ir televizijos aktoriai, jų tarpe K. Kymantaitė, A. Leimontaitė ir M. Mironaitė, dailiojo žodžio veteranės.

V. Kst.

Naujai pertvarkytas altorius Nekaltai Pradėtosios Marijos seserų koplyčioje Torontose pagal architekto dr. A. Kulpavičiaus projektą

VILNIUS LIETUVIŲ DAINOSE

GRAŽINA KRIVICKIENĖ

(Tęsinys iš praeito nr.)

Pavojai ir šventės
Didelį Vilniaus miesto pavojai jaunai merginai atspindi šeimos bei jaunimo dainose:
Per Vilniaus miestą miestelį
Vyno upelės tekėjo,
Pulkas kareivių stovėjo,
Su mergužėm kalbėjo,
Aukso žiedelį derėjo.

Ir motulė štai kaip kalbasi su vėlai iš Vilniaus grįžusia dukrele:
— Dukrele mano,
Jaunoji mano,
Kur dėjai vainikėlių,
Žalių rūtų kvietėlių?
— Vilniaus miestely
Slauros gatvės,
Tarp vartų purvynėlis,
Purvynė vainikėlis.

Per dainas merginos išpėjamos vengti kareivių, o ypač svetimųjų kazokų. Kazokų išvežta dukrelę brolieliai paveja prie Vilniaus, bet ji jau esanti be rūtelių vainikėlių, be šikinių kasnykėlių ir pan.

Vilnius yra įpintas ir darbo ir metinių švenčių lietuvių liaudies dainas. Dalis jų dėl pasikeitusių gyvenimo sąlygų yra nustosios tiesioginio ryšio su darbu, kitos yra netekusios savo apeiginio vaidmens. Pz. toli už Vilniaus žadančios netekėti mergelės verpmo dainoje girdisi darbo ritmas:

Tekėčiau toli,
Tatėlė,
Per du šimtą mylių,
Tatėlė,
Už pačios Vilnios,
Tatėlė,
Kur saulelė teka,
Tatėlė,
Mėnulis rieda,
Tatėlė.

Senioje sūpuoklinėje dainoje, be magiškos apeiginės reikšmės, vienas iš svarbiausių dainos motyvų yra Vilnius:

Sopkit meskit
Mane jauną,
Kad užvyčiau
Anglų kalną.

Žalią girią,
Ant augšto kalno —
Vilniaus miestelis.

Toliau dainoje sakoma, kad ji nueis Vilniui, nupirks žirkeles, nukarkys augštus medelius ir t.t.

Liaudies dainų kūrėjai kartais labai taikliai pagauna ir su pašaipa pavaizduoja žmogaus silpnųs ar pasidariusią padėtį, čia pat įterpdami Vilnių. Dainose pajuokiamas Vilniaus karciamoje girtuokliaujantis Raulas, ir kariuomenę paimtas ir patekęs Vilniui Mausek, užtikamas Vilniaus daktaras ir neištikama žmona, važiuojanti į Vilnių pirkti muilo pelėdos. Labai populiaros tos dainos, kuriose sakoma, kad dūda, dėdė ar boba buvusi Vilniuje. Tie motyvai pasikartoja ir kairiųjų humoristinių dainų priedainuose.

Šio rinkinio įvairių dainų skyriuje yra pora žaidimų ir tokių dainų, kurios dėl savo turinio negalėjo tilpti kituose skyriuose. Čia našlatis, nusipirkęs Vilniuje plieno daigelį šieneliui pjauti, kalbasi su suasmeninta žeme. Sešuras (vyro tėvas) pataria mirusiojo sūnui žmonai nunešti vaikėlį Vilniaus bažnyčion. Atlantu plaukiantieji emigrantai, bijodami mirties, savo maldose kreipiasi į Vilniaus Panelę Švenčiausią. Yra ir kelios medžioklinės dainos.

Autoriai nežinomi

Isijaučias ir gražiasias mūsų liaudies dainas, jų turinį ir melodiją, lietuvis pajus tokį savą, mielą liūdesį, praeitų kartų į jas sudėtus, sukauptus pergyvenimus, perduotus su nuostabaus grožio pajautimu. Tenka pastebėti, kad daugiausia (apie 80%) dainų yra moterų liaudies poezijos-kompozitorių sukurtos. Dr. J. B. B. apie šią liaudies kūrybą, tarp kitko, taip rašo:

"Mūsų dainose vyrauja lyrinis pradai — jausmų išsilyginimas ir paguodos įsijaučiamas... Lyriniame dainų pobūdyje atsispindi lietuvių charakteris ir sunkūs mūsų tautos likimas, kuris mus skaudžiai plakdamas ly-

di iki pat pastarųjų dienų. Be to, didžioji liaudies dainų dalis yra moterų sukurta ir išlaikyta... Kitose tautose, pavyzdžiui, vokiečiuose, didžioji liaudies dainų dalis yra žinomų individualių poetų kūriniai, kuriuos liaudis pasisavino ir prisitaikė... Tuo tarpu tūkstantiniai mūsų liaudies dainų yra nežinomų liaudies poetų kūriniai, kurie nei skaityti, nei rašyti nemokėjo, tik kūrė ir dainavo".

Pasitaiko, kad kairiurios žinomų mūsų poetų eilėraščiai yra tapę beveik tikromis liaudies dainomis, bet tokių yra nedaug. Yra šių dainų tarpe ir mažesnės vertės naujesnių dainų, neturinčių liaudies dainoms įprasto santūrumo. Tačiau apskritai jos pasižymi nuosaikiu išreikštu švelnumu, įvairiomis, dažnai nerimomis, dainomis, žadančiomis, net būdvardžiais. Kartais vien žodžiais ir be melodijos tarsi dainuojamas:

Oi tu, eglele, gijos dukrele,
Eglele siūbuonėlė,
O tu siūbuoji dieną naktelę
Ir žiemą vasarėlę.

Arba štai senoje sutartinėje:

Ana puse Vilniaus,
Cintėlė lyli.
Ne saulėlė teka,
Cintėlė lyli.
Ten sesutėlė eina,
Cintėlė lyli.
Gailele verkdamas,
Cintėlė lyli.

Turtinai palyginimai

Liaudies dainose gausu palyginimų, simbolių, suasmeninimų. Saulė, žemė, rūtos, gegutė, žirgas — tai turtinai kokioms būtybėms, su kuriomis kalbami, kurioms guodžiamasi arba kurios užjaučia nelaimingą. Ypač gražūs yra palyginimai, kai merėle vadinama baltąja lelijėle, žaliąja rūtele. Šernelis — dobilėlis, bijūnėlis, motina — baltąja gulbele, motinė širdelė, tė-

vas — tėveliu senglėliu, ažuolėliu ir pan. Jose ryškiai nusakomi amžiais išlaikyti glaudūs šeimos narių tarpusavio santykiai, pagarba tėvams, didžiai vertinama dora. Rūta, lelija, simbolizuojanti merginos nekaltumą, dažnai minima dainose. Iki vestuvių išnešioti "žalia rūtelė" tai merginos pasidžiūvimas, didžiai vertinamas žmonių tradicijose ir liaudies dainose. Štai kaip rūpestingai rūta auginama:

Vai tai brangiai rūtelė auginta,
Iš Vilniūžio sėklėle parnešta,
Iš Gartyno sėklėle samdyta,
Žaliu vynu rūtelė laistyta,
Diedmėliu kuolelėmis samdyta,
Baltų gulbių sparnėlėmis dangstyta.

Draminė nuotaika

Daug vietos liaudies dainose skiriama motinai. Ji sunkius ūkio darbus dirbanti, visos šeimos rūpesčius besisielojanti, atvaizduota dainose tarsi toji lietuvių dievdarbių išdėdžta madona.

Įdomus yra lietuvių liaudies dainų (ypač baladžių) pateikimas. Lyg kokiame dramos veikale, pradžioje nupasakojamas gamtovaizdis, tartum nupiešiama scenai dekoracija, paskui išskaičiuojami, išdėstomi veikėjai, pvz.

Aušta aušrelė,
Sviestis vasarėlė,
Rengias brolis į vaišelę.
Stovi žirgeliai,
Stovi juodbėreliai,
Prie štakietų priraišioti,
Tymo balnais pabalnoti.
Stovi sesutė
Prie brolio šalelės,
Stovėdama galilai verkia.

Po to seka dialogai, įvykio nuopasakojimas:

— Vai brolė, brolė,
Brolukėlė mano,
Ar sugrįši rudėnėlį?
— Grįžt nesugrįšiu,
Karaliui stūžysiu
Vilniaus mieste vajavosi.

Tuo būdu dainų veikėjai, išpasakodami savo vargus, sieki mus ir džiaugsmus, tampa artimi. Tokios dainos nepasens, lieka gyvos, įdomios.

Svetimųjų dėmesys

Mūsų dainos išsilaikė ir kles-tėjo liaudyje ištisus šimtmečius nerašytos, perduodamos iš kar-

tos į kartą. Savieji šviesuoliai pradėjo jomis domėtis ir jas užrašinėti tik tada, kai svetimieji rašytojai, muzikai, pz. Herderis, Rėza, Goethe, Dvoržakas, Šopenas ir kiti, sužavėti lietuvių liaudies dainų grožiu ir paprastumu, panaudojo jas savo kūriniuose. Reikia manyti, kad ligi to laiko yra dingę iš žmonių atminties daug gražių senų mitologinių, darbo ir kitokių liaudies dainų.

Paskutiniuoju laiku žinomas Amerikos rašytojas, meno kritikas Robert Payne šiais žodžiais atsiliepia apie lietuvių liaudies dainas:

"Esu netikėtai nustebęs, kad tokios tobulos dainos galėjo išsilaikyti iki šių dienų. Jų grožis ir grynas primityvus puosulimas man nežinomas Vakarų literatūroje. Joms prilygsta nebent ankstyvosios graikų salų dainos. Atrodo, jos buvo sukurtos pasaulio rytmetui, ir rasos lašai dar tebėra ant jų".

Sutartinės

Baigiant dar tenka pastebėti, kad šiame rinkinyje Vilniaus vardas yra išpuošęs ir visą eilę senų sutartinčių dainų, ligi šiol užsiliukusių Rytų Augstaitijoje. Jos skirstomos į dvejones, kai dvi dainuotojų grupės ar du dainuotojai dainuoja tą patį dainos tekstą, bet skirtingas melodijas; trejines, kai kiekvienas dainuoja tą patį tekstą ir melodiją, bet ne vienu laiku; ir keturines, kai dainuojama pasikirsčius ir dvi poras. Atskiroje poroje abu dainininkai dažniausia dainuoja skirtingus tekstus ir melodijas: pirmasis rinkinį, antrasis prie-dainį. Dėl savo daugiabalsumo, dainavimo būdo ir daugybės priedainių jos sudaro specifinį lietuvių liaudies dainų žanrą.

Šioje knygoje yra prof. P. Skardžiaus paaiškinimai šio rinkinio kalbos reikalu bei jo sudarytas žodynėlis. Priedama angliška dainų santrauka ir įvadinis žodis. Knygos gale pateikti sutrumpinimai drauge su bibliografija, dainų šaltiniai, kuriuose nurodomi dainininkai, dainos užrašytojai, o taip pat ir autors šiuo dainų melodijoms. Kairiurios dainos duodamos su dviem ar daugiau melodijų.

Pranas Alšėnas, gavęs literatūros bakalaurą laipsnį Čikagos Pedagoginiame Lietuanistikos Institute. Nesenai išėjo iš spaudos jo paruošta monografija apie Martyną Jankų

Mann & Martel

REALTORS

2320 Bloor St. W. Tel. RO 2-8255

DUNDAS — BROCK

\$1,900 įmokėti, 6 kambarių, dviejų aukštų mūrinis namas, dvi virtuvės, atvira terasa, arti susisiekimo ir krautuvų.

QUEBEC — BLOOR

\$10,000 įmokėti, 7 kambarių, 2-ju aukštų gražus namas su garažu ir plačiu įvažiavimu; moderniška didelė virtuvė, nauja krosnis, viena atvira skola balansui; visai arti Bloor ir High parko.

BLOOR — ST. CLARENS

\$2,900 įmokėti, 9 didelių kambarių mūrinis namas, vieta garažui, 2 modernios virtuvės, naujas šildymas, naujas tinkas, aluminiai 2-ri langai ir durys, savininkas išvyksta Europą, galima užimti už mėnesio ar greičiau.

JANE — ANNETTE

\$7,500 įmokėti, 6 kambariai per 2 aukštus atskiras mūrinis namas su garažu, 2 virtuvės, moderni vonia, arti krautuvų ir susisiekimo.

WINDERMERE — BLOOR

\$8,000 įmokėti, 10 kambarių atski-

ras mūrinis namas, dvigubas garažas, 2 vonios, 3 gražios virtuvės, 4 kamb. 1-me augšte, vandens alyva šildymas, Extra kambarys rūšyje.

BLOOR — CLENDENAN

\$9,000 įmokėti, 8 metų senumo duplexas su 3-ju kambarių butu rūšyje, abu butai po 2 miegamus, platus įvažiavimas, 2 mūriniai garažai, vandens alyva šildymas, 3 modernios virtuvės ir vonios, graži aplinka.

NEW TORONTO

\$15,000 įmokėti, 6 butų apartamentinis pastatas, privatus įvažiavimas, vandens alyva šildymas, arti krautuvų ir susisiekimo, viena atvira skola balansui, \$7,500 metinių pajamų, geras išnuomavimas.

TIKRA DUPEKSA. Bloor - In-

dian Grove, \$7,000 įmokėti, atskiras, mūrinis, 10 kambarių per du aukštus duplexas, vieta — dviejų automobiliams. Šildomas vandeniu — alyva; viena atvira skola 10 metų. Visai arti Bloor požeminio traukinio. Viršutinį butą galima tuojau užimti.

B. SAKALAS

Darbo telef. RO. 2-8255

Namų telef. 766-8479

P.S. Jeigu kartais nerastumėte šlame sraibime sau tinkamo namo ar būsto, tuojau skambinkite mums pasitiraudami ką mes turime naujo, nes mes gauname kas dieną naujų nuosavybų.

MANN & MARTEL REALTORS

1928 Weston Rd.

Tel. 249-7691

EGLINTON — DUFFERIN, \$21,900, atskiras, plytų, 2-ju miegamųjų namas; įmokėjimas — \$5,000, greitas užimimas, \$295 mokesčių.

KIPLING — ALBION RD.

\$25,500, atskiras, plytų, 6 kambarių namas; pirmas morkštis \$14,000 ir 6½%; didelis sklypas, gražus namas.

WILSON — WESTON ROAD

\$28,900, atskiras, 6 kambarių, plytų vienaaukis — bungalow; įmokėjimas — \$7,000, sklypas 50x230; gražus vaizdas sodas, greitas užimimas, arti prie didžiųjų krautuvų ir susisiekimo.

DUFFERIN — ROGERS ROAD

\$14,900 pilna kaina, atskiras, privatus įvažiavimas, gražus sklypas, mokesčiai \$211.

WESTON ROAD, \$27,900, atskiras, plytų namas, 6 kambariai, privatus įvažiavimas, sklypas 50x120, morkštis 6½%; mėnesinis morkštis \$119, įskaitant pagrindinę sumą, palūkanas ir morkštis; arti prie visų patogumų.

BATHURST — LAWRENCE

\$24,900 kaina, atskiras 6 kambarių plytinis namas, \$6,000 įmokėjimas, sklypas 41x110, privatus įvažiavimas.

DIXON — ISLINGTON

\$33,000, gražus namas su maudymosi baseinu.

WENDEL — GARY DR.

\$28,800 pilna kaina, 2 šeimų atskiras namas, \$7,000 įmokėjimas, geras pirkiny.

ST. VAUPŠAS

Darbo tel. 249-7691

Namų tel. 244-3519

Turime taip pat daug nuosavybų parduoti.

Priimame namus parduoti.

PRISIKĖLIMO PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 COLLEGE ST., TORONTO 4, TEL. 532-3400

DARBO VALANDOS:

Pirm. 10 - 1.30 ir 4.30 - 7

Antr. 10 - 1.30

Treč. uždarytas

Ketv. 10 - 1.30 ir 4.30 - 7

Penkt. 10 - 1.30 ir 4.30 - 8

Šešt. 9 - 12

Sekm. 9.30 - 1

43/4%

5½%

6½%

7%

100% saugumas.

\$2,000 gyvybės drauda nemokamai.

Mūsų greitas augimas yra sveikos finansinės įstaigos išdava.

PILNA ČEKIŲ SISTEMA PADEDA NARIAMS ATLIKTI

VISAS FINANSINES OPERACIJAS PER KOOPERATYVĄ.

GREICIAUSIAI AUGAŠ LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

PROGRESS

REAL ESTATE LTD.

REALTOR

1072 Bloor Str. W.

Tel. 534-9286

BLOOR — HIGH PARK, 6 gražus kambariai, atskiras, rupių plytų, 2 virtuvės, alyva šildomas, didelis kiemas, garažas. Įmokėti apie \$4,000.

JANE — ANNETTE

6 žas ir šoninis įvažiavimas. Rami vieta, arti krautuvų ir susisiekimo. Parūšys, garažas ir privatus įvažiavimas. Sklypas 44x184, įmokėti apie \$6,000. Namai be skolo.

MUSELMAN LAKE

33 akrų sklypas. Žemės ir naujas 5 kambarių vasarnamis. Tik 5 min. nuo ežero viešos mokyklės. Apgyventa vieta, 30 mylių

nuo Toronto. Įmokėti apie \$8-10,000. kambariai, atskiras, rupių plytų, 2 virtuvės, alyva šildomas, didelis kiemas, garažas. Įmokėti apie \$4,000.

KIPLING — DUNDAS

Verslo pastatas: 2 krautuvės iš 5 kambarių butas. Mėnesinės nuomos pajamos \$360.

VERTAS DĖMESIO INVESTAVIMAS

Įmokėti apie \$15,000. Balansui atvira skodyklė. Apgyventa vieta, 30 mylių

S. JOKUBAITIS

Tel. 534-9286 — namų: 537-2869

Extra Realty Ltd.

1043 BLOOR ST. WEST, TORONTO. TEL. LE 1-1161

BLOOR & DURIE ST., \$10,000 įmokėti, mūro, atskiras 7 kambariai per 2 aukštus, 2 modernios virtuvės, 2 prausyklos, užbaigtas rūšys, vandeniu apšildomas, garažas.

INDIAN RD. HOWARD PARK

\$15,000 įmokėti, mūro, atskiras, 16 didelių kambarių, 5 virtuvės, 4 prausyklos, alyva, vandeniu apšildomas, 2 garažai, užbaigtas rūšys. Savininkas turi sau 5 kambarių ir gauna nuomos \$400 ir mėn. Viena skola balansui. 15 metų atvira iš 8%.

SUNNYSIDE & RONCESVALLES

\$10,000 įmokėti, mūro, atskiras, 10 kambarių per 3 aukštus, gražiai ir turtingai atremontuotas.

ST. CLAIR & VAUGHAN RD.

\$6,000 įmokėti, mūro, 6 kambariai per 2 aukštus, prie gero susisiekimo.

ISLINGTON & DIXON RD.

5 kambarių vienaaukis (bungalow) — sklypas 137x150.

MIMICO, kaip galint daugiau įmokėti, mūro, atskiras, 1 metų senumo, 3 butų apartamentas.

WILLOWDALE, \$10,000 įmokėti, mūro, atskiras, 4 miegamųjų vienaaukis (bungalow), vienu metu senumo, sklypas 75x280.

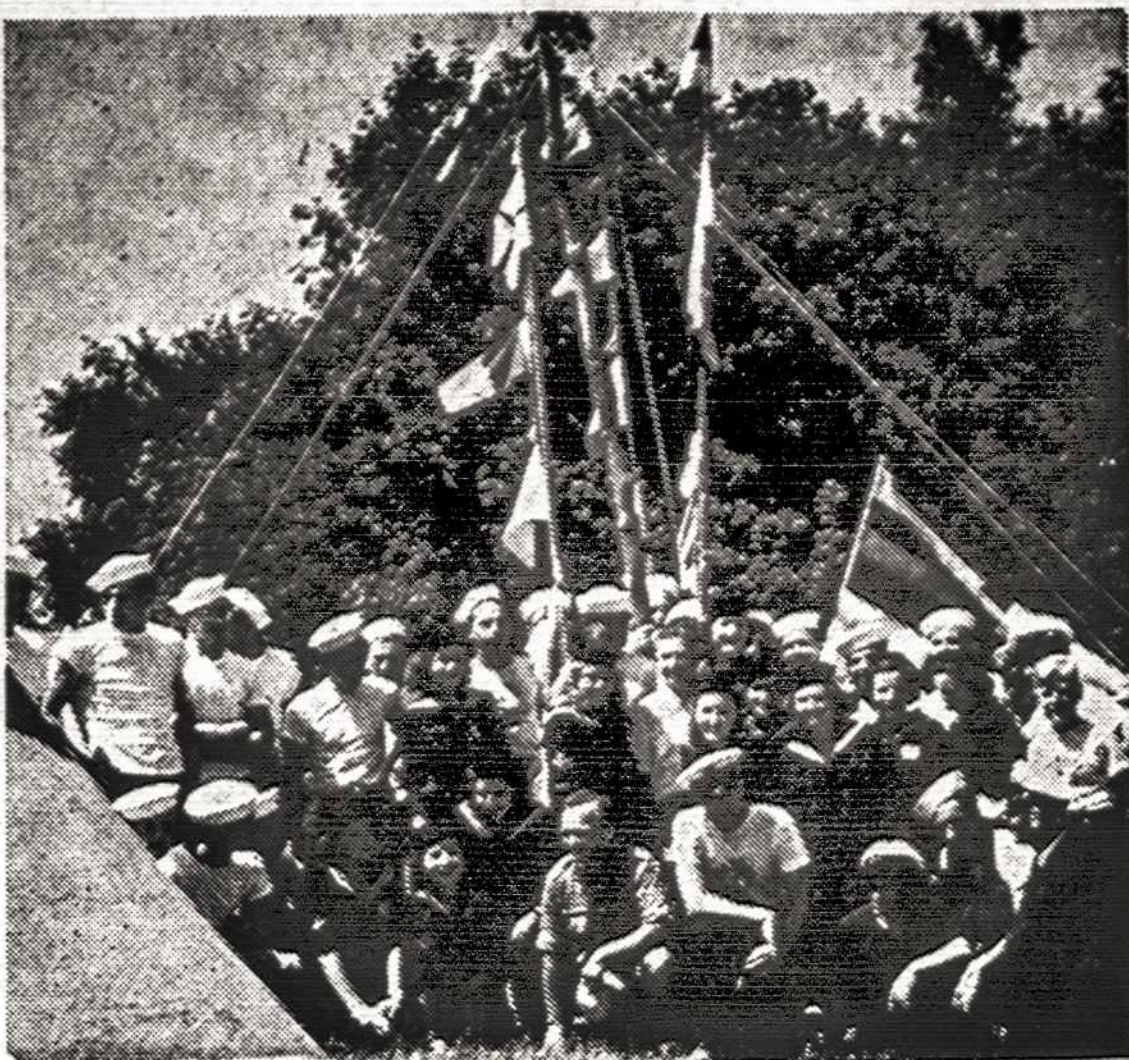
EGLINTON & AVENUE RD.

\$8,000 įmokėti, mūro, atskiras, gražų rauplėtų plytų, vandeniu apšildomas, garažas, privatus įvažiavimas, 6 kambariai per du aukštus.

J. KUDABA

Toronto Real Estate Boards narys.

LE 1-1161, namų 783-2105

Lietuvių Skautų Sąjungos 35 metų jubilėjinėje stovykloje Niagara Falls, Kanadoje, 1953 m. Toronto jūrų skautų-čių grupė savo stovykloje prie vėliavų stiebo. Grupės viduryje — jūrų kpt. j. s. P. Labanaukas, priekyje klūpo a. a. j. v. s. VI. Sarginas, ps. A. Empakeris, j. v. s. B. Stundžia ir s. VI. Rušas. Nuotr. B. Juodelio

TORONTONT

Lietuvių skautų veikla

• "Satrijos" tunto kanklininkės, vad. v.s. St. Kairio, švenčių metu abiejose katalikų bažnyčiose pagrojo kalėdinių giesmių. Kanklininkės reguliariai mokesi — ruošiasi Vasario 16 minėjimui.

• Jūrų skautų-čių šventė — ši sekmadienį, sausio 14 d. 5 v.p.p. Prisi-

kėlimo parapijos salėje. Bus įdomi programa ir paminėti Klaipėdos atvadavimo 45 m. sukaktis. Kvietiama visuomenės šventėje gausiai dalyvauti.

• "Rambynio" ir "Satrijos" tun-

tų jaun. skautų-čių bendra sueiga prie Kalėdų eglutės pereiną sekmadienį įtraukė visus mažuosius aktyviai dalyvauti. Vadovavo J. Čeponkutė. Sueiga pradėta ps. M. Stanionienės paruošta Bėlijaus prakartėles inscenizacija ir "angelukų" choreliu. Sekė mažųjų žaidimai, lietuviški raiteliai ir Kalėdų senelio dovanos. Pa-

baigai skautės kanklininkės atliko du dalykėlius. Sueiga baigta vakarine skautų malda. Po sueigos mažieji ir visi svečiai buvo pavalinti kava ir užkandžiais. Šią sueigą organizavo jaun. skautų-čių skyrių vedėjai ps. M. Stanionienė ir s. J. Dambaras, talkinami savo draugininkai bei kitų kviestų vadovų. Išvada — daugiau pa-

naši sueigų vaikams.

• "Satrijos" tunto paukštytės ir jų vadovė ps. M. Stanionienė dėkoja p. Žadavičiui, tvarkiuiam šviesas kalėdines sueigos metu.

• "Satrijos" tunto veiklos paukš-

tytės paruošė ir išsiuntė siuntinį Vasario 16 gimnazijos sesėms kaip Kalėdų gerąjį darbėlį.

• Toronto skautai vyčiai ir skau-

tininkai, šiuo metu nepriklausą "Rambynio" tuntiui, bet norį registruotis LS Sąjungoje, registruojasi tiesiog pas "Rambynio" tunto išdinišką s. Vyt. Sendžiką, 19 Bermuda Ave., Toronto 18, tel. 233-4188, nustatyta LS Brolių vadijos tvarka.

• Skautų tėvų komitetas visus tėvus, vadovus ir bičiulius kviečia į svečius sausio 20 d. Prisi-

kėlimo par. salėn. Įvairi programa, lietuvių dailininkų paveikslų loterija, įėjimo do-

vana, baras. Pakvieskime draugus, pažįstamus ir gausiai atsilankykime.

• Čikagos "Lituanicos" tunto jūr-

ų skautai, jūrų budžiai ir Sesių jūrų skautės rengia LSB jūrų skautų jubilėjinį metų užbaigimo ir Klaipėdos atvadavimo 45 m. sukakties minėjimą šventę 1968 m. sausio 14 d., 11 v.r. Jaunimo Centro salėje.

A + A

ANTANUI GENIUI mirus, jo dukrą VIKTORIJĄ

SMAIZIENĘ ir jos šeimą giliai užjaučiame —

J. D. Zulonai

Brangiai MOTINAI mirus, ALDONĄ STADIENĘ ir

JUSTINĄ SRIUBISKIENĘ su šeimomis nuoširdžiai

užjaučiu —

Liongina KARBŪNIENĖ

SPORTAS

SPORTAS LIETUVOJE

Sachmatų masinės Sov. Sąjungos pirmenybės vyksta Charkove. Jose gerai pasireiškė naujasis Lietuvos meistras A. Buntorius. Po penkių ratų A. Buntorius vis dar pirmavo. Nuo jo puse taško buvo atsilikęs buvęs pasaulio meistras M. Talis.

Tarptautinis bokso turnyras įvyko Maskvoje. Dalyvavo keli boksainiai iš Lietuvos. Geriausiai pasirodė Tadas Tomaševičius, kuris lengviausios svorėje laimėjo pirmą vietą. Tadas turi daug vilčių ateinančiai olimpiadai Meksikoje.

Geriausias Lietuvos 1967 m. sportininku ir ši kartą išrinktas krepšinininkas M. Paulauskas.

Sov. Sąjungos krepšinio pirmenybėse gerai žaidžia Kauno Žalgiris. Po 10 rungtynių žalgiriečiai su 8 laimėjimais stovi I vietoje. Moterų pirmenybėse dalyvauja dvi lietuvių komandos. Tuo tarpu geriausiai reiškiasi Vilniaus Kibirkštis, kuri su 3 laimėjimais ir 5 stovi IV vietoje. Kau-

no Politechnika su 2 laimėjimais yra VIII vietoje. Grupėje žaidžia 12 komandų.

SPORTAS VISUR

J. Jonaitis-Unitas sporto komentatorių ir pranešėjų tapo išrinktas geriausiu 1967 metų profesionalu sportininku JAV-se.

Olimpinis komitetas pranešė, kad ateinančiai olimpiadai Meksikoje bus daromi tyrimai moterims nustatyti jų palinkimui ir vyrišką pusę.

Tyrimams naudojamos seilės, ne odos dalelės, kaip buvo daroma Europoje.

V. Vokietijos čiuožikas E. Keller pakartojė pasaulio 550 jd. greitojo čiuožimo rekordą. Senasis rekordas pasiekta ruso J. Grišino 39,5 sek.

Davis taurės lauko teniso baigminėse rungtynėse Australija įveikė Japoniją 4:1. Ispanai žaidė negeriausiai sudėtyje ir tik Santanos pergalė prieš Newcombe 3:0 juos išgelbėjo nuo sauso pralaimėjimo. Tai buvo XIV australų laimėjimas iš 17 kartų. Iš viso jie yra pasiekę baigme 24 kartus.

Olimpinė ugnis iš Graikijos jau atkeliavo į Prancūziją ir yra pakeliui į Grenoblį, kur vasario mėnesį prasidės žiemos olimpiada. Dalyvaus 38 šalys su 1,540 dalyvių — žymiai daugiau nei praėjusioje. Daugiausia dalyvių siunčia JAV — 119. Kanada žada pasiųsti 73 sportininkus. Šioje olimpiadoje susirūpinimą kelia sniego gausumas.

Sao Paulo mieste, Brazilijoje, Naujų Metų išvakarėse 5 mylių bėgimą laimėjo belgas G. Roclantas. Kanadiečiai D. Ellis buvo trečias.

VYCIO ŽINIOS

G. Kerniūtė pakviesta į Kanados plaukikų rinktinę, kuri š.m. sausio 27-28 d. Edmontone rungsis su JAV. Gailutei teks plaukti 100 ir 200 m. nuogara. Jaunai plaukikei linkime geriausios sėkmės.

Studentų žinios

Toronto Lietuvių studentų susirinkimas įvyko sausio 7 d. studentų būstinėje — Prisiškėlimo parapijos pastatoose. Dalyvavo nuostabiai didelis studentų skaičius. Entuziastiškai buvo diskutuojamas studentų būstinės klausimas, baltius rengimas ir slidinėjimo išvyka, kuri įvyks sausio 13 d. Norintieji gauti daugiau informacijų išvykos reikalu prašomi paskambinti Nijolei Sernaitei 766-7300 po 8 v.v. TLS valdyba

Lietuvių studentų veikla Toronte, atrodo, yra susilpnėjusi — mažai kas apie ją begirdėti. Studentų daug, bet veikiantį mažai. Jau yra nemažai baigusių Toronto universitetą. Jie galėtų ateiti į talką studentams. Deja, iš jų pusės irgi nematyti iniciatyvos. Patys studentai turėtų parodyti daugiau veiklumo, tada ir kiti ateis į talką. Net ir tai, kas veikiama, nepranešama visuomenei. Būtų gera, jei studentai daugiau rašytų "T2" apie savo veiklą. bv. stud.

Ateitininkų žinios

Sekmadienį, sausio 14, įvyks šie susirinkimai: jaunučių berniukų — po 10 v. Mišų studentų kambarių, šalia bankelio; jaunesniųjų berniukų — po 10 v. Mišų ateitininkų kambarių; jaunučių mergaičių — 2 v. L. V. Namuose; Valdiūčių — 2 v. L. V. Namuose; Gintarių — 1.30 v. L. V. Namuose; ir vyresniųjų moksleivių — 3 v. ateitininkų kambarių. Visi susirinkimai yra svarbūs, todėl nariai prašomi dalyvauti. Nesumokėję nario mokesčio prašomi sekmadienį būtinai sumokėti.

Vyresniųjų moksleivių valdyba posėdyje su globėjais persvarstė pusmečio veiklą ir nutarė vyr. moksleivius suskirstyti į 3 mažesnes grupes. Suskirstymo tikslas — pagyventi veikimą ir labiau įtraukti pasyvesnius narius, duodant galimybes kiekvienam pasireikšti. Kiekvienas būrelis turės 23 narius, iš savo tarpo išrinkti 3 asmenų valdybą, turės atskirą globėją ir darys atskirus susirinkimus. Bendra kuopos valdyba liks ta pati ir bendri visų būrelių — visos kuopos susirinkimai įvyks kartą į mėnesį — paskutinį mėnesio sekmadienį. Visiems svarbu dalyvauti šio sekmadienio susirinkime.

Moksleivių Ateitininkų Sąjungos centro valdyba perrinkta ta pati. Torontiečiai sveikina visus valdybos narius, ypač pirm. Rimą Laniauską ir dėkoja už darbą ir pasiūventimą jaunimo reikalams.

"Youth Corps" yra organizacija, veikianti Toronto arkivyskupijoje. Jos tikslas — įjungti jaunimą į krikščioniško apaštaliavimo darbą. "Youth Corps" turi gerai paruoštą programą, kuri yra siunčiama visoms parapijoms, nes tie būreliai veikia prie parapijų. Ta programa tinka ir ateitininkams. Pridėjus lievikumo antspalvį, galima būtų ją pasinaudoti.

Sausio 26 d., 7.30 v.v., "Youth Corps" ruošia įdomų vakarą-paskaitą. Kalbės John Howard Griffin, parašęs knygą "Black Like Me". Paskaita įvyks universiteto Convocation Hall. Įėjimas — \$1. Bilietus užsisakyti iš anksto pas Eug. Girdauską. Kviečiamas jaunimas nuo 14 iki 25 m. amžiaus.

Nepamiršti: sekmadienį, sausio 14, visų būrelių susirinkimai.

Krepšinio treniruotės 1968 m. tęsiamos nusistovėjusia tvarka: penktadieniais nuo 7 v.v.

Mergaitės pirmas š.m. krepšinio rungtynės žaidė praėjusių antradienį. Berniukai B-C lygos rungtynės žaidžia šį sekmadienį 3 v. Woodgreen salėje su latviais.

Mūsų rėmėjams — V. Dagiliui, A. Baneliui, išnuomojusiam salę treniruotėms, ir V. Bakūniui nuoširdžiai dėkojame. V. Bakūnis, vienas iškiliausių lengvaatlečių neprikli. Lietuvoje, po sunkios operacijos sveiksta savo namuose Pembroke. Sporto veteranai linkime daug sveikatos ir visokeriopos sėkmės. A. S.

Kanados sporto apygardos vadovai bei pavadus, š. m. Kanados krepšinio pirmenybes organizuoja L. L. S. K. "Tauras" Londone, Ont., vasario 3 ir 4 d. Prašoma kiek galint greičiau, bet neveliai sausio 15 d., registruotis šiuo adresu: Danilūnas, 15 Elmwood Ave. E., London, Ont., tel. 438-7694, imokant nustatytą mokesť. Pranešimai jau išsiunčinti. Londone vyks pirmenybės vyrų, moterų, A ir B berniukų ir mergaičių grupėms. C ir D grupių pirmenybių data ir vieta bus pranešta sporto apygardų vėliau. Prašoma sekti platesnes žinutes Londono kronikos skyriuje.

DU RUSISKI FILMAI

"KAPITONO DUKTĖ"

Romantiška A. Puškino drama.

Angliški įrašai.

Priedas: spalvotas filmas

"MASKVOS CIRKAS"

SAUSIO 11 IKI 16

Tik 6 dienas, treči. uždaryta

BRIGHTON KINO TEATRE,

127 Roncesvalles Ave.

Tel. 532-2710

Kasdien nuo 7 v.v.

Sešt. ir sekm. nuo 5 v. p. p.

Be pertraukos.

Įėjimas: \$1.25, \$1.00, 50 ct.

R. CHOLKAN

& CO. LIMITED REALTORS

2232 BLOOR ST. W. Tel. RO 7-5454

JANE — ANNETTE, \$3,000 įmokėti, 7 kambarių atskiras namas, naujas šildymas, 2 prausyklos, garažas su plačiu įvažiavimu.

RUNNYMEDE — BLOOR, \$5,000 įmokėti 7 kambarių atskiras namas, vandens alyvos šildymas, garažas su labai plačiu įvažiavimu, netoli Bloor.

KIPLING — RATHBURN, apie \$10,000 įmokėti gražus 6 kambar

draudimai
NAMŲ, AUTOMOBILIŲ
KOMERCINIŲ IR KITŲ

draudimo įstaiga
AL DUDA

ATSTOVAUJAMOS KANADOS, JAV-BIŲ
IR UŽSIENIO DRAUDIMO KOMPANIJOS

769-4612
769-4131

Sv. Jono Kr. par. žinios

— Parapija yra atspausdinusi naujas knygeles — Mūsų tekstus lietuvių kalba. Šie tekstai yra patvirtinti Lietuvos ir viso pasaulio lietuviams. Jie bus išdalinami bažnyčioje šį sekmadienį. Prašoma tad nuo šio laiko naudoti pamaldose naujausią tekstą.

— Tikybos pamokos vaikams po Kalėdų atostogų pradedamos šį sekmadienį po 10 val. pamaldų.

— Po Kalėdų pertraukos kavutė sekmadieniais po pamaldų vėl gausi namų aprangą. Būfetu rūpinasi parapijos kat. moterų draugijos skyrius.

— Šią savaitę lankomi parapijiečiai Yonge ir Mount Pleasant rajone. — Ruošiant par. salėje N. Metų sutikima, daug paslaugumo parodė ir pagalbė: E. Beinorienė, J. ir B. Morkūnai, V. Steponaitienė, K. Karpienė, G. Stankienė, O. Deimantavičienė ir O. Šimkevičienė su dukra. Visiems talkininkams-ems nuoširdi padėka.

— Sausio 15, pirmadienį, 8 v. r. pamaldos už a.a. Mariją Petrusaitienę vėlionės ketvirtųjų metinių proga.

Sv. Jono Pašalpinės Draugijos metinis susirinkimas — sausio 14, sekmadienį, 3.30 v. p.p., salėje virš "T2" redakcijos. Visi nariai prašomi dalyvauti — bus svarbių pranešimų. Valdyba

Sol. V. Verikaitis ir jo vadovaujamas senasis kvartetas dainuos sausio 20 d. Prisikėlimo par. salėje skautų tėvų ruošiamame paslinkiminyje. Taip pat tikimasi ir garbiosios eščių gimnastikų grupės dalyvavimo.

"Tauro" klubo baliaus loterijai gauta įdomių fantų. Vienas jų — didžiulė, iškinstą briedžio galva su ragais, paukuko medžiotoja A. Ceponio. Baliaus metu svečiai turės progą pabandyti savo laimę bei pasivaikinti briedienos ir zuikienos vakariene. Rengėjai

Praėjusių Kalėdų ir N. Metų švenčių proga Toronto lankėsi žymių svečių: prof. Vyt. Marijošius su ponia, prof. Vaišnys su ponia, P. Sniečkus iš Niujorko ir kiti. Svečių tarpe keletas buvo atvykusių iš okupuotos Lietuvos.

Kanados tautinių grupių spaudos federacijos pirm. dr. J. Kirschbaum federacinės vyriausybės buvo apdovanotas Kanados šimtmečio sidabrinio medaliu už nuopelnus Kanadai.

Kazio Kleivinsko šeima, norėdama įsūnyti vienerių metų kūdikį, kreipėsi su atitinkamu prašymu į Toronto vaikų globos draugiją.

Ontario provincijos sekretariato pilietybės departamentas sausio 5 d. persikėlė į naujas patalpas 20 Spadina Rd. Ta proga departamentas praneša, kad jis rūpinasi įvairiais ateivių reikalais. Vertimų tarnyba parūpina vertimus 50 kalbų. Kiekvieną mėnesį ji išverčia virš 1000 pažymėjimų, reikalingų darbiui gauti. Departamentas taipgi padeda ateiviams patarimais ir nukreipia juos į atitinkamas įstaigas. Šiuo metu departamentas remia keturis anglų kalbos kursus Toronto ateiviams moterims, turinčioms priešmokyklinio amžiaus vaikų. Be to, jis turi suorganizuotus nemokamus anglų kalbos kursus Toronto tarptautiniam institute, COSTI, YMCA institucijose ir remia kitą organizacijų veiklą toje srityje. Departamentas turi specialistus mokyti kitataučiams kalbėti anglų kalbos. Jiems rengiami specialūs vasaros kursai bei seminarai kartu su mokytoja. Departamento programa yra vertinama kitų provincijų ir kraštų. Ji bus nagrinėjama mokytojų suvažiavime vasario 24 d. Ryersono institute.

"Arlington" viešbutis Tillsonburge, Ont. praėjusių Kalėdų rytą sudegė. Jo savininkai — J. Kežinaitis ir B. Sedukis.

"TEVYNES PRISIMINIMU"

radio programos girdimos du kartus per savaitę — Seštadienį: 3.30 — 4.30 v.p.p. banga 1250, stotis CHWO, Oakville, Ont., Kanada; Sekmadienį: 2 — 2.30 v.p.p. banga 1270, stotis WHLU, Niagara Falls, N.Y., USA.

Programos ved. — J. R. Simonavičius, 111 Roncevalles Ave., Toronto 3, Ont. LE 4-1274. Tas pats adresas ir "Dainos" dainų ir plokštelių krautuvas.

Nedidelis orkestras įvairiems parengimams prieinama kaina. Skambinti

A. ZAREMBA

Telefonas 767-7084.

City Driving School

OFICIALIAI PRIPAŽINTA Ontario Safety League. Nemokami nurodymai įsėj namuose arba mūsų klasėje turintiems laikinai leidimus. Ir jau galima pradėti važiuoti pirmą pamoką su standartiniu ar automatiniu mašinom.

1076 RATHURST ST.

Tel. LE 2-3656. Rytuose HO 6-1331

Prisikėlimo par. žinios

— Šį ketvirtadienį, sausio 11 d., 8 v., Mišios už a.a. Donatą Venckų jo 3 metų mirties sukakties proga; užpr. vėlionės tėveliai; Seštadienį, 7.30 v. — už a.a. Br. Dambrauskienę; užpr. p. Matulevičai; 8 v. — už a.a. S. Jurkevičienę; užpr. p. Racevičai; 8.30 v. — už a.a. E. Zelbiene; užpr. p. Matulevičiai.

— Pirmosios Komunijos pamoka sekmadienį po 10 v. Mišių.

— Katechetinės pamokos — kas sekmadienį po 10 v. Mišių I-IV sk.; antradienį 4.30 v. — V-VI sk., ketvirtadienį 4.30 v. — VII-VIII sk.

— Religijos pamokos gimnazistams — kas sekmadienį po 10 v. Mišių muzikos studijoje. Šį sekmadienį tema "Tikėjimo šaltiniai" kalbės T. Rafaelis. Dėkojame sociologui K. Manglicui už praėjusio sekmadienio pamoką.

— Lankoma mieste — Rusholme Rd., Rusholme Pk. Cr. ir Churchill Ave., užmiesty — Islington.

— T. Paulius yra išvykęs į JAV-es; grįš apie sausio 19 d.

— Chorų repetitijos: trečiadienį, 7 v.v. — studentų mergaičių; ketvirtadienį, 7.30 v.v. — suaugusių; penktadienį, 6.30 v.v. — vaikų; sekmadienį po Sumos — bendra berniukų ir mergaičių studentų. Suaugusių ir studentų chorai ruošiasi dideliame metiniam vakarui sausio 27 d., kuriame jie išpildys nemažą meninę programą.

— Pirmosios Komunijos pamoka sekmadienį po 10 v. Mišių I-IV sk.; antradienį 4.30 v. — V-VI sk., ketvirtadienį 4.30 v. — VII-VIII sk.

Prisikėlimo parapijos katalikų moterų dr. Jono metinis susirinkimas — sausio 14 d. po Sumos parodų salėje. Be metinių pranešimų, bus įdomi D. Rautinai paskaita "Senovės lietuvių liaudies dainos", pajavairinta tų laikų dainomis. Nares ir viešios kviečiamos dalyvauti.

Valdyba Vanda-Ramunė Kralikauskienė, besidarbuodama savo namuose, paslydo ir susižeidė ranką. Grįžusi iš ligoninės gydosi namuose.

Kanados Lietuvių Fondas

Nauji nariai ir įnašai:

218. J. Milašius atm. \$100
219. A. Z. \$100
220. P. Janušius \$100

Papildę įnašus:

KLB Otavos apyl. v-ba iki \$500
KLB Toronto apyl. v-ba iki \$500
K. Pakalniškis iki \$50

Tautietis A. Z., atsiuntęs savo ir mirusio J. Milašiaus atminimui įnašus, prašė abu įrašyti į Fondo narius. — Torontiešius P. Janušius (ankčiau — Januševičius) remia lietuviškus reikalus, ypač lietuviškų knygų platinimą, neužmiršo ir Lietuvių Fondo. — KLB Otavos ir Toronto apyl. valdybos lenktyniauja — kuri pirmiausia pasieks pirmąjį tūkstantį. Welland, Oakville, Edmonton, Calgary ir Lethbridge apylinkių valdybos, jei tokios yra, dar nieko Lietuvių Fondo nėra davusios.

Is Vakarų apylinkių ateina net tokios žinios: "Nesiskite pinigų ir "ystus", nes jie mums nieko neduoda". K. L. Fondas yra dar silpnas ir negali daug ko duoti. Pirmą jį reikia išugdyti, o tada jis galės duoti ir Vakarams. Fondo įgaliojimai Vakaruose: P. Liaukavičius — Winnipeg, A. Dudašius — Edmontone ir dr. J. Sakalauskas — Britų Kolumbijoj. Jie stengiasi tuos Vakarų išjudinti, bet nėra lengva (žūr. "T2" š.m. nr. 1 įgal. P. Liaukavičiaus atsisakymą ir Vakarų Kanados lietuvių).

KLF balansas 1967 m. gruodžio 31 d.

Narių įnašai ir aukos pinigais \$32.620.00

Narių įnašai ir aukos šerais 850.00

Liko nuošimčių (po pelno paskirstymo) 305.98

Is viso \$33.775.98

Praeitais metais surinkta įnašų \$8600, iš kurių \$2875 šurinko įgal. J. Skardis. Kiti įgaliojimai surinko po mažiau, o 6 įgaliojimai nieko. Is viso yra 12 įgaliojinių.

P. Lelis, reikalų vedėjas

REIKALINGAS TABAKO

AUGINTOJAS—PUSININKAS.

Geras, didelis tabako ūkis, 54 akrai M.B.R., prie gero asfaltuoto kelio, geri pastatai ir mašinerija. Kreiptis: Justinas Rasa, 6 Indian Valley Cres., Toronto 3, Ont. Tel. dienomis 362-2459, vakarais 767-9138.

Medžiotojų ir žūklautojų klubo "Tauras" TRADICINIS BALIUS

SAUSIO 13, ŠEŠTADIENI, 6.30 VAL. VAKARO,

PRISIKĖLIMO SALĖJE, 1021 COLLEGE ST.

- * Briedienos ir zuikienos vakarienė
- * Atsigaivinimas su draugais
- * D'Amico orkestras
- * Įėjimas \$2.00

Numeruotus bilietus iš anksto platina K. Budrevičius. Tel. 535-9755; skambinti nuo 6 val. vakaro.

Kviečiame i svečius!

TĖVUS, VADOVUS, BICIULIUS, RĖMEJUS — VISUS LIETUVIUS KVIEČIAME ATVYKTI

SAUSIO 20 DIENĄ PRISIKĖLIMO PARAPIJOS SALEN.

PROGRAMA? BUS. BARAS? NEISDZIUS. ŠOKIAI? LINKSMI. SUSITIKS JAUNI IR SENI.

* LOTERIJOJE LIETUVIŲ DAILININKŲ

* PAVEIKSLAI

* LAIMINGAS ĮEJIMO BILIETAS.

* STALUS GALIMA UŽSISAKYTI

PASKAMBINUS: LE 3-6694 ir LE 3-2511.

Skautų tėvų komitetas

Lietuvių studentų BALIUS

VASARIO 3 DIENĄ, ŠEŠTADIENI, PRINCE GEORGE VIEŠBUČIO FIESTA ROOM

Bufetas — Baras — Loterija — Orkestras

Bilietai — \$10 porai

\$ 6 studentų porai

Kviečiame visus dalyvauti ir paremti studentų veiklą!

Valdyba

"Tėviškės Žiburį" aukotojai

\$17.50: Sudburio lietuvių grupė: P. Jutelis, Pov. Jutelis, V. Kriauciūnas, J. Kruckas; po \$10: Medžiotojų ir Žūklautojų klubas "Ešeris"; A. Bartkus, H. Dombra; \$10 rėmėjo prenumeratas atsiuntė: A. Sabaliauskas, dr. O. Vaitas, V. Gvalda, A. Broga, P. Vyšnia, K. Šimbels, V. Juodelis, J. Danilevičius, K. Mileris, A. Matulionis, kun. V. Balčiūnas, J. Svėgda, J. Vitkauskas; po \$5: J. Krasauskas, J. Baltakis, J. Yurkus, M. Radvaitis, A. Keršys; po \$4: V. Ivanuskas, Ch. Janston, J. Dundys; \$3.50: J. Baltunienė; \$2.50: E. Račkauskienė; po \$3: P. Kitra, M. Valiulienė, L. Biečiauskaitė; po \$2: Br. Genčius, A. Juzeliūnas, V. Petkevičius, A. Rubinas, M. Masulis, A. Aulinskas, M. Aukštaitė, P. Razgaitis, J. Skeivėlas, K. Stundžia, St. Azubalis, J. Mickeliūnas, P. Kupčiūnas, J. Ziurinskas, J. Kozieris, J. Jonkaitis, P. Lelis, J. Poška; po \$1: J. Narbutis, O. Ivaskienė, P. Augaitis, B. Saplys, M. Pranyš, J. Sulcas, U. Drazdienė, A. Iškauskas, A. Ambraziejus, P. Gaidelis, A. Vaičiūnienė, V. Vaičiūnas, H. Eidukevičius, J. Tautkus, J. Ukasas, B. Galbuogis, A. Garbus, A. Bondza, V. Zakas, J. Ciegis.

"Tėviškės Žiburį" metinis spaudos balius — vasario 10, seštadienį. Prisikėlimo auditorijoje. Numatoma vertingų fantų loterija ir vakaro nuotaikai pritaikyta baletinė programa. Jau gauti loterijai dail. A. Tamošaitienės ir dail. A. Tamošaitienės paveikslai. Dail. V. Remeika, surengs labai sėkmingą savo paveikslų parodą Toronto, pažadėjo atsiųsti loterijai vieną savo paveikslą. Tikimasi gauti meno darbų ir iš kitų mūsų dailininkų. Duosnėji verslininkai taipgi žada prisidėti fantais.

"Tėviškės Žiburį" metinis spaudos balius — vasario 10, seštadienį. Prisikėlimo auditorijoje. Numatoma vertingų fantų loterija ir vakaro nuotaikai pritaikyta baletinė programa. Jau gauti loterijai dail. A. Tamošaitienės ir dail. A. Tamošaitienės paveikslai. Dail. V. Remeika, surengs labai sėkmingą savo paveikslų parodą Toronto, pažadėjo atsiųsti loterijai vieną savo paveikslą. Tikimasi gauti meno darbų ir iš kitų mūsų dailininkų. Duosnėji verslininkai taipgi žada prisidėti fantais.

"Tėviškės Žiburį" metinis spaudos balius — vasario 10, seštadienį. Prisikėlimo auditorijoje. Numatoma vertingų fantų loterija ir vakaro nuotaikai pritaikyta baletinė programa. Jau gauti loterijai dail. A. Tamošaitienės ir dail. A. Tamošaitienės paveikslai. Dail. V. Remeika, surengs labai sėkmingą savo paveikslų parodą Toronto, pažadėjo atsiųsti loterijai vieną savo paveikslą. Tikimasi gauti meno darbų ir iš kitų mūsų dailininkų. Duosnėji verslininkai taipgi žada prisidėti fantais.

LORETTO SKI RESORT

Savininkai — lietuviai

T tipu keltuvus (T-Bar)

Virvini keltuvus pradedantiems (Rope Tow)

Dviaugštis poilsio pastatas su ugniakuru ir kafeterija

Nusileidimai pradedantiems ir pažengusiems slidininkams

Pamokos

Slidės, batai, lazdos nuomojimui

Slidės pardavimui

Tiktai 33 mylios nuo 50-to ir 27-to plento sankryžos

Alfa ir Petras Tutliai savo rezidencijoje sausio 6 d. paminėjo 10 metų vedybės sukaktį, dalyvaujant bičiulių būriui.

Himnų giedojimas viešosiose Toronto salėse prieš parengimus nebėra privalomas. Tai liečia "O Canada" ir "God Save the Queen". Metropolitinio Toronto leidimų komisija panaikino senąjį potvarkį ne dėlto, kad būtų sumažėjęs patriotizmas, bet dėlto, kad himnų klausimas priklauso federacinei arba provincinei valdžiai. Miesto komisijos uždavinys esąs tvarkyti įvairius verslus, o ne himnus. Naujasis potvarkis nelinečia kino teatrų, kuriuos tvarko provincinės teatrų įstatymai "Theatres Act". Miestuose, kaip Vankuveris, Calgary, Winnipeg ir Halifaxas, nereikalaujama giedoti ar atvoti himnus koncertų salėse, teatruose, viešose salėse, sporto aikštėse.

Alfa ir Petras Tutliai savo rezidencijoje sausio 6 d. paminėjo 10 metų vedybės sukaktį, dalyvaujant bičiulių būriui.

Himnų giedojimas viešosiose Toronto salėse prieš parengimus nebėra privalomas. Tai liečia "O Canada" ir "God Save the Queen". Metropolitinio Toronto leidimų komisija panaikino senąjį potvarkį ne dėlto, kad būtų sumažėjęs patriotizmas, bet dėlto, kad himnų klausimas priklauso federacinei arba provincinei valdžiai. Miesto komisijos uždavinys esąs tvarkyti įvairius verslus, o ne himnus. Naujasis potvarkis nelinečia kino teatrų, kuriuos tvarko provincinės teatrų įstatymai "Theatres Act". Miestuose, kaip Vankuveris, Calgary, Winnipeg ir Halifaxas, nereikalaujama giedoti ar atvoti himnus koncertų salėse, teatruose, viešose salėse, sporto aikštėse.

Alfa ir Petras Tutliai savo rezidencijoje sausio 6 d. paminėjo 10 metų vedybės sukaktį, dalyvaujant bičiulių būriui.

Himnų giedojimas viešosiose Toronto salėse prieš parengimus nebėra privalomas. Tai liečia "O Canada" ir "God Save the Queen". Metropolitinio Toronto leidimų komisija panaikino senąjį potvarkį ne dėlto, kad būtų sumažėjęs patriotizmas, bet dėlto, kad himnų klausimas priklauso federacinei arba provincinei valdžiai. Miesto komisijos uždavinys esąs tvarkyti įvairius verslus, o ne himnus. Naujasis potvarkis nelinečia kino teatrų, kuriuos tvarko provincinės teatrų įstatymai "Theatres Act". Miestuose, kaip Vankuveris, Calgary, Winnipeg ir Halifaxas, nereikalaujama giedoti ar atvoti himnus koncertų salėse, teatruose, viešose salėse, sporto aikštėse.

Alfa ir Petras Tutliai savo rezidencijoje sausio 6 d. paminėjo 10 metų vedybės sukaktį, dalyvaujant bičiulių būriui.

Himnų giedojimas viešosiose Toronto salėse prieš parengimus nebėra privalomas. Tai liečia "O Canada" ir "God Save the Queen". Metropolitinio Toronto leidimų komisija panaikino senąjį potvarkį ne dėlto, kad būtų sumažėjęs patriotizmas, bet dėlto, kad himnų klausimas priklauso federacinei arba provincinei valdžiai. Miesto komisijos uždavinys esąs tvarkyti įvairius verslus, o ne himnus. Naujasis potvarkis nelinečia kino teatrų, kuriuos tvarko provincinės teatrų įstatymai "Theatres Act". Miestuose, kaip Vankuveris, Calgary, Winnipeg ir Halifaxas, nereikalaujama giedoti ar atvoti himnus koncertų salėse, teatruose, viešose salėse, sporto aikštėse.

Alfa ir Petras Tutliai savo rezidencijoje sausio 6 d. paminėjo 10 metų vedybės sukaktį, dalyvaujant bičiulių būriui.

Himnų giedojimas viešosiose Toronto salėse prieš parengimus nebėra privalomas. Tai liečia "O Canada" ir "God Save the Queen". Metropolitinio Toronto leidimų komisija panaikino senąjį potvarkį ne dėlto, kad būtų sumažėjęs patriotizmas, bet dėlto, kad himnų klausimas priklauso federacinei arba provincinei valdžiai. Miesto komisijos uždavinys esąs tvarkyti įvairius verslus, o ne himnus. Naujasis potvarkis nelinečia kino teatrų, kuriuos tvarko provincinės teatrų įstatymai "Theatres Act". Miestuose, kaip Vankuveris, Calgary, Winnipeg ir Halifaxas, nereikalaujama giedoti ar atvoti himnus koncertų salėse, teatruose, viešose salėse, sporto aikštėse.

Alfa ir Petras Tutliai savo rezidencijoje sausio 6 d. paminėjo 10 metų vedybės sukaktį, dalyvaujant bičiulių būriui.

Himnų giedojimas viešosiose Toronto salėse prieš parengimus nebėra privalomas. Tai liečia "O Canada" ir "God Save the Queen". Metropolitinio Toronto leidimų komisija panaikino senąjį potvarkį ne dėlto, kad būtų sumažėjęs patriotizmas, bet dėlto, kad himnų klausimas priklauso federacinei arba provincinei valdžiai. Miesto komisijos uždavinys esąs tvarkyti įvairius verslus, o ne himnus. Naujasis potvarkis nelinečia kino teatrų, kuriuos tvarko provincinės teatrų įstatymai "Theatres Act". Miestuose, kaip Vankuveris, Calgary, Winnipeg ir Halifaxas, nereikalaujama giedoti ar atvoti himnus koncertų salėse, teatruose, viešose salėse, sporto aikštėse.

Alfa ir Petras Tutliai savo rezidencijoje sausio 6 d. paminėjo 10 metų vedybės sukaktį, dalyvaujant bičiulių būriui.

MONTREAL

Sv. Kazimiero par. žinios

— Mūsų parapijoje įvyko girtinas pasikeitimas — mišras parapijos choro atgaivinimas. Chorvedis muz. A. Ambrozaitis savaitgaliais atvyksta iš Otavos. Kalėdų naktį, Bernelių Mišių metu, choras išpuilingai giedojo kalėdines giesmes; suskambėjo ir operos solistės E. Kardelienės balsas toje visoje giesmių harmonijoje. Džiaugiasi parapijiečiai, kad choras teikia dvasinį pakilimą. Kad choras dar daugiau sustiprėtų, klebonas prašo daugiau balsingų vyrų.

— Naujų metų sutikimo vakariene buvo labai gera. Bilietų buvo parduota — 220. Tai buvo paskutinis didelis rūpestis užbaigiančio kadenciją par. komiteto pirmininko A. Russellio. Didelė padėka šeimininkėms, visoms ir visiems talkininkams, nes tik jų pasiaukojimu ir darbu ir davusių aukas iš vakarienės gauta pelno parapijos naudai \$563.16.

— 1967 m. Sv. Kazimiero parapijos medžiaginė būklė: nekilnojamo turto vertė — \$350.650; išleista pinigų \$7181.92; skolų \$82.000. Parapijoje užregistruojami šeimų buvo 400. Per visus metus turėta pajamų \$34771.02 ir išlaidų \$20615.90.

— Sunkiai serga Rožė Deriškevičienė seselį namuose Foye Notre Dame de Sept Dolores, 151 St. Ignace St., Laprairie. Galima nuvažiuoti automobiliu 9-tuoju keliu.

— Kun. J. Bobinas po operacijos sveiksta pas savo motiną.

— Parapijos vadovai labai atsiprašo parapijiečius, kad ant išsiunčiamų aukoms vokelių tebuvo užlipinta 6 ct. pašto ženklų; paštas nuo Naujų Metų rado, kad buvo užlipinta 1 centu permaži, užtat pristatydami ir namus reikalavo primokėti 2 centus.

— Remiantis prieglaudų inspektoriaus tvirtinimu ir kitomis žiniomis, Kvebeko provincijoje per sekančios kelis metus, kai pastatys daugiau prieglaudų, bus uždaromi privati sėnelių namai.

— Praėjusio sekmadienio rinkliava — \$155.06; Naujų Metų rinkliava \$77.67.

— Jaunimo slidininkų (ski) iškyla į Laurentidų kalnus — šį sekmadienį, sausio 14 d. Mišios išsiųskantiems — 8 val. ryto. Registruotis pas jaunimo klubo narius.

— Maisto krautuvės savininkas laikraščio "Tėviškės Žiburis" paskelbė \$4 ir užsiprenumeravo ištisius metams.

Pajėskomas Virgūtis-Krūmas, Stasys, sūnus Vlodo. Paskutinį laiką gyveno Winnipeg. Prašoma atsiliepti, nes jo laukia geros žinios; žinantieji apie jį prašomi rašyti šiuo adresu: Jz. Laurinaitis, 4185-39 Ave, St. Michel 38, P.Q. K.J.G

Aušros Vartų par. žinios

— 1967 metais parapijoje buvo 7 krikštai, 9 jungtuvės ir 11 laidotuvių.

— Skautai rengia savo tradicinę mugę kovo 2-3 d. AV salėje.

— Parapijos salės nuomos šiais metais reiks šiek tiek pakelti. Iki šiol daugelis organizacijų nemokamai ar pusiau nemokamai naudojosi sale. Kaišas iš jų parodė mažai dekingumo parapijai. Paskutinis parapijos parengimas parodė, kas yra parapijai dėkingas, kas ne.

— Vieni finansiniai metai baigiasi, kiti jau prasidėjo. 1967 metai praktiškai parodė, kad nežūrint kaikiurių tradicinių finansinių pasikeitimų, ši parapija esamos sąlygos galima toliau administruoti. Parapija turi tik tiek, kiek parapijiečiai paaukoja. Esame dėkingi visiems, kurie turi aukos dvasią ir parodo daug nuoširdumo šiai antrajai tėviškei Montrealyje.

K. L. K. Moterų Dr. Jono Montreale skyrius gruodžio 17 d. atšventė metinę šventę 11 val. Aušros Vartų parapijos bažnyčioje buvo pamaldos, kurių metu dvasios vadas kun. K. Pečkys, SJ, pasakė moterims nuotaiką pakeliantį pamokslą. Po pamaldų N. Pradėtosios Marijos seselių namuose įvyko bendri pusryčiai su švente pritarę kvata programa. Šventė atidarė skyriaus pirm. dr. V. Giriūnienė.

— 1967 metais parapijoje buvo 7 krikštai, 9 jungtuvės ir 11 laidotuvių.

— Skautai rengia savo tradicinę mugę kovo 2-3 d. AV salėje.

— Parapijos salės nuomos šiais metais reiks šiek tiek pakelti. Iki šiol daugelis organizacijų nemokamai ar pusiau nemokamai naudojosi sale. Kaišas iš jų parodė mažai dekingumo parapijai. Paskutinis parapijos parengimas parodė, kas yra parapijai dėkingas, kas ne.

— Vieni finansiniai metai baigiasi, kiti jau prasidėjo. 1967 metai praktiškai parodė, kad nežūrint kaikiurių tradicinių finansinių pasikeitimų, ši parapija esamos sąlygos galima toliau administruoti. Parapija turi tik tiek, kiek parapijiečiai paaukoja. Esame dėkingi visiems, kurie turi aukos dvasią ir parodo daug nuoširdumo šiai antrajai tėviškei Montrealyje.

K. L. K. Moterų Dr. Jono Montreale skyrius gruodžio 17 d. atšventė metinę šventę 11 val. Aušros Vartų parapijos bažnyčioje buvo pamaldos, kurių metu dvasios vadas kun. K. Pečkys, SJ, pasakė moterims nuotaiką pakeliantį pamokslą. Po pamaldų N. Pradėtosios Marijos seselių namuose įvy